

**ASKERİ
TARİH BELGELERİ
Dergisi**

Ağustos 2012

YIL: 61

SAYI: 129

**Genelkurmay Personel Başkanlığı
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları**

**ANKARA
GENELKURMAY BASIMEVİ
2012**

ISSN: 1300-0241

NSN: 7610KK0406152

YAYIN KURULU BAŞKANI

Korg. Kamil BAŐOĐLU

YAYIN KURULU

Dr. Kur. Alb. Sertif DEMİR

Yrd. Doç. Dr. Öđ. Alb. Levent KUŐOĐLU

Dr. Öđ. Alb. Suat AKGÜL

Dr. Öđ. Bnb. Hüsnu ÖZLÜ

Arő. Uzm. Nuri BAYRAK

Arő. Uzm Arzu TUNÇ

Arő. Uzm. F. Gökçen TOKEŐER

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Dr. Öđ. Alb. Suat AKGÜL

Dr. Öđ. Bnb. Hüsnu ÖZLÜ

Arő. Uzm. Nurcan ASLAN

Arő. Uzm. Ayőe ŐAHİN

Arő. Uzm. Çiğdem AKSU

BELGE ARAŐTIRMA

Arő. Uzm. Nuri BAYRAK

DÜZELTİ

Red.Uzm. İlkay SARIKAYA

KAPAK TASARIMI

Ceyhan KURHAN

SUNUŞ

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Arşivindeki belgelerden derlenerek hazırlanan Askerî Tarih Belgeleri Dergisi'nin Büyük Taarruzun 90'ıncı yıl dönümü özel sayısında, Büyük Taarruz ve Başkomutan Meydan Muharebesi'ne ilişkin emirler ve hava keşif raporları yer almaktadır.

Büyük Taarruz ve bu taarruzu taçlandıran Başkomutan Meydan Muharebesi, Türk Kurtuluş Savaşı'nın son safhasını ve zirvesini teşkil etmiştir. Mustafa Kemal Paşa, bu süreçte Türk milletini ve ordusunu adım adım hedefe taşımıştır.

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, "Ordumuzun kararı, taarruzdur. Fakat bu taarruzu tehir ediyoruz. Sebebi, hazırlığımızı tamamen bitirmeye biraz daha zaman lazımdır. Yarım hazırlıkla yarım tedbirlerle yapılacak taarruz, hiç taarruz etmemekten çok daha kötüdür." diyerek bir taraftan zihinlerdeki şüpheyi bertaraf etmeye çalışırken diğer taraftan da orduyu son zaferi sağlayacak taarruz için hazırlamıştır.

26 Ağustos 1922'de başlayan ve tarihimizin en çetin mücadelelerinden biri olan Başkomutan Meydan Muharebesi sonucunda kazandığımız Büyük Zafer, milletimizin bağımsızlık ve özgürlük tutkusunu ortaya koyan bir kahramanlık destanıdır. Türk milleti, sonsuza kadar bağımsız ve özgür yaşama azim ve kararlılığını Ebedî Başkomutanımız Mustafa Kemal ATATÜRK'ün önderliğinde başlattığı onurlu mücadele ve bunun zirvesi olan Büyük Taarruz ile tüm dünyaya ilan etmiştir.

Gazi Mustafa Kemal Paşa, Büyük Taarruz ve 30 Ağustos Zaferi'nin anlam ve önemini, "Her safhasıyla düşünülmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu harekât, Türk ordusunun, Türk subay ve komuta heyetinin yüksek kudret ve kahramanlığını tarihe bir kere daha geçiren muazzam bir eserdir. Bu eser, Türk milletinin hürriyet ve istiklal düşüncesinin ölümsüz bir abidesidir. Bu eseri yaratan bir milletin evladı, bir ordunun başkomutanı olduğumdan, mutluluk ve bahtiyarlığım sonsuzdur." sözüyle dile getirmektedir.

Bizzat Mustafa Kemal Paşa'nın planlayıp idare ettiği Büyük Taarruz, beklemeyi bilen, zamanı iyi ayarlayan, uyguladığı psikolojik harple düşmanı yanıltmayı başaran bir başkomutanın eseridir. O, 19 Mayıs 1919'da Türk ulusunun yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı bir zamanda yalnız Türk ulusuna güvenerek başlattığı bu mücadelenin zaferle taçlandırılacağına inanmıştı. Zafere giden bu yolda, kara ordularımızın kahramanlıklarının yanında harp ve keşif uçaklarımız da yaptıkları taarruzlarla düşmanı bölgeden uzaklaştırmış ve büyük başarılar elde etmişlerdir.

30 Ağustos Zaferi, ordu - millet bütünleşmesinin bir sonucudur. Mustafa Kemal Paşa yerinde ve isabetli kararlarıyla büyük zafer öncesi, Türk ulusu ve ordusuyla bütünleşerek nihai zafere ulaşmıştır. Harp tarihinde bilinen yöntemlerden farklı olarak düşündüğü ve uyguladığı bir harp planı ile

tarihin akışını değiştirmiştir. Zaferden sonra, bu başarıyı kendisine mal etmek isteyenlere karşı Mustafa Kemal Paşa, zaferi Türk ulusunun kazandığını ifade ederek karşılık vermiştir. Büyük zaferden sonra Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde başlatılan köklü yenilik hareketleriyle Türk ulusu medeni dünya önünde hak ettiği saygın yere kavuşmuştur.

Dünya askerlik tarihinde Başkomutan Meydan Muharebesi kadar kesin sonuçlar doğuran bir meydan muharebesine ender rastlanır. Başkomutan Meydan Muharebesi'ne bu özelliği kazandıran, onun sadece düşman ordusunun imha edilmesi ve kesin bir askerî zaferle sonuçlanmasından değil, köklü ve büyük Türk milletinin tarihinde yeni bir dönem açmasından, tarihte yeni bir Türk Devleti'nin kurulmasına imkn sağlamasından ileri gelmektedir.

Yüce ulusumuzun vatan sevgisinin, yıkılmaz azim ve iradesinin bir eseri olarak ortaya çıkan bu zaferle sadece vatan toprakları düşmandan kurtarılmamış, Büyük nder ATATÜRK'ün liderliğinde, ulus iradesine ve egemenliğine dayanan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlam temeller üzerinde kuruluş süreci başlatılmıştır.

Büyük Taarruzun 90'ıncı yıl dönümüne ait bu özel sayıda, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Arşivi, İstiklal Harbi Koleksiyonu'ndan seçilen belgeler yayınlanmıştır. Büyük Taarruz ve Başkomutan Meydan Muharebesi'ne ilişkin emirlerin ve hava keşif raporlarının yer aldığı bu belgelerin bilim dünyasına katkı sağlayacağına inanıyoruz. Bu vesile ile başta Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve silah arkadaşları olmak üzere Türk Kurtuluş Savaşı'nın kahraman şehit ve gazilerini minnet ve şükran duyguları ile anıyoruz.

Kamil BAŐOęLU
Korgeneral
Personel Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

İÇİNDEKİLER

III
SAYFA
NUMARASI

BELGELER

1. Batı Cephesi'nde bulunan birliklerin, Batı Cephesi Komutanlığı emrinde iki ordu hâlinde düzenlenmesinin uygun görüldüğü hakkında Başkomutan Mustafa Kemal'in Millî Savunma Bakanlığına gönderdiği 18 Kasım 1921 tarihli yazı..... 3
2. Büyük Taarruz için hazırlanan plan hakkında Başkomutan Mustafa Kemal'in görüş ve önerilerini bildirir 3 Temmuz 1922 tarihli şifre..... 6
3. Afyon, Bolvadin, Gazlıgöl ve civarındaki duruma ait 9 Temmuz 1922 tarihli hava keşif raporu..... 9
4. Çavdarlı, Gazlıgöl, Çay ve civarındaki duruma ilişkin 23 Temmuz 1922 tarihli hava keşif raporu..... 13
5. Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığından Batı Cephesi Uçak Bölüğünde bulunan altı uçağın durumu hakkında Hava Kuvvetleri Müfettişliğine gönderilen 31 Temmuz 1922 tarihli rapor..... 19
6. Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığından avcı uçaklarının kullanımı hakkında Batı Cephesi Komutanlığına gönderilen 1 Ağustos 1922 tarihli rapor..... 25
7. Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığından Cephe Uçak Bölüğünün kademeleri hakkında Hava Kuvvetleri Müfettişliğine gönderilen 2 Ağustos 1922 tarihli rapor..... 31
8. Bolvadin, Gazlıgöl, Altıntaş, Eğret ile civarında yapılan ve Genelkurmay Başkanlığına gönderilen hava keşfine ilişkin rapor..... 34
9. Akşehir, Çay ve Afyon'un batısındaki tahkimat hatları üzerinde yapılan hava keşfine ilişkin 10 Ağustos 1922 tarihli rapor..... 37
10. Büyük Taarruz'un hazırlıklarıyla ilgili Başkomutan Mustafa Kemal'in Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'ya gönderdiği 15 Ağustos 1922 tarihli yazı..... 40
11. Bolvadin, Dinar, Gazlıgöl, Eğret, Cumalı ve Döğer civarındaki duruma ilişkin 17 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu..... 43

12. İki adet uçak bombasının test atışı yapılarak sonucunun acilen bildirilmesi hakkında Hava Kuvvetleri Müfettişliğinin 17 Ağustos 1922 tarihli emri.....	48
13. Hava Kuvvetleri Müfettişliğinin malzeme ve eldeki araçların imkânına göre 3 ve ardından 4 Numaralı iki uçak bölüğünün kurulmasında yetkili olduğu hakkında Millî Savunma Bakanlığının 17 Ağustos 1922 tarihli emri.....	50
14. Çay, Şuhut, Afyon ve civarındaki duruma ilişkin 19 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	52
15. Uçaklarda makineli tüfeklerin kullanımı ile ilgili Batı Cephesi Makineli Tüfek Müfettişliğinden Hava Kuvvetleri Müfettişliğine gönderilen 20 Ağustos 1922 tarihli yazı.....	55
16. Batı Cephesi Uçak Bölüğü Komutanlığından ayar, bakım ve onarımı yapılan uçaklar hakkında Hava Kuvvetleri Müfettişliğine gönderilen rapor.....	58
17. Makineli tüfek yerleştirilen uçakların kullanımı sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında Hava Kuvvetleri Müfettişliğinden Batı Cephesi Komutanlığına gönderilen 21 Ağustos 1922 tarihli cevap.....	61
18. Bolvadin, Akarçay, Kışlacık, Erkmən ve civarındaki duruma ilişkin 22 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	64
19. Bolvadin'in kuzeyi ve Akharım hattı civarındaki duruma ilişkin 22 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	67
20. 23 Ağustos 1922 tarihinde Çay, Afyon, Altıntaş, Döğər ve civarı üzerinde yapılması planlanan hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığının emirleri.....	70
21. Afyon, Döğər, Gazlıgöl, Aziziye, Şuhut ve civarındaki duruma ilişkin 23 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	73
22. Çay, Sinirköy, Çakırsaz, Erkmən, Afyon ve civarındaki duruma ilişkin 23 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	77
23. 24 Ağustos 1922 tarihinde Çay, Bolvadin, Döğər, Altıntaş, Seyitgazi, Sarıcaova, Dumlupınar ve civarı üzerinde yapılması planlanan hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığının emirleri.....	80
24. Bolvadin, İntepe, Döğər, Seyitgazi ve civarındaki duruma ilişkin 24 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	83
25. İntepe, Gazlıgöl, Eğret, Kadımürsel, Döğər ve civarındaki duruma ilişkin 24 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	86

26. Sarıcaova, Döğer, Altıntaş, Gazlıgöl, Afyon ve civarındaki duruma ilişkin 24 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	89
27. Şuhut ve Aziziye hattında avcı uçakları ile yapılan keşfe ilişkin 24 Ağustos 1922 tarihli rapor.....	92
28. 25 Ağustos 1922 tarihinde Seyitgazi, Döğer, Afyon, Şuhut, Sandıklı ve civarı üzerinde yapılması planlanan hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığının Cephe Uçak Bölüğüne verdiği emirler.....	95
29. Bolvadin, Şuhut, Sandıklı, Ahırdağı, Tilkikırı, Afyon ve civarındaki duruma ilişkin 25 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	98
30. Bolvadin, Gazlıgöl, Eğret, Yeniceköy, Sarıbeyli, Kırkpınar ve civarındaki duruma ilişkin 25 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	101
31. Döğer ve Altıntaş bölgelerinde yapılacak hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığının Cephe Uçak Bölüğüne verdiği 25 Ağustos 1922 tarihli emirler.....	104
32. Çobanlar İstasyonu civarında düşmana ait bir keşif uçağına yapılan hücum hakkında Batı Cephesi Komutanlığına gönderilen 25 Ağustos 1922 tarihli rapor.....	106
33. Kalecik üzerinde düşmana ait bir keşif uçağına yapılan hücum hakkında Batı Cephesi Komutanlığına gönderilen 25 Ağustos 1922 tarihli rapor.....	108
34. Hasan Beli, Tilkikırı, Sinirköy, Afyon, Paşaköy ve civarı üzerinde yapılan hava keşfine ilişkin rapor.....	110
35. Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığının Döğer ve Altıntaş bölgelerinde yapılan hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığına gönderdiği 25 Ağustos 1922 tarihli rapor.....	113
36. 26 Ağustos 1922 tarihinde yapılacak genel taarruzla ilgili Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına gönderdiği 25 Ağustos 1922 tarihli emirleri.....	116
37. Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığının Döğer ve Altıntaş bölgelerinde yapılan hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığına gönderdiği 26 Ağustos 1922 tarihli raporu...	119
38. Bolvadin, Çavdarlı, Afyon ve civarındaki duruma ilişkin 26 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	122

39. Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığının Döğer ve Altıntaş bölgelerinde yapılan hava keşfiyle ilgili Batı Cephesi Komutanlığına gönderdiği 26 Ağustos 1922 tarihli rapor.....	125
40. Afyon'un güneyi ve batısındaki duruma ilişkin Batı Cephesi Komutanlığına gönderilen 26 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	128
41. Batı Cephesi Komutanlığının 26 Ağustos 1922 tarihinde Döğer, Afyon, Altıntaş, Dumlupınar ve civarı üzerinde yapılması planlanan hava keşfiyle ilgili Cephe Uçak bölümü Komutanlığına verdiği emirler.....	131
42. Çay, Bostanlı, İntepe, Dinar, Gazlıgöl, Altıntaş, Döğer ve civarındaki duruma ilişkin 26 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	134
43. Batı Cephesi Komutanlığının 27 Ağustos 1922 tarihinde Afyon'un güneyi ve batısı ile Döğer, Altıntaş ve Gazlıgöl civarı üzerinde yapılması planlanan hava keşfiyle ilgili Cephe Uçak bölümü Komutanlığına verdiği emirler.....	137
44. Çalışlar, Bostanlı, Gazlıgöl, Yeniceköy, Altıntaş, Kadımürsel ve civarındaki duruma ilişkin 27 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	140
45. Akarçay, Afyon, Erkmen, Çakırsaz, Sinirköy, Elvanpaşa, Şuhut ve civarındaki duruma ilişkin 27 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	143
46. Batı Cephesi Komutanlığının 27 Ağustos 1922 tarihinde Afyon, Altıntaş, Balmahmut, Gazlıgöl, Akçaşehir, Ayvalı, Kırka ve civarı üzerinde yapılması planlanan hava keşfiyle ilgili Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına verdiği emirler.....	148
47. Belcemeşe, Gazlıgöl, Eğret, Araplı Çiftliği ve civarındaki duruma ilişkin 28 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	151
48. Çay, Çalışlar, Gazlıgöl, Eğret, Araplı Çiftliği ve civarındaki duruma ilişkin 28 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu ve krokisi.....	154
49. Seyitgazi - Eskişehir, Altıntaş - Dumlupınar - Afyon ve Döğer - Altıntaş - Eğret bölgelerindeki duruma ilişkin 28 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu ve krokisi.....	158
50. Bolvadin, Afyon, Araplı Çiftliği, Eğret, Yeniceköy ve Gazlıgöl civarındaki duruma ilişkin 28 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu ve krokisi.....	162

51. Batı Cephesi Komutanlığının geri çekilmekte olan düşmanın durumunun tespiti için Dumlupınar yönünde ve Altıntaş bölgesinden kuzey ve kuzeybatıya uzanan bölgelerde keşif yapılması hakkında Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına verdiği 29 Ağustos 1922 tarihli emirler.....	166
52. Seyitgazi ve Altıntaş'ın kuzeybatı bölgesindeki duruma ilişkin Batı Cephesi Komutanlığına gönderilen 29 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	169
53. Seyitgazi ve civarındaki düşmanın durumuna ilişkin 29 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu ve krokisi.....	172
54. Döğer, Çörez Boğazı, Etyemez, Kayalar ve Kırkpınar bölgesindeki duruma ilişkin 30 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	176
55. Dumlupınar, İslamköy, Kabaklar ve Uşak bölgesindeki duruma ilişkin 31 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	179
56. Eskişehir bölgesindeki duruma ilişkin 31 Ağustos 1922 tarihli hava keşif raporu.....	182
57. Afyonkarahisar'ın düşmandan geri alınma zaferi dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi II'nci Başkanlığının Batı Cephesi Komutanlığına gönderdiği 31 Ağustos 1922 tarihli tebrik telgrafı.....	185
58. Başkomutan Mustafa Kemal'in 26 Ağustos 1922'de başlayıp 31 Ağustos 1922'de sona eren Afyonkarahisar-Dumlupınar Meydan Muharebesi hakkındaki değerlendirmeleri.....	188
59. Afyon, Eğret, Altıntaş, Kütahya, İnönü, Bozüyük ve Karaköy bölgesindeki duruma ilişkin 1 Eylül 1922 tarihli hava keşif raporu.....	196
60. Afyon, Dumlupınar, İslamköy ve Uşak bölgesindeki duruma ilişkin 1 Eylül 1922 tarihli hava keşif raporu.....	201
61. Afyon, Gazlıgöl, İhsaniye, Çörez Boğazı, Kırka, Akin, Seyitgazi ve Eskişehir bölgesindeki duruma ilişkin 1 Eylül 1922 tarihli hava keşif raporu.....	204
62. Afyon, Dumlupınar, İslamköy, Uşak, Göbek bölgesindeki duruma ilişkin 1 Eylül 1922 tarihli hava keşif raporu.....	207
63. Batı Cephesi'ndeki Türk birliklerinin 26 Ağustos 1922 tarihinde düşmana taarruz edeceğine dair meclise çekilen telgrafa gelen cevap.....	210

64. Başkomutan Mustafa Kemal'in Afyonkarahisar - Altıntaş - Dumlupınar Meydan Muharebesi ardından Türk milletine hitaben yayımladığı beyanname.....	213
65. Başkomutan Mustafa Kemal'in Afyonkarahisar - Dumlupınar Meydan Muharebesi'nin ardından Türk ordusuna hitaben yayımladığı beyanname.....	216
66. Afyonkarahisar, Burgazdağ, Göbek, Takmak, Uşak ve İslamköy bölgesindeki duruma ilişkin 2 Eylül 1922 tarihli hava keşif raporu.....	219
67. Afyonkarahisar, Kütahya, İnönü, Bozüyük, Çukurhisar, Eskişehir, Muttalıp ve Ağapınar bölgesindeki duruma ilişkin 2 Eylül 1922 tarihli hava keşif raporu.....	223
68. Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın Afyonkarahisar - Dumlupınar Büyük Meydan Muharebesi'nin önemi hakkında değerlendirmeleri.....	228
69. Pilot, rasıt ve makinist sınıfından bazı şahısların terfi ve taltiflerine ilişkin Millî Savunma Bakanlığının Başkomutanlığa gönderdiği telgraf.....	231
70. Türk birliklerinin İzmir'e girişiyle ilgili Başkomutan Mustafa Kemal'in 9 Eylül 1922 tarihli değerlendirmeleri.....	234
71. Başkomutan Mustafa Kemal'in gösterdikleri gayret, fedakârlık ve başarıdan dolayı ordu ve kolordulara gönderdiği teşekkür ve tebrik telgrafı.....	236
72. Başkomutan Mustafa Kemal'in İzmir ve Bursa'nın kurtuluşunun ardından Türk milletine hitaben yayımladığı 12 Eylül 1922 tarihli beyanname.....	238

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları!

Afyonkarahisar - Dumlupınar Büyük Meydan Muharebesi’nde zalim ve mağrur bir ordunun asıl unsurlarını inanılmayacak kadar az bir zamanda imha ettiniz. Büyük ve soylu milletimizin fedakârlıklarına layık olduğunuzu ispat ediyorsunuz. Sahibimiz olan büyük Türk milleti istikbalinden emin olmaya haklıdır. Muharebe meydanlarındaki maharet ve fedakârlıklarınızı yakından görüyor ve takip ediyorum. Milletimizin hakkınızdaki takdîrlerine aracılık etme vazifemi hiç durmadan yerine getireceğim.

Başkomutanlığa tekliflerde bulunulmasını Cephe Komutanlığına emrettim. Bütün arkadaşlarımızın Anadolu’da daha başka meydan muharebeleri verileceğini dikkate alarak ilerlemesini ve herkesin aklını, yiğitliğini ve gayretini yarışmasına göstermeye devam etmesini isterim.

Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz’dir. İleri!”

Mustafa Kemal

BELGE NU. 1

Ankara
18 Kasım 1921

Yazı: Millî Savunma Bakanlığına
Şifre: Batı Cephesi Komutanlığına
Yazı: Tümgeneral Yakup Şevki'ye

1. Batı Cephesi'nde bulunan birliklerin Batı Cephesi Komutanlığı emrinde olarak iki ordu hâlinde düzenlenmesi ve idare edilmesi uygun görülmüştür. Menzil hizmetleri, Cephe Komutanlığı tarafından yürütülecektir.

2. 2'nci Ordunun Komutanlığına Tümgeneral Yakup Şevki tayin edilmiştir.

3. 2'nci Ordu Karargâhı, Batı Cephesi tarafından Millî Savunma Bakanlığı ile muhabere edilerek kurulacaktır.

4. Millî Savunma Bakanlığına, Batı Cephesi Komutanlığına ve Tümgeneral Yakup Şevki'ye tebliğ edilmiştir.

Başkomutan
Mustafa Kemal

BELGE NU. 1

Ankara
18/11/37

Tezkire: Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine
Şifre: Garb Cebhesi Kumandanlığına
Tezkire: Mîr-livâ Yakub Şevki Paşa Hazretlerine

1. Garb Cebhesi'nde bulunan kıtaâtın Garb Cebhesi Kumandanlığı emrinde olarak iki ordu hâlinde tertîb ve idâresi tensîb edilmiştir. Menzil hidemât-ı umûmiyyesi Cebhe Kumandanlığınca tedvîr edilecektir.

2. İkinci Ordunun Kumandanlığına Mîr-livâ Yakub Şevki Paşa Hazretleri ta'yîn olunmuştur.

3. İkinci Ordu Karâr-gâhı Garb Cebhesince Müdâfaa-i Milliyye Vekâletiyle muhâbere edilerek teşkîl edilecektir.

4. Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine, Garb Cebhesi Kumandanlığına ve Mîr-livâ Yakub Şevki Paşa Hazretlerine teblîg edilmiştir.

Başkumandan
M. Kemal

A	4282
D	19
F	12

بسم الله الرحمن الرحيم
 في يوم الاثنين ١٢ من شهر ربيع الثاني سنة ١٣٤٠ هـ
 حضر

١- عنده من نوع قطعان عنده في مالها من ادره
 اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف

١٢

٢- اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف
 اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف
 اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف

٦	٥	٤

٣- اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف
 اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف
 اكله ودره هانده ترتيبه واداره هي تسيه ايلف

بسم الله الرحمن الرحيم
 في يوم الاثنين ١٢ من شهر ربيع الثاني سنة ١٣٤٠ هـ
 حضر

بسم الله الرحمن الرحيم
 في يوم الاثنين ١٢ من شهر ربيع الثاني سنة ١٣٤٠ هـ
 حضر

37

BELGE NU. 2

Aslı Başkomutanlıktadır.

3 Temmuz 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Şifre

Harekât planınızla hemfikirim. Ancak kesin sonuç yerinde her şekilde kuvvetli ve tek bir cephe ile taarruza geçebilmek, emir ve komutayı daha güvenli sağlamak için 2'nci Kolordunun iki tümeniyle asıl taarruz bölgesine alınmasını daha uygun görmekteyim.

Bu planın uygulanmasındaki başarı, ancak düşmanın muhtemel harekâtının başarıya ulaşmadan ve istikrar bulmadan bu planın fiilî sonuçlarını göstermesiyle mümkündür. Bu sebeple planınızın başarıyla sonuçlanması için her türlü yardım ve hazırlıkta son gayretlerini sarf etmek için çok hassas davranan ve hazır bulunan Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı ile birlikte amaca ulaşabilmek için çaba harcanması ve bu husustaki isteklerinizi bildirmenizi gerek Başkomutan ve gerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı sıfatıyla özellikle rica ederim.

Faaliyetin başladığı hususunda en ufak bir belirti hissedildiğinde benimle birlikte Genelkurmay Başkanı ve Millî Savunma Bakanının yanınızda bulunmak üzere hazır olduğumuzu bildiririm.

Başkomutan
Mustafa Kemal

BELGE NU. 2

Aslı Başkumandanlıkdadır.

3/7/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Şifre

Harekât planınızla hem-fikrim ancak netîce-i kat'iyye sâhasında her vech ile kuvvetli ve yek-pâre bir cebhe ile taarruza girişebilmek ve emr ve kumanda dahâ emniyetli cereyân etmek için 2. Kolordunun iki fırkasıyla taarruz-ı aslî mıntikasına alınmasını daha muvâfık görmekdeyim.

Bu planın tatbîkatında muvaffakiyyet dahî düşman harekât-ı muhtemelesi muvaffakiyyet şeklinde tecellî ve istikrâr bulmadan âsâr-ı fi'liyyesini göstermekle kabildir. Bu sebepten planınızın muvaffakiyyetle tetevvücü için her türlü muâvenet ve istihzârâtda son gayretlerini sarf için fevk-al-âde mütehasis ve müheyyâ bulunan Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesiyle Müdâfaa-i Milliye Vekâlet-i Celîlesi ile müttehiden te'mîn-i maksada sarf-ı makderet buyurulması ve bu husûsda benden ârzû edebileceğiniz azamî metâlibâtın der-miyânını gerek Başkumandan ve gerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi sıfatıyla taleb buyurmanızı bi-l-hâssa ricâ' ederim.

Fa'âliyyetin başladığına da en ufak bir âsâr-ı fi'li hiss olundukda âcizleriyle berâber Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi ve Müdâfaa-i Milliye Vekîli Paşalar hazerâtıyla berâber nezd-i devletinizde hâzır bulunmak üzere müheyyâ bulduğumuzu arz eylerim.

Başkumandan
Mustafa Kemal

A	4-4478
D	
F	12

۲۸/۷/۲۸

مردم و خانواده
توجه

دو کتبی
مجلس
اصول و فرائض

مجلس بزرگ محترم آنحضرت علیه السلام در جواب فتویٰ و کتابچه برجایه
تقدیرت بابت راه و فرائض و عایشه علیه السلام ایچیه... قول اردو است
ایچیه... تقدیرت بابت... آنرا در جواب آنکه...
بابت تقدیرت بابت... در وقت تقدیرت بابت...
و استقامت و بلاد آنرا... تقدیرت بابت...
توجه ایچیه... در جواب...
مجلس و بر این... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...
تقدیرت بابت... تقدیرت بابت...

BELGE NU. 3

Rapor Numarası
1-152

9 Temmuz 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Akşehir - Bolvadin - Çalışlar - Kutluca - Gazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Döğür - Sarıcaova - Köroğlu Kalesi - Sınırtepe'den dönüş.

1. Gazlıgöl İstasyonu'nda 20 kadar konik çadırla nakliye faaliyeti görülmüştür.

2. Eğret'in kuzeydoğusunda ve güneyinde bir alaylık gizlenmiş ordugâh vardır.

3. Yeniceköy'de iki alaylık ordugâh köyün güneyinde ve kuzeydoğusundadır. Bunlar da tamamen maskelenmiştir. Köyün ortasında portatif büyük beyaz bir çadır ile köyün etrafında bundan daha küçük aynı şekilde birkaç çadır görülmüştür.

4. Cumalı'da köyün etrafında uçaktan korunmak için kazılmış çok dar ve gizli bir yol ile birkaç uzun gizlenmiş ordugâh vardır. Buradaki düşman birliklerinin köyden yararlanması muhtemeldir.

5. Kadımürsel'deki durumda değişiklik yoktur.

6. Kırkpınar ve civarındaki bir tümenlik ordugâhta değişiklik yoktur.

7. Kayalar'da köyün batısındaki sırtlarda bulunan iki alaylık ordugâhta değişiklik yoktur.

8. Döğür'in güneydoğusunda bir alaylık ordugâh vardır.

9. Bu bölgedeki düşman birliklerinin bütün ordugâh mahallerinin önünde uçak bombasından korunmak için dar ve gizli bir yol kazılmıştır.

10. Döğür'de nakliye faaliyeti vardır.

11. Bu bölgedeki çeşitli istikametlere giden yollarda önemli bir faaliyet görülmemiştir.

12. Hava fazlasıyla bulutlu olduğundan bu civardaki diğer köylerde bulunan ufak tefek düşman birliklerini tespit etmek mümkün olmamıştır.

13. Bu keşif saat 10.30'da İsmet uçağıyla yapılmıştır.

Pilot
Vecihi

Rasit¹
Hamdi

¹ Rasit; gözleyen. Ferit Devellioğlu; Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lügat, 20. Baskı, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003, s. 877.

BELGE NU. 3

1-152

9/7/338

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Akşehir - Bolvadin - Çalışlar - Kudluca - Kazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Döğer - Sarıcaova - Köroğlu Kalesi - Sinirlitepe'den avdet.

1. Kazlıgöl İstasyonu'nda yirmi kadar mahrûfî çadırla nakliyye fa'âliyyeti görülmüşdür.

2. Eğret'in şark-ı şimâlisinde ve cenûbunda bir âlâyılık maskeli ordu-gâh vardır.

3. Yeniceköy'de iki âlâyılık ordu-gâh köyün cenûbunda ve şimâl-i şarkisindedir. Bunlar da kâmilen maskelenmişdir. Köyün vasatında serî-ül-şekl büyük beyaz bir çadır ile köyün etrâfında bundan dahâ küçük aynı şekilde birkaç çadır görülmüşdür.

4. Cumalı'da köyün etrâfında tayyâreden tahaffuz için pek çok dar râh-ı mestûr kazılmış ve birkaç uzun maskeli ordu-gâh vardır. Buradaki düşman kıtaâtının köyden istifâde etmesi melhûzdur.

5. Kadımürsel'deki vaz'iyette tebeddül yoktur.

6. Kırkpınar ve civârındaki bir fırkalık ordu-gâhda tebeddül yoktur.

7. Kayalar'da köyün garbındaki sırtlarda iki âlâyılık ordu-gâhda tebeddül yoktur.

8. Döğer şark-ı cenûbîsinde bir âlâyılık ordu-gâh vardır.

9. Bu mıntıkadaki düşman kıtaâtının bütün ordu-gâh mahallerinin önünde tayyâre bombasından tahaffuz için dar râh-ı mestûr kazılmışdır.

10. Döğer'de nakliyye fa'âliyyeti vardır.

11. Bu mıntıkadaki muhtelif istikametlere giden yollarda şâyân-ı arz fa'âliyyet görülmemişdir.

12. Havâ ziyâdesiyle bulutlu olduğundan bu civârdaki diğer köylerde bulunan ufak tefek düşman kıtaâtını tesbît etmek mümkün olmamışdır.

13. İşbu keşif sâat 10.30 evvelde İsmet tayyâresiyle icrâ' edilmişdir efendim.

Pilot
Vecihi

Râsıd
Hamdi

۲۸۱/۷/۹

A	1-4320
D	17
F	1-28

۱-۱۵۵

تغیبات اینها استقامت: آندس - بولواپه - جانلیر - خودیجی - خانزاد کول
 آرتی - بایجی کوه - جمیل - خان مراد - فرقه ایلی - خبار - داکتر - حاجی
 اجورا - کوه ایلیه ندرس - نیرلی نیا وید کوش
 ۱- خانزاد کول استقامت برونه - خودیجی حیدر - نقد ضایع کورگنده
 ۲- آرانج شردنجا بنس ودرس کرب لایله سانه ایزدوله واور
 ۳- بایجی کوه ایلیه کربان کورگنده و سالی استقامت برونه
 ۴- مایله سانه کورگنده برونه کورگنده برونه برونه برونه برونه
 ۵- کورگنده افراتج برونه اها کورگنده برونه برونه برونه برونه
 ۶- جمیل ده کورگنده افراتج برونه در حفظ ایلیه برونه برونه برونه
 ویر خاب اوزده سانه ایزدوله واور - بوسان کورگنده برونه برونه
 افراس مایله برونه
 خانزاد کول آرافینج برونه برونه
 ۵- خانزاد کول آرافینج برونه برونه برونه برونه برونه
 ۶- خانزاد کول آرافینج برونه برونه برونه برونه برونه
 ۷- خانزاد کول آرافینج برونه برونه برونه برونه برونه

۱۳۷۱/۱۲/۲۸
 ۸- در درج شده جوینج که بر آب و میوه اردو ماه دارد -
 بر مضمون او آت دسته ضابطه بر مضمون اردو ماه مملکت آذربایجان طیاره هم
 ۹- میباشند حفظ امور دا -
 ۱۰- در درج تقبل تعانی دا -
 ۱۱- بر مضمون ده کی مختلف استفاده کسبه بزرگ سابقه فرجه
 ۱۲- کتاب کور کور -
 حساب زیاد بود بولوار در فقه بر مضمون دو آت بزرگ بزرگ نوشته
 حفظ کتاب اینج که کور کور شد -
 اولم نه دهم
 ۱۳- کتاب کور کور
 حساب زیاد بود بولوار در فقه بر مضمون دو آت بزرگ بزرگ نوشته
 حفظ کتاب اینج که کور کور شد -
 اولم نه دهم
 ۱۴- کتاب کور کور
 حساب زیاد بود بولوار در فقه بر مضمون دو آت بزرگ بزرگ نوشته
 حفظ کتاب اینج که کور کور شد -
 اولم نه دهم

BELGE NU. 4

Rapor Numarası
2-153

23 Temmuz 1922

Cephe Uçak Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Akşehir - Çavdarlı - Gazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Döğer - İhsaniye - Karacadağ - Çay. Sonra Akşehir'e dönüş.

1. Çavdarlı'da önceki raporlarda bahsedilen altı ordugâh eski yerindedir. Bunun birisi topçu, diğerleri de iki alay piyade ordugâhıdır. Bunun hemen 500 metre kuzeyinde yeniden bir ordugâh kurulmaktadır. Bu ordugâhın 100 metre ilerisinden tahkimata doğru yürüyüş hâlinde bir tabur, ordugâhın hemen yanında üç batarya top ve 15 kadar otomobil görülmüştür.

2. Gazlıgöl'de 15 - 20 kadar konik çadır görülmüştür. 30 vagonluk tren Afyon Gazlıgöl'e geliyordu.

3. Gazlıgöl'ün hemen doğusunda (Dinar olması muhtemel) bir köyde daha önce dört kurşuni baraka vardı. Bunlardan büyük ve üzerleri yeşil olan gizlenmiş beş baraka daha yapılmıştır. Köyün etrafında da uçaktan korunmak için yeniden hendekler kazılmıştır. Köyün ve barakaların etrafında faaliyet çoktur.

4. Gazlıgöl'den sonraki Bekleme civarında bulunan köyde iki baumann çadırı ve gizlenmiş muntazam ordugâh vardır. Bunun karargâh olması muhtemeldir.

5. Eğret'te bulunan alay eski yerindedir.

6. Yenice'de biri köyün doğusunda biri de batı açığında iki alay ordugâhı ile birkaç gizlenmiş küçük ordugâh vardır.

7. Cumalı'da bir topçu ordugâhı vardır. Toplar gizlenmiş olduğundan miktar ve kuvvetini tespit edemedim. Bunlar dört grup hâlinindedir. Çevresi çayırdır. Çayırdaki çok sayıda hayvan ve askere ait konik çadırlar vardır.

8. Kadımürsel'de köyün kuzeyindeki çadırlar kaldırılmış, yerlerine altı tane gizlenmiş baraka kurulmuştur.

9. Kırkpınar'daki düşmanın durumunda değişiklik yoktur.

10. Kayalar'ın batısındaki iki alay eski yerindedir.

11. Döğer'in doğusunda bulunan alay eski yerindedir.

12. Deperoğlan Gediği tarafındaki iki tabur eski yerindedir.

13. Döğer'den İhsaniye'ye gelirken sağımızdan oldukça hızlı bir avcı uçağı geldi. 20 dakika muharebe ettik. Düşmanın daha ikinci taarruzunda

tüfek bozuldu. Namlu tıkanıdığından sorunu çözemedik ...(?) manevra sayesinde uçağımız düşman uçağının taarruzunu savmıştır. Tüfeğin bozulması mermilerin çoğunluğunun bozuk ve barut haklarının eksik olmasındandır.

14. Çavdarlı'dan Kayalar'a kadar olan bölgedeki düşman birlikleri üzerine beş bin beyanname atılmıştır.

15. Bu keşif saat 07.30'da Sivrihisar uçağıyla yapılmıştır.

Pilot
Vecihi

Rasit
Hamdi

BELGE NU. 4

2-153

23/7/38

Cebhe Tayyâre Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Akşehir - Çavdarlı - Kazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Döğer - İhsaniye - Karacadağ - Çay. Sonra Akşehir'e avdet.

1. Çavdarlı'da evvelki raporlarda zikr edilen altı ordu-gâh eski yerindedir. Bunun birisi topçu ordu-gâhı diğerleri de iki âlây piyâdedir. Bunun hemen beş yüz metre şimâlinde yeniden bir ordu-gâh teşekkül etmektedir. Bu ordu-gâhın yüz metre ilerisinden tahkîmâta doğru bir tabur yürüyüş hâlinde idi. Ordu-gâhın hemen yanında üç batarya top ile on beş kadar otomobil görülmüştür.

2. Kazlıgöl'de on beş - yirmi kadar mahrûti çadır görülmüştür. 30 vagonluk tren Afyon Kazlıgöl'e geliyordu.

3. Kazlıgöl'ün hemen şarkında (Dinar olması muhtemel) bir köyde evvelce dört kurşunî baraka vardı. Bunlardan daha büyük üzerleri yeşil maskeli beş baraka daha yapılmıştır. Köyün etrafında da tayyâreden tahaffuz için yeniden hendekler kazılmıştır. Köyün ve barakaların etrafında fazlaca fa'âliyyet vardır.

4. Kazlıgöl'den sonraki Bekleme civârında bulunan köyde iki bavman çadırı ve maskeli muntazam ordu-gâh vardır. Karâr-gâh olması muhtemel.

5. Eğret'de bulunan âlây eski yerindedir.

6. Yenice'de köyün biri şarkında biri de garb açığına iki âlây ordu-gâhı ile birkaç muhtelif maskeli küçük ordu-gâh vardır.

7. Cumalı'da bir topçu ordu-gâhı vardır. Toplar maskelenmiş mikdâr ve kuvvetini tesbît edemedim. Bunlar dört grub hâlinindedir. Civârında bulunan çayırdır. Pek çok hayvânât ile çayırdaki efrâda mahsûs mahrûti çadırlar vardır.

8. Kadımürsel'de köyün şimâlindeki çadırlar kaldırılmış. Yerlerine altı dâne maskeli baraka kurulmuştur.

9. Kırkpınar'daki düşman vaz'iyetinde tebeddül yoktur.

10. Kayalar garbındaki iki âlây eski yerindedir.

11. Döğer'in şarkında bulunan âlây eski yerindedir.

12. Deperoğlan Gediği'nin tarafındaki iki tabur eski yerindedir.

13. Döğer'den İhsaniye'ye gelirken sağımızdan gayet ser'î bir avcı tayyâre geldi. Yirmi dakika muhârebe etdik. Düşmanın dahâ ikinci

taarruzunda tūfenk inkitâ' etdi. Namlu tıkanığından inkitâi izâle edemedik ...(?) manevra sâyesinde tayyâremiz düşman tayyâresinin taarruzunu def etmişdir. Tūfengin inkitâ' yapması mermîlerin ekserîsinin bozuk ve barut haklarının noksân olmasındandır.

14. Beş bin beyân-nâme Çavdarlı'dan Kayalar'a kadar düşman kıtaâtı üstüne serpilmişdir.

15. İşbu keşif sâat 7.30 evvelde Sivrihisar tayyâresiyle icrâ' edilmişdir efendim.

Pilot
Vecihi

Râsıd
Hamdi

۱۰۲ - ۷

۱۳۴۷/۱۱

A	۱-۱۱۱۱۱۱
D	۱۲
F	۱-۲۹

بیمه نامه ایمنی در زمان جنگ

۱ - غنای کوهستان که قله طاعت بونام
 کوه ای با وسعت جایی در کوه
 ۱ - در راه واد - در راه ایمنی
 ۲ - اگر کوه بونام آلوده است
 ۳ - کوه کوه ای شرف بونام
 ۴ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۵ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۶ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۷ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۸ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۹ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۱۰ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۱۱ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۱۲ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی

۱ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۲ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۳ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۴ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۵ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۶ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۷ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۸ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۹ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۱۰ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۱۱ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی
 ۱۲ - کوه ایمنی ایمنی کوه ایمنی

Handwritten notes on aged, yellowed paper. A small table is visible in the upper left corner.

1	62	1
2	77	1
3	101	1

فصل اول در سینه
11 - به بیان اولی
فصل دوم در سینه
12 - به بیان اولی
فصل سوم در سینه
13 - به بیان اولی
فصل چهارم در سینه
14 - به بیان اولی
فصل پنجم در سینه
15 - به بیان اولی
فصل ششم در سینه
16 - به بیان اولی
فصل هفتم در سینه
17 - به بیان اولی
فصل هشتم در سینه
18 - به بیان اولی
فصل نهم در سینه
19 - به بیان اولی
فصل دهم در سینه
20 - به بیان اولی

BELGE NU. 5

Numara 121

Maarifköy
31 Temmuz 1922

Hava Kuvvetleri Müfettişliğine

Cephe Uçak Bölüğünde şu anda altı uçak vardır. Bu uçakların bugünkü durumları aşağıda arz edilmiştir.

2 numaralı Havilland tipinde İsmet uçağı (Uçuşa hazırdır.),

4 numaralı Breguet tipinde Erzurumlu Nafiz uçağı (Uçuşa hazırdır.),

5 numaralı Breguet tipinde Sivrihisar uçağı (Uçuşa hazırdır.),

8 numaralı Breguet tipinde 174'üncü Alay uçağı (Uçuşa hazır değildir. Manyetoları Konya'dan getirilen manyetolarla değiştirilmektedir. Sol üst kanadı tamir edilmek üzere Konya'ya gönderilecektir. Üst deposu değiştiriliyor.),

9 numaralı Breguet tipinde ...(?) uçağı (Uçuşa hazırdır.),

10 numaralı Breguet tipinde ...(?) uçağı (Uçuşa hazırdır. Birinci ve ikinci manyetoları kuvvetsizdir.).

1. İsmet Uçağı'nın motoru bir müddet daha çalıştıktan sonra segmanlarının değiştirilmesine ihtiyaç duyulabileceği gibi sübap yaylarıyla sübapları da kırılabilir. Bu uçağa ait ileride gerekli olabilecek ihtiyaçlar şunlardır:

48 adet egzoz yayı,

12 adet emme yayı,

30 adet segman,

4 metre çelik tel helezonlu lastik su borusu (Adana'dan tedarik edilebilir.),

2 adet yedek pervane (Uçak Okulunda yaptırılabilir.).

2. Faaliyette olan dört Breguet uçağıyla faaliyette olmayan 8 numaralı 174'üncü Alay uçağının ihtiyacı olan malzeme, piston segmanlarıyla manyetolar ve benzin otomatik tulumbalarıdır. Bu üç parçanın eksikliğinden dolayı motorlar normalden daha zayıf ve az emniyetlidir. Bunun için aşağıda yazılan Breguetlere ait malzemenin bir an önce temin edilmesi gerekmektedir:

400 adet segman,

100 kilo emayit,

6 adet manyeto,

5 adet karbüratör,

50 metre amortisör,
3 adet büyük radyatör.

3. Tamirhanenin aşağıdaki demirbaş eşyaya çok ihtiyacı vardır:

1 adet tezgâh makinesi,
8 metre iç çapı 10 - 12 mm olan benzin lastik borusu,
3 adet benzin otomatik pompası,
20 adet 1 - 10 mm matkap,
1 adet sabit matkap tezgâhı,
5 top 4 cm genişliğinde kanat şeridi,
5 top 2,5 cm genişliğinde kanat şeridi,
15 adet Breguet iç ve dış lastik (160x80),
100 metre kanat bezi,
2 adet egzoz borusu (Uçak Okulunda yapılabilir.),
1 adet örs (Tamirhane için gereklidir.).

4. Bölükte mevcut 12 Lewis otomatik tüfeğin yedek parçaları olmadığı gibi mevcut olanların da kapak takımları eksik ve bir kısmının da namluları kaval ve şiştir. Eldeki tüfeklerden hakkıyla yararlanabilmek için aşağıdaki malzemeye ihtiyacımız vardır. Bu malzeme hakkında Batı Cephesi Komutanlığına yazılı olarak müracaat edilmiştir.

5 adet yedek namlu,
2 adet piston,
3 adet kapak takımı,
5 adet çevirme yayı (zemberek),
3 adet piston kolu,
3 adet tetik yayı,
5 adet şarjör çevirme mandal yayı.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı

BELGE NU. 5

Numro
121

Maarifköy
31/7/38

Kuvâ-yi Havâiyye MüfettiŐ-i Um miliğine

Cebhe Tayyâre Bölüğünde hâl-i h zırda altı tayyâre vardır. Bu tayyârelerin bugünkü vaz'iyetleri ber-vech-i  t  ma'r zudur.

2 numrolu Havland sisteminde İsmet tayyâresi (Uçuşa h zırdır.)

4 numrolu Brege sisteminde Erzurumlu Nafiz tayyâresi (Uçuşa h zırdır.)

5 numrolu Brege sisteminde Sivrihisar tayyâresi (Uçuşa h zırdır.)

8 numrolu Brege sisteminde 174'üncü âlây tayyâresi (Uçuşa hâzır değildir. Manyetoları Konya'dan celb edilen manyetolarla tebdil edilmektedir. Sol  st kanadı berây-ı ta'mir Konya'ya gönderilecektir. Üst deposu tebdil ediliyor.)

9 numrolu Brege sisteminde ...(?) tayyâresi (Uçuşa h zırdır.)

10 numrolu Brege sisteminde ...(?) tayyâresi (Uçuşa h zırdır. Birinci ve ikinci manyetoları kuvvetsizdir.)

M dde

1. İsmet tayyâresinin motoru bir müddet dah   alıŐıktan sonra segmanlarının tebdiline ihtiyaç hiss edireceği gibi s bab yaylarıyla s bablarının kırılmak ihtimâli vardır. Bu tayy reye  id ileride kendisini hiss edirecek ihtiyaç bunlardır.

Aded

48 egso yayı

12 emme yayı

30 segman

4 metre  elik tel helezonlu lastik su borusu (Adana'da ted riki mümkündür.)

2 yedek perv ne (Tayyâre Mektebinde i'm l etdirilebilir.)

2. Hâl-i fa liyyetde olan dört Brege tayyâresiyle hâl-i fa liyyetde olmayan 8 numrolu 174'üncü âlây tayyâresinin baŐlıca muht   oldukları mâlzeme piston segmanlarıyla manyetolar ve benzin otomatik tulumbalarıdır. Bu    mev dın motorlardaki müsta'celiyyetleri dolayısıyla motorlar hadd-i tabiiden zaif ve az emniyyetlidir. Binâen aleyh aşağıda yazılan bregelere  id m lzemenin bir an evvel ele geçmesi kendisini kuvvetle hiss etdirmektedir.

Aded

400 segman
100 kilo emayit
6 manyeto
5 karbüratör
50 metre amortisör
3 radyatör “büyük”

3. Ta'mîr-hânenin bu demirbaş eşyâya şiddetli ihtiyâcı vardır.

Aded

1 dest-gâh makinesi
8 metre benzin lastik borusu. 10 ilâ 12 milimetre kutr-ı dâhilisi
3 benzin otomatik pompası
20 1 ila 10 milimetre miskab
1 sâbit miskab dest-gâhı
5 top kanad şeridi 4 santimetre genişliğindedir
5 top kanad şeridi 2,5 santimetre genişliğindedir
15 brege iç ve dış lastik (160x80)
100 metre kanad bezi
2 eksos borusu (Tayyâre Mektebinde i'mâl edilebilir)
1 örs (Ta'mîr-hâne için lâzımdır)

4. Bölükde mevcûd 12 Levis otomatik tüfenginin yedek edevâtları olmadığı gibi mevcûd olanlarının da kapak takımları noksân ve bir kısmının da namluları kaval ve şişdir. Eldeki tüfenklerden hakkıyla istifâde edebilmek için âtîdeki mâlzemeye ihtiyâcımız vardır. Bu mâlzeme hakkında Garb Cebhesi Kumandanlığına takrîrle mürâcaat edilmiştir.

Aded

5 yedek namlu
2 piston
3 kapak takımı
5 ircâ' yayı zenberek
3 piston kolu
3 tetik yayı
5 şarjör çevirme mandal yayı

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı

BELGE NU. 6

Numara 126

1 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Mösyö Parakin'in getirdiği 20 adet Spad XIII modeli uçağın teslim alma işlemleri tamamlanmıştır. Uçakların saatteki hızı 205 km olup havada kalma süreleri iki saattir. Manevra kabiliyetleri son derece iyidir. Spad XIII, Birinci Dünya Savaşı'nın bitiminden kısa bir süre önce İtilaf ordularında kullanılmaya başlanmış ve kısa zamanda başarı kazanmıştır. Günümüzde Spad XIII'ten daha hızlı uçaklar üretilmekte ise de manevra kabiliyeti ile hız etkeninin bir araya getirilmesi hususu şu anda test aşamasındadır.

2. Bana göre Spadların Cephe Uçak Bölüğü tarafından en uygun şekilde kullanılma yöntemi şudur:

a) Düşman uçak hangarlarının bulunduğu Afyon ve Garipçe'den yakın uçuş mesafesi dâhilinde ve yaklaşık olarak Sandıklı kuzeyinde iki uçak bulundurarak hangarlarına dönen düşman uçakları ile savaşı kaçınılmaz bir duruma getirmek; diğer taraftan avcı hatlarımızı geçen düşman uçaklarını takip edecek olan Çobanlar ve Aziziye'deki birer Spad uçağının gerisinden bir takip hattı daha oluşturmak.

b) Hatlarımıza yaklaşan ve hatlarımızı geçen düşman uçaklarını takip etmek için Çobanlar İstasyonu yakınlarında ve Aziziye civarında birer uçak bulundurmak.

c) Uçaklar için hangar kurulmayıp düşman uçaklarının görmemeleri için küçük hacimli çardaklar kurulacaktır.

Uçakların boyutları:

Eni : 8,25 metre
Boyusu : 6,2 metre
Yüksekliği : 2,3 metre

ç) Sandıklı ve Çobanlar Müfrezeleri için birinci kademedeki iki ve Aziziye Müfrezesi için ikinci kademedeki bir ihtiyat uçak bulundurulacaktır.

d) Çobanlar ve Aziziye Müfrezelerinin kuvvetleri yoktur.

1 pilot
1 makinist
2 öğrenci
5 er

Sandıklı'daki müfrezenin kuvveti yukarıdaki rakamların iki katıdır.

e) Müfrezeler arasındaki telefon bağlantısı sürekli olarak sağlanmalı ve Garipçe ile Afyon'daki hangarlardan düşman uçaklarının hareketleri müfrezelere ve özellikle Sandıklı Müfrezesine süratle bildirilmelidir.

f) Müfrezelerin insan ve malzemesinin sınırlı sayıda olması dolayısıyla geçici olarak ara yerde bağlantı görevini yapmak üzere bir kamyonetin gönderilmesini rica ederim.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
(İmza)

Numara 133

Hava Kuvvetleri Müfettişliğine

2 Ağustos 1922 tarihinde Batı Cephesi Komutanı, avcı uçaklarının kullanılması hakkında yukarıdaki esasları kabul etmiştir. Yalnız Aziziye civarında bire karşı iki avcı uçağı bulundurulacak ve Sandıklı'da meydan seçilerek oraya ait olan avcı uçakları bir sonraki emre kadar gönderilmeyerek Akşehir'de kalacaktır.

Çobanlar İstasyonu civarında maalesef uygun bir alanın bulunmaması dolayısıyla Bolvadin ile Çay İstasyonu arasındaki özel yer şimdilik avcı uçağının ve birinci kademesinin müesseselerini bulduracaktır.

Aziziye civarında bulunacak olan avcı uçaklarına ait yer ikinci kademenin çok yakınında olduğundan ikinci kademenin yeni yere naklinde fayda görülmüş ve her ikisinin birleştirilmesine karar verilmiştir. Bundan dolayı ikisi Aziziye'de ve biri Çay'da olmak üzere faaliyette olan üç avcı uçağı bulunacaktır. Sandıklı'ya ait iki avcı uçağı Akşehir'de bulunacaktır.

Ben, yarın otomobil ile Sandıklı'da meydan seçmek üzere hareket ediyorum. Aziziye civarındaki meydan için gerekli olan kişilerin gönderildiği arz olunur.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
(İmza)

BELGE NU. 6

Numro
126

1/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1. Mösyö Parakin'in getirdiği 20 aded Spad XIII tayyâresinin tesellüm muâmelesi hitâm bulmuştur. Tayyârelerin sâatde sür'ati 205 kilometre olub havâda kalabildikleri müddet iki sâatdir. Manevra kabiliyetleri son derece şâyân-ı memnûniyyetdir. Spad XIII harbin hitâmından kısa bir müddet evvel İ'tilâf ordularında zuhûr etmiş ve az zamanda muvaffakiyyet kazanmıştır. Zamanımızda Spad XIII'den dahâ ser'î tayyâreler i'mâl edilmekte ise de manevra kabiliyeti ile sür'at mes'eleleri tevhi'd edilemediğinden el'ân tecrübe devrindedirler.

2. Spadların Cebhe Tayyâre Bölüğü tarafından en muvâfık olan tarzda istihdâm ve isti'mâllerine âid olan şekl, fikr-i âcizâneme göre budur.

a) Düşman tayyâre hangarlarının bulunduğu Afyon ve Garibce'den yakın uçuş mesâfesi dâhilinde ve takriben Sandıklı şimâlinde 2 tayyâre bulundurarak hangarlarına avdet eden düşman tayyâreleri ile harbi gayr-i kabil-i ictinâb bir hâle koymak. Diğer cihetden avcı hatlarımızı geçen düşman tayyârelerini ta'kîb edecek olan Çobanlar ve Aziziye'deki birer Spad tayyâresinin gerisinden bir ta'kîb hattı dahâ vücûda getirmek.

b) Çobanlar İstasyonu yakınlarında bir tayyâre bulundurmak: Hatlarımıza takarrüb ve hatlarımızı geçen düşman tayyârelerini ta'kîb etmek için.

c) Aziziye civârında bir tayyâre bulundurmak: Hatlarımıza takarrüb ve hatlarımızı geçen düşman tayyârelerini ta'kîb etmek için.

ç) Tayyâreler için hangar ikame edilmeyecek. Küçük hacimde olan cesâmetlerini düşman tayyârelerinin nazarından saklamak için çardak şeklinde tertîbât vücûda getirilecektir.

Tayyârelerin eb'âdı

Arz	8,25	metre
Tûl	6,2	metre
İrtifâ'	2,3	metre

d) Sandıklı ve Çobanlar Müfrezeleri için birinci kademede 2 ve Aziziye Müfrezesi için ikinci kademede 1 ihtiyât tayyâre bulundurulacaktır.

e) Çobanlar ve Aziziye Müfrezelerinin kuvvetleri yokdur.

Neferen

1	pilot
1	makinist
2	talebe
5	nefer

Sandıklı'daki müfrezenin kuvveti yukarıdaki erkâmın zı'fıdır.

f) Müfrezeler arasındaki telefon irtibâtının muntazaman cereyânı taht-ı te'mîne alınmalı ve Garibce ile Afyon'daki hangarlardan düşman tayyârelerinin hareketleri müfrezelere ve bi-l-hâssa Sandıklı Müfrezesine sür'atle ihbâr edilmelidir.

g) Müfrezeler eşhâs ve mâlzemesinin mahdûdiyyetine binâen muvakkaten ara yerde irtibât vazîfesini görmek üzere bir kamyonetin i'tâsına müsâade buyurulması müsterhamdır efendim.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
(İmza)

Numro
133

Kuvâ-yi Havâiyye Müfettişliğine

2/8/38 târihinde Garb Cebhesi Kumandanı, avcı tayyârelerinin isti'mâli hakkında yukarıdaki tarz-ı idâreyi esâs olarak kabûl etmiştir. Yalnız Aziziye civârında bire mukabil iki avcı tayyâresi bulundurulacak ve Sandıklı'da meydân intihâb edilerek oraya âid olan avcı tayyâreleri iş'âr-ı ahîre değîn gönderilmeyerek Akşehir'de kalacaktır.

Çobanlar İstasyonu civârında maa-l-esef müsâid bir meydânın bulunmaması üzerine Bolvadin ile Çay İstasyonu arasındaki mahall-i mahsûs şimdilik avcı tayyâresinin ve birinci kademesinin müessesâtını ihtivâ' edecektir.

Aziziye civârında bulunacak olan avcı tayyârelerine mahsûs mahall ikinci kademenin pek yakınlarına tesâdüf etmekde olduğundan ikinci kademenin yeni mahale naklinde fâide olduğu görülmüş ve her ikisinin tevhdine karâr verilmiştir. Binâen aleyh hâl-i fa'âliyyetde ikisi Aziziye'de ve biri Çay'da olmak üzere üç avcı tayyâresi bulunacaktır. Sandıklı'ya âid iki avcı tayyâresi Akşehir'de bulunacak.

Bendeniz yarın otomobil ile Sandıklı meydânını intihâb etmek üzere hareket ediyorum. Aziziye civârındaki meydân için lâzım gelen eşhâsın gönderildiği ma'rûzdur.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
(İmza)

٢٩ / ٨ / ١

٥٠

١	1-4418
٢	2-11

نیزه‌چی خانانچه

١٤٦

- ١ - موسیو یارلقه قزاقی - ٥٠ عدد سیاه XIII طیاره سنه نسیم معاندردن قام بولشد . طیاره لرله ساخته برین ٥٠٠ کورته اولوب قلاویچکری مدته ایله ساخته . مانورلارین بیزه حوله ورج شایه کورشد .
- سیاه XIII حربیه خانانچه قیچ برمت اول اشون اردو لرنده قیچوراقیه و آن زمانده موشقیه قزاقشد .
- زمانه زده سیاه XIII دمه و کلاسیر طیاره لر ایله ایچکده ایسوده مانورلارین ایله سرعت معاندردن بولید ایچری بولمیشد اولور کورته دورنده درلر .
- ٢ - سیاه لرله چیه طیاره بیلور قزاقده ایله مزاقیه اولوب قزاقده استعمال و استعمالده عاید اولوب شکر ، قند و قزاقده بولور
- ٣ - دشمه طیاره کصافه لرله بولمیش قوربه و غریب دمه یقیده اوهرسده ساقی واقفده و تقریباً خدشکاینده آ طیاره بولمیشده کصافه لرله بولمیشد ایله دشمه طیاره لرله اوهری قزاق ایچن برهال قورمیه . و کورجه بولید
- ٤ - آویجی قطارده کجه دشمه طیاره لرله تعقیب ایله هیت اولوب دیوبانز و غریب دمه لر بر سیاه طیاره سنه کورمیشد بر تعقیب قیلر و کلا و حوره لرله
- ٥ - دیوبانز اساقیه یقیده بر طیاره بولمیشده : قطارده تقیه و قطارده کجه دشمه طیاره لرله تعقیب ایله ایچری
- ٦ - کوریزه دیوبانز بر طیاره بولمیشده : قطارده تقیه و قطارده کجه دشمه طیاره لرله تعقیب ایله ایچری .
- ٧ - طیاره لر ایچری کصافه - افار ایچری هیت کورسولک هجده اولوب هیت مدتی دشمه طیاره لرله تقزنده کصافه ایچری هیت و کلا شکره لرلیت و حوره لرله بولمیشده .
- طیاره لرله ایچری کلا
- کرمه ٨٠٤٥ متره
- کلا ٤٠ متره
- ارتفاع ٤٠٢ متره
- ٨ - خدشک و دیوبانز معزده لر ایچری برنی قدوده ج و کوریزه معزده ای ایچری قدوده آ ایچری طیاره بولمیشده
- ٩ - دیوبانز و کوریزه معزده لرله کوریزه بولور
- نسخه ١
٢
٣
٤
٥
٦
٧
٨
٩
١٠
١١
١٢
١٣
١٤
١٥
١٦
١٧
١٨
١٩
٢٠
٢١
٢٢
٢٣
٢٤
٢٥
٢٦
٢٧
٢٨
٢٩
٣٠
٣١
٣٢
٣٣
٣٤
٣٥
٣٦
٣٧
٣٨
٣٩
٤٠
٤١
٤٢
٤٣
٤٤
٤٥
٤٦
٤٧
٤٨
٤٩
٥٠
٥١
٥٢
٥٣
٥٤
٥٥
٥٦
٥٧
٥٨
٥٩
٦٠
٦١
٦٢
٦٣
٦٤
٦٥
٦٦
٦٧
٦٨
٦٩
٧٠
٧١
٧٢
٧٣
٧٤
٧٥
٧٦
٧٧
٧٨
٧٩
٨٠
٨١
٨٢
٨٣
٨٤
٨٥
٨٦
٨٧
٨٨
٨٩
٩٠
٩١
٩٢
٩٣
٩٤
٩٥
٩٦
٩٧
٩٨
٩٩
١٠٠
- مصدقیه معزده کلا قورق بولمیشده کلا ایچری کصافه

1-4448
2-12

- د - مغزه لاره شنه آه مغزه ازباليك مقله جربان قسه قائمه آند و فير او افرده له كفا نظر وده
- دشمه طياره لرنيك حره لادن مغزه لره و بايقه ضفه مغزه سه سلفه اخيا - ابيله -
- ي - مغزه لرا تخاص و مارن سنه محدوده نايه موقه آره بروه ازبالي و لغين كورده اوزده بر قاموز ملك اعطاسه ساعده بر بولورسي مشهمه - اختم

چيه طياره بلاك : ده
بوزباش
[Signature]

قوله صريحه مقتضاه

بوسه
۱۳۳۴

۴۸۱/۸/۶ تاريخه خريجه ي قومانده ، اوجي طياره لرنيك اشخاص فقهه مستورن اوزده ي اساس اولورده قورده ايتمده .
 بايد . خريزه جبارده بره معاني اكي اوجي طياره ي بولور بوليمه و ضرفيده ميانه آقا ي ايجورده اوزده عايد اولورده اوجي طياره له
 اشخاص افرده و كونه لرنيك افرده خار جفدور .
 جربانر شايه ميانه سه اولورده ساعده بر ميانه ي بولورسي اوزده بر اولورده اوجي طياره اسايون آره شنه له اوجي طياره
 شديقه اوجي طياره سنه و برين قسده ملك مؤسسان اخلايه كورد .
 خريزه جبارده بر بولورده اولورده اوجي طياره لرنيك قفوي مي اكي قسده ملك يله يقضيه نغادون ايقده اولورده ساعده اكي قسده ملك
 اكي حله نقظه خانه اولورده كورده و سهر ايسنه نويشيه فرار و بولورده . نايه حله حال ضايقه ايكس خريزه ده
 و برين جايده اولورده اوزده اوجي اوجي طياره ي بولورده . حذوقه عايد اكي اوجي طياره ي افرده
 بولورده .
 شيه كن باريه اوزومور ي ايل حذوقه ميدان آقا ي ايله اوزده حركت ايجورم . خريزه جبارده له ميدان ايجور
 روز مقله اتقاهت كونه له اكي مدود .

چيه طياره بلاك : ده
بوزباش
[Signature]

۴۸۱/۸/۶
[Red Stamp/Signature]

BELGE NU. 7

Numara 127

Maarifköy
2 Ağustos 1922

Hava Kuvvetleri Müfettişliğine

1. Cephe Uçak Bölüğü; 12 uçaklı ve iki keşif ile bir de ara benzin kademesi olmak üzere üç kademelidir.

2. Birinci keşif kademesi Çay civarında Mandıra köyünde, ikinci keşif kademesi de Aziziye civarında Akviran köyündedir. Uşak ve Alaşehir civarına yapılacak keşiflerde yağ ve benzin ikmali için de Apa'da ara benzin kademesi vardır.

3. Kademelerin bağlı buldukları ordularla irtibatları hakkında Batı Cephesi Komutanlığının emirleri ile bölük ve kademelerin geçici kadrolarının birer sureti ekte sunulmuştur.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
(İmza)

BELGE NU. 7

Numro
127

Maarifköy
2/8/38

Kuvâ-yi Havâiyye Mufettiş-i Umûmîliğine

1. Cebhe Tayyâre Bölüğü 12 tayyâreli ve iki keşif bir de mutavassıt benzin kademesi olmak üzere üç kademelidir.

2. Birinci keşif kademesi Çay civarında Mandıra köyünde, ikinci keşif kademesi de Aziziye civârında Akviran karyesinde. Uşak ve Alaşehir civârına yapılacak keşiflerde yağ ve benzin ikmâli için de Apa'da mutavassıt bir benzin kademesi vardır.

3. Kademelerin merbût buldukları ordularla irtibât ve münâsebetleri hakkında Garb Cebhesi Kumandanlığının emirleri ile bölük ve kademelerin muvakkat kadrolarının birer sûreti rabten takdîm kılındı efendim.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
(İmza)

مصارف قوی
۲۸/۸/۷

۱	۱-۶۶۱۸
۲	A
۳	۲-۱۳

قوی القوه مغضبه عمود

۱۷۷

- ۱ - چھ شماره بلوں ۷۷ شماره دایہ کشف برده توسط تہذیب قومی اظہار ذرہ او ۲۲ قمریہ۔
- ۲ - برقی کشف قومی جہاں جوڑندہ مانند کونیدہ ، آبی کشف قمریہ سیدہ عزیزہ جوڑندہ آمد در ان عزیزہ در مقامہ اول شدہ جوڑندہ بایہ جمعہ کشف کردہ باغ و تزیینہ آملہ ایچودہ آبادہ توسط بر تہذیب قومی وارہ۔
- ۳ - قمریہ مریوں بولند قوی اردو لڑا ، تباط و غائبی صفدہ غریبہ کجی قوی مختلف امری ایچ بلوں و قمریہ موقت خادرو لڑنیک برہ صورتہ رلیقا تقسیم قومی اقسام۔

چھ شماره بلوں : نہ
پوز نامی
نہ

بلوں کشف

۱
۳
۱۷

۷۷

BELGE NU. 8

Genelkurmay Başkanlığına

Suret 2

Takip edilen istikamet: Akşehir - Bolvadin - İscekarahisar - Gazlıgöl - Sarıcaova - Kayalar - Kırkpınar - Sarıbeyli - Altıntaş - Yeniceköy - Cumalı - Eğret - Gazlıgöl - Çalışlar üzerinden dönüş.

1. Kunduzlu civarında bir alaylık piyade ordugâhı vardır. Gazlıgöl'de az miktarda çadır vardır.

2. Sarıcaova civarında bir alaylık gizlenmiş ordugâh vardır. Döğ'er'deki nakliye parkı yerindedir.

3. Kayalar'da, güneye doğru düzlükte iki alay, Kırkpınar ile Kırkpınar'ın batısındaki iki alay piyade kuvveti yerindedir.

4. Muratlar'da bir taburluk ordugâh vardır. Sınıfı(?) belirlenememiştir. Cumalı'da bir alaylık, Yeniceköy'de bir alaylık, Eğret'te bir alaylık ordugâh yerindedir. Altıntaş'ta kuvvet yoktur.

6. Düşmanın tahkimat hattının gerisinde, Afyon'un doğusundaki kuvvetlerde değişiklik ve faaliyet yoktur. Dönüşte düşman topçusu Gazlıgöl civarında ateş etmiştir.

7. Bu keşif saat 07.00'de 10 Numaralı uçak ile yapılmıştır.

Pilot
Halim

Rasit
Kenan

BELGE NU. 8

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Sûret 2

Ta'kîb edilen istikamet: Akşehir - Bolvadin - İscekarahisar - Kazlıgöl - Sarıcaova - Kayalar - Kırkpınar - Sarıbeyli - Altuntaş - Yeniceköy - Cumalı - Eğret - Kazlıgöl - Çalışlar üzerinden avdet.

1. Kunduzlu civârında bir âlâylık piyâde ordu-gâhı vardır. Kazlıgöl'de az mikdârda çadır vardır.

2. Sarıcaova civârında bir âlâylık maskeli ordu-gâhı vardır. Döğ'er'deki nakliyye parkı yerindedir.

3. Kayalar'da cenûba doğru düzlükde iki âlây, Kırkpınar ile Kırkpınar'ın garbında iki âlây piyâde kuvveti yerindedir.

4. Muradlar'da bir taburluk ordu-gâhı vardır. Sınıfı(?) tefrîk edilmemiştir. Cumalı'da bir âlâylık Yeniceköy'de bir âlây Eğret'de bir âlâylık ordu-gâhı yerindedir. Altuntaş'da kuvvet yoktur.

6. Düşman tahkîmât hattının gerisindeki Afyon şark mıntıka kuvvetlerde tebeddül ve fa'âliyyet yoktur. Avdetde düşman topçusu Kazlıgöl civârında endâht etmiştir.

7. İşbu keşif sâat 7 evvelde 10 Numrolu tayyâre ile icrâ' edilmiştir efendim.

Pilot
Halim

Râsıd
Kenan

BELGE NU. 9

Rapor Numarası
5-158

10 Ağustos 1922

Uçak Bölüğü Komutanlığına

1. Takip edilen istikamet: Akşehir, Çay, Afyon batısı tahkimat hatları, tren hattını takiben dönüş.

2. Afyon'un güneyinde Deper mevki ile Deper'in batısındaki vadi içerisinde bulunan çadırli ordugâh yerindedir. Geçen ay yapılan keşifte görülen düşman kuvvetlerinde değişiklik yoktur.

3. Afyon'un batısında batıdan doğuya doğru gelen büyük vadiden kuzeye doğru dirsek oluşturan tahkimat hattı gerisinde açıkta bir bölük kadar piyade kuvveti görülmüştür. Bu kuvvet istirahat hâlinde olup daha önce burada yoktu.

4. Deper'den güneye doğru giden yol üzerinde yirmi arabalık bir kol Afyon istikametine doğru hareket hâlinde görülmüştür.

5. 8 Ağustos 1922 tarihinde düşman tahkimat hattının son fotoğrafı alınmış ise de kasetlerin bozuk olup kapanmaması sebebiyle bir kaset fotoğraf alınmıştır.

6. Düşman tahkimat hattı üzerinde iken düşman topçusu avcı uçağına istikamet vermek için ateş açmış, yükselen düşman uçağı uçağımıza taarruz etmemiştir.

7. Bu keşif saat 08.00'de Nafiz uçağıyla yapılmıştır.

Rasit Üsteğmen

Pilot Yüzbaşı

İmza

Yahya

BELGE NU. 9

5-158

10/Ağustos/338

Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Mâdde 1. Ta'kîb edilen istikamet Akşehir, Çay, Afyon garbı tahkîmât hatları, tren hattını ta'kîben avdet.

Mâdde 2. Afyon cenûbunda Deper mevki' ile Deper'in garbındaki vâdî içerisinde bulunan çadırlı ordu-gâh yerindedir. Geçen ayda icrâ' edilen keşifte görülen düşman kuvvetlerinde tebeddül yoktur.

Mâdde 3. Afyon'un garbında garbindan şarka doğru gelen büyük vâdîden şimâle doğru dirsek teşkil eden tahkîmât hattı gerisinde bir bölük kadar piyâde kuvveti açıkta görülmüştür. Bu kuvvetistirâhat hâlinde olup evvelce bu mahalde yokdu.

Mâdde 4. Deper'den cenûba doğru giden yol üzerinde yirmi arabalık bir kol Afyon istikametine hâl-i hareketde görülmüştür.

Mâdde 5. 8 Ağustos 338 târihinde düşman tahkîmât hattının mâ-ba'd fotoğrafı alınmış ise de kasetlerin bozuk olup kapanmaması sebebiyle bir kaset fotoğraf alınmıştır.

6. Düşman tahkîmât hattı üzerinde iken düşman topçusu avcı tayyâresine istikamet vermek için âteş açmış yükselen düşman tayyâresi tayyâremize taarruz etmemiştir.

7. İşbu keşif 8 evvelde Nafiz tayyâresiyle icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Râsîd Mülâzım-ı evvel

Tayyâreci Yüzbaşı

İmza

Yahya

BELGE NU. 10

KiŖiye Özel

Ankara
15 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanı İsmet PaŖa'ya

1. Yapılabilen iŖlerin ne aŖamada olduğu Millî Savunma Bakanlığından arz edilmektedir. Ben emrimde bulunan 600 kûsur bin lirayı zorunlu askerî ihtiyaçlar için Maliye Bakanının emrine verdim.

2. Daha büyük hazırlıkların beŖ on gûn içinde tamamlanmasını beklemek yanlıŖ olur.

3. Bir iki gûne kadar Konya yoluyla cepheye hareket niyetindeyim. Oraya geldiğimde hemen harekâta baŖlanacaktır.

4. Batı Cephesi Komutanlığına ve Genelkurmay BaŖkanlıđına arz edilmiŖtir.

BaŖkomutan
Mustafa Kemal

BELGE NU. 10

Zâta mahsûsdur.

Ankara
15/Ağustos/38

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerine

1. Yapılabilen işlerin derecesi Müdâfaa-i Milliyye Vekâletinden arz edilmektedir. Ben emrimde bulunan altı yüz kûsûr bin lirayı ihtiyâc-ı mübreme-i askeriyeye için Mâliyye Vekîlinin emrine verdim.

2. Daha büyük istihzârâtın beş on gün zarfında intâcına intizâr bî-sûddır.

3. Bir iki güne kadar Konya tarîkiyle cebheye hareket niyetindeyim. Oraya muvâsalatımda hemen harekâta mübâşeret olunacaktır.

4. Garb Cebhesi Kumandanlığına ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Vekâletine arz edilmiştir.

Başkumandan
Mustafa Kemal

A	4-4478
B	11
F	73

آنف
۴۸/۵۹/۶۵

غیبی قیادت حضرت

- ۱- بیه بیہ ایسک دچی مدفہ بر دکالنه عهدہ بکله در۔ بہ اوردہ بولوانہ آلبورسوریت لرای اجناس مرد عکبہ ایچونہ بابہ ولینت امرینہ
- دیروم
- ۲- دھابویرک استخفایک بہ ارنہ کونہ فرزند اتناخہ انتظا۔ بیورد۔
- ۳- برابہ کونہ۔ فونہ فریفہ جویہ کولت بندہ ہم۔ اوراہ مواصفندہ ہماہ
- کوانہ باشت اورہ عقد۔
- ۴- غیبی قیادتہ وایکاجریہ عمج دکالنه احوالیستہ۔

بہتہ قیادتہ
عقلمک

آجیم ۱۵۱
ص

۶

BELGE NU. 11

Rapor Numarası
11-163

17 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Akşehir - Bolvadin - Dinar - Gazlıgöl - Hamam - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Sarıbeyli - Kırkpınar - Kayır - Döğer - Köroğlu Kalesi - Samanlıdağ - Bayat - Aziziye - Sultandağı kuzeyinden Akşehir'e dönüş.

1. Gazlıgöl İstasyonu'ndaki konik çadırlarda değişiklik yoktur. İstasyondan bir tren Hamam'a geliyordu.

2. Hamam beklemesinde dört otomobil, Hamam önünde dört - beş otomobil ve faaliyet vardır.

3. Eğret'in doğusunda daha önce bulunan alay yerindedir. Eğret'in batısında bir alay ordugâhı vardır. Bu ordugâh açıkta ve çadırları koniktir. Buradaki birliklerin talim yaptığı görülmüştür.

4. Yenice'nin doğusundaki ve Yenice köyünün batısından geçen derenin kuzeyindeki alaylar eski yerindedir.

5. Cumalı'daki alay eski yerindedir.

6. Kırkpınar'daki bir tümenlik olduğu tahmin edilen 12 kadar ordugâhta değişiklik yoktur.

7. Kayır'daki iki alay eski yerindedir. Durumda değişiklik yoktur.

8. Döğer'in doğusundaki alay eski yerindedir. Durumda değişiklik yoktur.

9. Beyköy'deki iki tabur eski yerindedir.

10. Dinar köyünün kuzeydoğusunda üç bölük süvari, alay kolu nizamında görülmüştür.

11. Düşman arazisi üzerindeki bir uçak, topçu ateşine maruz kalmıştır. Mermilerin kırılma noktalarının alçaklığına göre düşmanın kendi avcı uçağına istikamet vermesi de muhtemeldir.

12. Köroğlu Kalesi üzerinde düşman avcı uçağı gördük. Düşman uçağı uzaktan birkaç nokta ateşi açmış ise de fazla sokulmayarak savuşmuştur.

13. Döğer bölgesindeki düşman birlikleri üzerine beş bin beyanname atılmıştır.

14. Aziziye, Bayat, Bolvadin, Emirdağ civarında faaliyet ve yoğunluk görülmediği gibi dikkati çekecek kadar büyük ordugâh ve yürüyen kollar da

görülmemiştir. Özellikle yollarda faaliyet ve hareket olmamasından ve ayrıca hasat mevsimi nedeniyle köyler ve civarındaki yoğun faaliyetten dolayı buradaki askerî faaliyet hissedilememektedir.

15. Bu keşif saat 08.10'da 10 Numaralı uçak ile yapılmıştır.

Pilot
Halim

Rasit Üsteğmen
Hamdi

BELGE NU. 11

11-163

17/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Akşehir - Bolvadin - Dinar - Kazlıgöl - Hamam-Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Sarıbeyli - Kırkpınar - Kayır - Döğer - Köroğlu Kalesi - Samanlıdağ - Bayat - Aziziye - Sultandağı şimâlinde Akşehir'e avdet.

1. Kazlıgöl İstasyonu'ndaki mahrûfî çadırlarda tebeddül yoktur. İstasyondan bir tren Hamam'a geliyordu.

2. Hamam beklemesinde dört otomobil ve Hamam önünde dört beş otomobil ve fa'aliyet vardır.

3. Eğret'in şarkında evvelki âlây yerindedir. Eğret'in garbında bir âlây ordu-gâhı vardır. Bu ordu-gâh maskesiz ve çadırları mahrûftür. Buradaki kıtaât ta'lîm esnâsında görülmüşdür.

4. Yenice'nin şarkında ve Yenice köyünün garbindan geçen derenin şimâlindeki âlâylar eski yerindedir.

5. Cumalı'daki âlây eski yerindedir.

6. Kırkpınar'daki bir fırkalık tahmîn edilen on iki kadar ordu-gâhda tebeddül yoktur.

7. Kayır'daki iki âlây eski yerindedir. Vaz'iyette tebeddül yoktur.

8. Döğer şarkındaki âlây eski yerindedir. Vaz'iyette tebeddül yoktur.

9. Bey köyündeki iki tabur eski yerindedir.

10. Dinar köyünün şimâl-i şarkisinde üç bölük süvâri âlây kolu nizâmında görülmüşdür.

11. Düşman arâzisi üzerinde tayyâre topçu ateşine ma'rûz kalmışdır. Mermilerin nokta-i şikestlerinin alçaklığına nazaran kendi avcı tayyâresine istikamet vermesi de muhtemeldir.

12. Köroğlu Kalesi üzerinde düşman avcı tayyâresini gördük ve düşman tayyâresi uzakdan birkaç nokta âteşi açmış ise de fazla sokulmayarak savuşmuşdur.

13. Beş bin beyân-nâme Döğer mıntikasındaki düşman kıtaâtı üzerine atılmışdır.

14. Aziziye, Bayat, Bolvadin, Emirdağı civârında fa'aliyet ve kesâfet görülmeyeceği gibi nazar-ı dikkati celb edecek büyük ordu-gâh ve yürüyüş kolları görülmemiştir. Bi-l-hâssa yollarda fa'aliyet ve hareket olmaması

hasad mevsimi hasebiyle köyler ve civârındaki fazla fa'âliyyet burada askerî fa'âliyyet ve kesâfete dâir bir şey ihsâs etdirmemekdedir.

15. İşbu keşif 8.10 evvelde 10 Numrolu tayyâre ile icrâ' edilmişdir efendim.

Pilot
Halim

Râsıd Mülâzım-ı evvel
Hamdi

BELGE NU. 12

Şube 2
Sayı 611

17 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Uçak bombası olarak kullanılmak üzere test için Harbiye Dairesinden gönderilen 12 cm'lik Fransız sahra toplarının hassas mermilerinden ikisi uçaktan atılabilecek hâle getirilerek test için gönderilmiştir. Testin süratle yapılması ve sonucunun acilen bildirilmesi rica olunur.

Hava Kuvvetleri Müfettişi

BELGE NU. 12

Ş 2
Aded 611

17/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Tayyâre bombası olarak kullanılmak üzere berây-ı tecrübe Harbiyye Dâiresinden gönderilen 12'lik Fransız sahrâ topları hassâs mermîyâtından ikisi tayyâreden endâht edilebilecek hâle ifrâğ olunarak berây-ı tecrübeye sevk edilmiştir. Tecrübesinin sür'at-i icrâsı ile netîcesinin âcilen inbâsı mercûdur.

Kuvâ-yi Havâiyye Müfettişi

BELGE NU. 13

Ankara
17 Ağustos 1922
Gelişi 23 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Hava Kuvvetleri Müfettişliği, şimdilik her biri dört keşif ve iki savaş uçağından oluşacak, malzeme ve eldeki vasıtaların imkânına göre 3 ve daha sonra 4 numaralı olacak iki uçak bölüğü kurulması için görevlendirilmiştir.

2. Bu bölükler Konya'dan ardi ardına Batı Cephesi'ne sevk edilmekte olan uçaklarla cephede bulunan uçakların cins ve miktarına göre Cephe Komutanlığının onayıyla kurulacaktır.

3. Hava Kuvvetleri Müfettişliğine ve bilgi için Genelkurmay Başkanlığına ve Batı Cephesi Komutanlığına yazılmıştır.

Millî Savunma Bakanı Adına
Selahaddin

BELGE NU. 13

Ankara
17/8/38
Vürûdu 23 minh

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1. Beher bölük dört keşif iki harb tayyâresinden tereküb etmek üzere mâlzeme ve vesâit-i hâzırının imkânına göre 3 ve müteâkıben 4 numrolu şimdilik iki tayyâre bölüğü teşkîline Kuvâ-yi Havâiyye Müfettişliği me'mûrdur.

2. Konya'dan pey-der-pey Garb Cebhesi'ne sevk edilmekte olan tayyârelerle cebhede mevcûd tayyârelerin cins ve mikdârına nazaran Cebhe Kumandanlığının inzimâm-ı muvâfakatiyle bölüklü tanzîm edilecektir.

3. Kuvâ-yi Havâiyye Müfettişliğine ve berây-ı ma'lûmat E. H. U Riyâsetine, Garb Cebhesi K. yazılmıştır.

M. M. Vekili Nâmına
Selahaddin

BELGE NU. 14

Uçuş Raporu
12-165

Maarifiköy
19 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip olunan istikamet: Çay - Pazarağaç - Şuhut - Mahmarı - Savran - Sinirköy - Afyon - Çay - Akşehir'e dönüş.

1. Fotoğrafi alınan Tilkikırı Beli üzerindeki tahkimat grubu gerisinde daha önce bir tabur kadar tahmin edilen kuvvetin bu sefer bir alaya çıkarılmak suretiyle düşman hatlarındaki kuvvetin artırdığı görülmüştür.

2. Bu bölgedeki tahkimat birbirine bağlı hat hâlinde olmayıp kuvvetli gruplar hâlinindedir.

3. Sinirköy'ün doğusundaki tepelerde ikinci hat sayılabilecek münferit bir tahkimat grubu vardır. Bu grubun solu Kışlacık Tepe'ye doğru olduğundan bunu ya Tilkikırı Beli bölgesinin ikinci hattı kabul etmek ya da Süğlün - Kışlacık'tan gelen hattın uzantısı sayıp Tilkikırı Beli tahkimatını ileri mevzi kabul etmek gerekir.

4. Afyon'un güneyindeki ordugâhlarda değişiklik yoktur. Afyon İstasyon yollarında araba ve otomobil faaliyeti görüldü.

5. Afyon - İzmir İstasyonu'ndaki hava meydanında uçuşa hazır iki savaş uçağıyla yerde serilmiş "T" işareti vardı.

6. Sinirköy ile Afyon arasında kuzeye doğru uzanan sırtlar üzerinde başka tahkimat hattı görülmemiştir.

7. Bu uçuş saat 06.15'te yapılmıştır.

Pilot
Mükerrem

Rasit Yüzbaşı
Ahmet Zeki

BELGE NU. 14

Uçuş Raporu
12-165

Maarûfköy
19/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.

Ta'kîb olunan istikamet: Çay - Pazarağaç - Şuhud - Mahamarı - Savran - Sinirköy - Afyon - Çay - Akşehir'e avdet

1. Fotoğraf ahz edilen Tilkikırı Beli üzerindeki tahkîmât grubu gerisinde evvelce bir tabur kadar tahmîn edilen kuvvetin bu def'a bir âlâya iblâğ edilmek sûretiyle düşman hatlarındaki kuvvetin teksif edildiği görülmüştür.

2. Bu mıntıkadaki tahkîmât müselsel hatt hâlinde olmayıb kuvvetli grublar hâlinindedir.

3. Sinirköy'ün şarkındaki tepelerde ikinci hatt add edilebilecek münferid bir tahkîmât grubu vardır. İşbu grubun solu Kışlacık Tepe'ye doğru olduğundan bunu ya Tilkikırı Beli mıntikasının ikinci hattı kabûl etmek yahûd Süylün - Kışlacık'dan gelen hattın imtidâdı kabûl edib Tilkikırı Beli tahkîmâtını ileri mevzi' add ve itibâr eylemek lâzımdır.

4. Afyon cenûbundaki ordu-gâhlarda tebeddül yokdur. Afyon istasyon câddelerinde araba, otomobil fa'âliyeti görüldü.

5. Afyon İzmir istasyonundaki tayyâre meydânında uçuşa müheyyâ iki harb tayyâresiyle yerde serilmiş (T) işâreti vardı.

6. Sinirköy ile Afyon arasında şimâle doğru uzanan sırtlar üzerinde başka tahkîmât hattı görülmemiştir.

7. İşbu uçuşun sâat 6.15 evvelde icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Pilot
Mükerrem

Râsîd Yüzbaşı
Ahmed Zeki

مدون کوی
۲۸/۸/۱۹

A	1-4320
D	17
F	1-43

چهار طایفه بلوکی است

اوجیهه بلوکی

۱۶۵ - ۱۴

تعقیب اولاد استقامت : جای - باغ - آغاج - سرود - ماهاماری - حاورانه - سدکوی
آقوبه - جاس - آقچه عودنه .

- ۱- فرطوفان انده ایلیه ننگی قرین بله اوز رنده ککلیان فرود لرینده اویلی برطوبه قدیم خیمه ایلیه
قونک بود قدیم اولوب ایلدی ایلک صورتی دشمه قشقه رنده کونک لایق ایلیکله کوروشده .
- ۲- برنقده ده ککلیان سلسله قشقه حالنده اولوب قونک فرودر حالنده ده .
- ۳- سدکویله شرقده کیم نیرده ایلی قشقه حد ایلیه برطوبه مقدر برککلیان فرود وارور . ایشورده
حور قشقه برطوبه اولرینده کونک با ننگی قرین بله قشقه ننگ ایلی قشقی قول ایلیه با خود سوزورده
قشقه قشقه کله قشقه املاوی قول ایلیه ننگی قرین بله ککلیان ایلیه موضع قشقه وانجا - ایلیه لارنده
۴- آقوبه جندیده اردو کله دره نیل بوقشده . آقوبه استا سوله جاده رنده کله اولوب برین فضایی
کورولدی .
- ۵- آقوبه ازیر استا سوله کیم طیاره میدان اوچوشه مرزا ایلیه حرب طیاره بله برده سطره (ت)
اسانی واروی .
- ۶- سدکوی ایلی آقوبه آره سده شمال طرف اولاد نامه حرنده اوز رنده باشه ککلیان قشقی کوروشده .
- ۷- ایشورده ۵۰ آ اولده ایل ایلیکله معدودده .

ر. حدیر بائی
محمد زکی

بیوت
سدرم

Batı Cephesi
998

Hava Kuvvetleri Müfettişliğine

18 Ağustos 1922 tarihli şifreye cevap:

1. Birliklerde bulunan hafif makineli tüfekler, uçaklarda yalnız rasıt tüfeği olarak kullanılabilir. Pilot tarafından kullanılacak tüfek yoktur. Orada işe yaramaz bir hâlde bulunan makineli tüfekleri, namlu kapak takımı, çevirme yayı gibi esas kısımlarını değiştirerek mükemmel bir hâle getirebileceğimizden, tüfeklerin buraya gönderilmesine izin verilmesi.

2. Cephe bölüğünde makineli tüfek yerleştirilmiş uçaklar görüldü. Tüfeklerin aralıksız atış yapması şüpheli olduğundan iyi şeritler ve en yeni cephane verildikten sonra test edilmiş ve tüfeklerin kesintisiz ateş ettiği görülmüştür. Motor farklı hızlarda çalıştırıldığı hâlde pervâneye isabet etmemiştir. Tüfeklerin durumu çok iyidir. Yalnız boş kovanlar pilotun ayaklarına düştüğünden bunların hareket sırasında yavaş yavaş uçağın kuyruğuna gitmesi, dümen tellerinin hareketine engel olması ve takip etmesi ihtimali vardır. Bu sorunu gidermek için buradaki uçaklarda pilotun ayaklarını koyduğu yerin arkasındaki rampa biraz yükseltilecektir. Boş kovanların bir boru yardımıyla baş taraftan çıkması sağlanabilirse bu sorun da çözülmüş olur. Pilotun önündeki mikalı daire tüfeklere çok yakındır. Uçağın birinde bu kısım, tüfeğin kapak koluna temas ettiği için çalışmasına engel oluyordu. Bu kısım, tüfeklerin gerisine çok yakın olduğu için tüfeğin namlusunu geriden değiştirmek mümkün olmayacaktır. Namluyu değiştirmek için tüfeği yerinden sökmek ve namluyu değiştirdikten sonra tekrar tüfeği yerine yerleştirmek gerekecektir. Bunda da belki bir sakınca vardır. Pilotun önünde mikalı dairevi kısmın biraz daha bükülerek pilota yaklaştırılması ve tüfeklerden uzaklaştırılması ile bu sorunun giderilmesinin mümkün olacağını arz ederim.

20 Ağustos 1922

Batı Cephesi Makineli Tüfek Müfettişi
Ahmet Tevfik

BELGE NU. 15

Şifre Mahlûlu

Garb Cebhesi
998

Kuvâ-yi Havâiyye Müfettişliğine

C: 18/8/38 şifreye:

1. Kitaâtda mevcûd hafif makineli tüfenkler tayyârelerde yalnız râsîd tûfengi olarak kullanılabilir. Pilot tarafından isti'mâl edilecek tüfenk yoktur. Orada işe yaramaz bir hâlde bulunan makineli tüfenklerin namlu kapak takımı ircâ' yayı gibi esâslı aksâmını tebdîl ederek mükemmel bir hâle koymak bizim için mümkün olduğundan tüfenklerin buraya irsâline müsâade buyurulması.

2. Cebhe bölüğündeki makineli tüfenk tatbîk edilmiş tayyâreler görüldü. Tüfenklerin inkitâsız endâht edeceğinden iştibâh hâsıl olduğundan iyi şerîdler ve en yeni ceb-hâne verildikten sonra tecrübe yapılmış ve tüfenklerin inkitâsız işlediği ve motor muhtelif sūr'atde çalıştırıldığı hâlde pervâneye isâbet vâki' olmadığı görülmüştür. Tüfenklerin vaz'iyeti pek güzeldir. Yalnız boş kovanlar pilotun ayaklarına düşmekte olduğundan bunların hareket esnâsında tedricen tayyârenin kuyruğuna gitmesi ve dümen tellerinin hareketine mâni' olması ve ta'kîb etmesi ihtimâli vardır. Bu mahzûr için buradaki tayyârelerde pilotun ayaklarını koyduğu mahallin arkasındaki rampa biraz yükseltilecektir. Boş kovanların bir boru îanesiyle baş taraftan çıkması te'mîn edilebilirse bu mahzûr da kalmaz. Tayyârecinin önündeki mikâlî dâire tüfenklere pek yakındır. Tayyârenin birinde bu kısım tûfengin kapak koluna temâs ettiği için işlemesine mâni' oluyordu. Bu kısım tüfenklerin gerisine pek yakın olduğu için tûfengin namlusunu geriden tebdîl etmek mümkün olmayacaktır. Namluyu tebdîl için tûfengi yerinden sökmek ve namluyu değişirdikten sonra tekrâr tûfengi mahalline yerleştirmek lâzım gelecektir. Bunda da belki bir mahzûr vardır. Tayyârecinin önünde mikâlî dâirevî kısmın birâz daha bükülerek tayyâreciye yanaşdırılması ve tüfenklerden uzaklaşdırılması ile bu mahzûrun ref'i mümkün olacağını zann ettiğimi arz ederim.

20/8/338

Garb Cebhesi Makineli Tüfenk Müfettişi
Ahmed Tevfik

۲۹۸

توضیحات تفصیله

۲۸/۸/۱۸

۱- قطعه موجود فقط مکتوب فقط در باره ...
 ۲- ...
 ۳- ...
 ۴- ...
 ۵- ...
 ۶- ...
 ۷- ...
 ۸- ...
 ۹- ...
 ۱۰- ...

درود و صلوات

A	1-43/5
D	16
F	2-11

BELGE NU. 16

Şifre Çözümü

Batı Cephesi
Makine başında

Hava Kuvvetleri Müfettişliğine

1. 103 ve 118 Numaralı Spadların pervaneleri isabet aldığından ve 109 numaralı uçağın ayar kontrolünde isabet alacağı kesin olarak anlaşıldığından bu uçaklar bugün cepheye gidememiştir. Tek tüfekli 113 numaralı uçağın da depo tamirati yetişmediğinden bu uçak de cepheye gidememiştir. Bu uçak bu akşam hazır olacak ve yarın da çalışırsa cepheye gönderilecektir.

2. Murat Bey'in ve burada bulunan makinistlerin teklifi üzerine Konya'daki Makinist Eşref Bey'in makineli tüfek sorununu çözmek için ilk trenle geri gönderilmek üzere derhâl bölüğe gönderilmesi.

3. Sol makineli tüfeklerin kaldırılarak yalnız sağdakilerin bırakılması ve her uçuştan sonra bozulacak ayarların düzeltilmesi suretiyle Spadlardan yararlanılacağı kanaatinde bulunduğumu arz ederim.

21 Ağustos 1922

Batı Cephesi Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 16

Şifre Mahlûlu

Garb Cebhesi
Makine başında

Kuvâ-yi Havâiyye Mûfettişliğine

1. 103 ve 118 numrolu Spadların pervânelerine isâbet vâki' olduğundan yüz dokuz numrolu ayâr kontrolünde isâbet vâki' olacağı muhakkak sûretde anlaşıldığından mezkûr tayyâreler bugün cebheye gidememiştir. Tek tüfenkli yüz on üç numrolunun da depo ta'mîrâtı yetişmediğinden bu tayyâre de cebheye gidemediği ve bu tayyâre de bu akşam hâzır olacak ve yarın da muvaffak olunursa cebheye gönderilecektir.

2. Murad Bey'in ve burada bulunan makinistlerin teklîfi üzere Konya'daki Makinist Eşref Efendi'nin makineli tüfenk mes'elesini hall etmek için ilk trenle avdet etdirilmek üzere derhâl bölüğe i'zâmı.

3. Sol makineli tüfenklerin kaldırılarak yalnız sağdakilerin ibkası ve her uçuşdan sonra bozulacak ayârların tashîhi sûretiyle Spadlardan istifâde edileceği kanâatinde bulunduğum ma'rûzdur. 185 numroludur.

21/8/338

Garb Cebhesi Tayyâre Bölüğü K.
Fazıl

BELGE NU. 17

Hava Kuvvetleri Müfettişliği
ube 2
Sayı 695

Konya
21 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

20 Ağustos 1922 tarih ve 2192 numaralı Şifreli yazınızın cevabıdır.

Makineli tüfek yerleŗtirilen uçaklar burada yerde ve havada, Akŗehir'de de aynı ŗekilde test edilmiŗ ve mükemmel sonuçlar alınmıŗtı. 20 Ağustos 1922 tarihinde yapılan testlerde bir uçağın pervanesine altı isabet olması, makineli tüfek ayarının deđiŗtirilmiŗ olmasından ileri gelmiŗtir. Makineli tüfek yerleŗtirilen bu uçakların kullanımları sırasında:

1. Makineli tüfek kapak takımının kesinlikle deđiŗtirilmemesi.
2. Pervanenin deđiŗtirilmesinin gerektiği durumlarda makineli tüfek ayarının test edilmesi.
3. ŗeritlerin temiz ve düzenli, fiŗeklerin Alman fiŗeđi olması.
4. Her uuŗtan önce pervanenin yalnız el ile hareket ettirilerek makineli tüfek atıŗlarının test edilmesi gibi kurallara kesinlikle uyulması gerekmektedir. Ayrıca Makinist Eŗref Bey'in bozulan tüfeğinin tamir etmek üzere gönderildiği arz olunur.

Hava Kuvvetleri Mfettiŗi
Muzaffer

BELGE NU. 17

Kuvâ-yi Havâiyye Mufettişliği
Şube 2
Aded 695

Konya
21/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

20/8/38 târih 2192 numrolu şifreli emr-i devletleri arıza-i cevâbiyyesidir.

Makineli tüfenk tatbîk edilen tayyâreler burada yerde ve havâda, Akşehir'de de aynı sûretle tecrübe edildiği hâlde netâyic-i mükemmele alınmış idi. 20/8/38 tecrübelerinde bir tayyâre pervânesine altı isâbet vukuu makineli tüfenk ayârının tebdîl edilmiş olmasından inbiâs etmiştir. Makineli tüfenk tatbîk edilen bu tayyârelerin esnâ-yı isti'mâlinde:

1. Makineli tüfenk kapak takımının kat'iyen değişdirilmemesi.
2. Pervânenin hasbe'l-lüzûm tebdîli iktizâ' etdiği hâlde makineli tüfenk ayârının tecrübe edilmesi.
3. Şerîdlerin temîz ve muntazam, fişenkların hâlis Alman fişengi olması.
4. Her uçuşdan evvel pervânenin yalnız el ile tahrîk edilerek makineli tüfenk endâhtının tecrübesi gibi kavâide mutlak bir sûretde riâyet îcâb edeceği ve Makinist Eşref Efendi'nin bozulan tüfenk tashîhâtını yapmak üzere gönderildiği ma'rûzdur.

Kuvâ-yi Havâiyye Mufettişi
Muzaffer

قبره
۷۸-۱-۷۱

عبدالحق محمد رفیق

مستند
عدد
۱۹۰

۴۸ / ۱ / ۷۰ تاریخ ۲۳ فورولر شوقه ل اردو توری عربی ایوایی سیدر .
سانده نقلی نصیب ایوایی در براره برده کوروه . آتسرد ده ده غی صورتی تجر ایوایی هالده
تایح ماکد آتسرد . ۴۸ / ۱ / ۷۰ تجر برنده لیاره پروانه سنه آنی اصابت فرشی سانده نقلی هارینک
تیبلی ایوایی اولسنده انبغات آتسرد . سانده نقلی نصیب ایوایی بولیا . درک انای آتسرد .

- ۱ - سانده نقلی قیابره طمدریه قطعاً آتسرد یاسی .
 - ۲ - پروانه ک حسبالزوم تیبلی قطعاً آتسرد هار سانده نقلی هارینک تجر ایوایی .
 - ۳ - سر یارک تجر تنظیم . قسطنطنیه لمان آلمان قسطنطنیه ایوایی .
 - ۴ - کورویوشند اول پروانه ک یاز آن ایوایی تجرک ایوایی سانده نقلی انانک تجرک .
- کبی قوالده مطهر بر صورتی عیای ایوایی بایوایی و مانست اسرف افندیک بوزولدن نقلی توضیحاتی
بایوایی بوزولده کورویوشند مدو صد .

فریدالدین
نکف

کتابخانه
کتابخانه
۳۱۸۱۷۴
۱۶

A	4-4478
B	51
F	3

۱۹۰

BELGE NU. 18

Rapor Numarası
13-166

Uçak Bölüğü Komutanlığına

1. Takip edilen istikamet: Bolvadin, Akarçay, Süğlün, Kışlacık, Erkmen, Erkmen üzerinde motorun bozulması dolayısıyla Kışlacık üzerinden Ayvalı Yaylası'na düşme.

2. Deper civarındaki ordugâhlar kalmamış, Deper'in güneyindeki düşman tahkimat hattı geriye çekilmiştir. Bundan başka Ayvalı'nın hemen kuzeyinde düzensiz, bir alaylık ordugâh görülmüştür.

3. Afyon'un güneyinde ve güneybatısında Süğlün köyünün kuzeyinden geçen, takriben Afyon ile Sinirköy arasında Toklu Sivrisi civarına kadar uzanan ikinci bir düşman tahkimat hattı vardır. Bu hat, Toklu Sivrisi'nde son bulur. Bundan başka Kışlacık'ın batısında grup grup ikişer üçer mangalılık düşman tahkimat hattı vardır.

4. Erkmen üzerinde iken motorun aniden durması üzerine uçak süzdürülerek Ayvalı Ovası'na kadar gelmiş, arazinin çok engebeli olması yüzünden parçalanmıştır.

5. Düşman tahkimat hattından uçağımıza top ve makineli tüfek ateşi açılmıştır.

6. Bu keşif saat 06.30'da yapılmıştır.

22 Ağustos 1922

Pilot
Fehmi

Rasit Yüzbaşı
Zeki

BELGE NU. 18

13-166

Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

1. Ta'kîb edilen istikamet: Bolvadin, Akarçay, Süylün, Kışlacık, Erkmen, Erkmen üzerinde motor pat ederek Kışlacık üzerinden Ayvalı Yaylası'na sukut.

2. Deper civârındaki ordu-gâhlar kalkmış Deper'in cenûbundaki düşman tahkîmât hattı geriye girmiştir. Bundan başka Ayvalı'nın hemen şimâlinde gayr-i muntazam bir âlâyılık ordu-gâh görülmüştür.

3. Afyon cenûbunda ve cenûb-ı garbîsinde Süylün köyünün şimâlinden geçen takrîben Afyon ile Sinirköy arasında Toklu Sivrisi civârına kadar imtidâd eden ikinci bir düşman tahkîmât hattı vardır. Bu hatt Toklu Sivrisi'nde nihâyet bulur. Bundan başka Kışlacık garbında grub grub ikişer üçer mangalık düşman tahkîmât hattı vardır.

4. Erkmen üzerinde iken motorun ani tevakkufu üzerine tayyâre süzdürülerek Ayvalı Ovası'na kadar gelmiş arâzinin pek ârızalı olması yüzünden tayyâre parçalanmıştır.

5. Düşman tahkîmât hattından tayyâremize top ve makineli tüfenk âteşi açılmıştır.

6. İşbu keşif 6.30 evvelde icrâ' edildiği ma'rûzdur.

22 Ağustos 338

Tayyâreci
Fehmi

Râsîd Yüzbaşı
Zeki

BELGE NU. 19

Numara
Devriye 1

22 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Bolvadin'in 10 km kuzeyinde ve Akharım istikametinde dolaşım. Hava kısmen bulutlu ve genel olarak sislidir. Saat 09.00'a kadar buradaki arazi uçak ile keşfe müsait değildir.

2. Havada bulunduğum süre içinde ufukta hiçbir düşman uçağı görmedim.

3. Düşman uçaklarını takip edecek olan uçaklarımıza yardım amacıyla Bolvadin'in batısında, hatlarımıza yakın ve Çobanlar İstasyonu civarında bulunan bataryalarımızın düşman uçağının geldiğı istikamete doğru ikişer mermi atmaları için emir verilmesi arz olunur.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 19

Numro
1-Devriye

22/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1. Bolvadin'in 10 km şimâli ve Akarım istikametinde dolaşdım. Havâ kısmen bulutlu ve umûmiyyet üzerine sislidir. Sâat 9 evvele kadar bu civâr arâzi tayyâre ile tarassuda gayr-i müsâiddir.

2. Havâda bulunduğum müddet zarfında ufukda hiçbir düşman tayyâresi görmedim.

3. Düşman tayyârelerini ta'kîb edecek olan tayyârelerimize Bolvadin'in garbında ve hatlarımıza yakın ve Çobanlar İstasyonu civârında bulunan bataryalarımızın düşman tayyâresinin geldiği istikamete doğru ikişer mermî endahları için emr buyurulması ma'rûzdur.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Fazıl

نومبر
۶-۲۲-۲۰

وزارت امور خارجه

۲۸ / ۸ / ۲۰

GNKUR
ATASE
ARSIVI

۱- بولارنبا ...
 ۲- ...
 ۳- ...
 ۴- ...
 ۵- ...
 ۶- ...

م. ب. م.
۲۸ / ۸ / ۲۰
۶

A	4-4478
B	70
F	25

۶

BELGE NU. 20

Telefon

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Yarın 23 Ağustos 1922 sabahı aşağıdaki düşman bölgesinde hava keşfi yapılacaktır.

1. Çay - Çavdarlı - İscekarahisar - Kunduzlu - Beyköy - Döğer - Kayalar - Kırkpınar - Kadımürsel - Altıntaş - Muratlar - Karacaahmet - Cumalı - Yeniceköy - Eğret - İhsaniye - Gazlıgöl.

2. Afyon'un güney ve batı bölgesi - Sinirköy - Çakırsaz arasında düşman tahkimatları.

Görev:

a) Döğer - Altıntaş bölgesinde ihtiyat grubunda değişiklik var mıdır? Ne aşamadır? Bu kuvvetler nerede toplanmıştır?

b) Afyon'un güneydoğu ve güneybatısındaki düşman hatları gerisinde yoğunluk var mıdır ve eskisine göre ne derecededir?

c) Sinirköy ile Çakırsaz arasında düşman tahkimatı var mıdır ve ne durumdadır?

3. Savaş uçakları, Bolvadin - Çay - Şuhut - Sandıklı bölgesinde düşman keşfine engel olacaklardır.

22 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanı Adına
Kurmay Başkanı
(İmza)

BELGE NU. 20

Telefon

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Yarın 23/8/38 sabâhı ber vech-i zîr düşman mıntıkasında tayyâre keşfi icrâ' edilecektir:

1. Çay - Çavdarlı - İscekarahisar - Kunduzlu - Beyköy - Döğer - Kayalar - Kırkpınar - Kadımürsel - Altuntaş - Muradlar - Karacaahmed - Cumalı - Yeniceköy - Eğret - İhsaniye - Kazlıgöl.

2. Afyon cenûb ve garb mıntıkası - Sinirköy - Çakırsaz arasında düşman tahkîmâtları.

Vazîfe:

a) Döğer - Altuntaş mıntıkasında ihtiyât grubunda tebeddül var mıdır? Ve ne derecededir. Ve bu kuvvetler nerede toplanmıştır.

b) Afyon cenûb-i şark ve garbındaki düşman hatları gerisinde tekâsûf var mıdır ve eskisine nazaran ne derecededir.

c) Sinirköy ile Çakırsaz arasındaki düşman tahkîmâtı var mıdır ve ne hâldedir.

3. Harb tayyâreleri Bolvadin - Çay - Şuhud - Sandıklı mıntıkasında düşman keşfine mâni' olacaklardır.

22/8/38

Garb Cebhesi Kumandanı Nâmına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
(İmza)

BELGE NU. 21

Telefon

23 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Afyon bölgesine keşif için gönderilen uçak, iki düşman avcı uçağıyla uzun süre savaşmaya mecbur kaldığından keşif yapmadan dönmüştür. Uçağıımız dört isabet almıştır.

2. Döğer bölgesine gönderilen keşif uçağıımız, Gazlıgöl'den itibaren devam eden sisin yoğunluğundan dolayı bir şey göremeden geri dönmüştür.

3. Akşehir'den uçan Halim Bey idaresindeki savaş uçağı, Aziziye - Çobanlar - şuhut - Akharım üzerinde uçmuş ve düşman uçağına tesadüf etmemiştir.

4. Makinist Eşref Bey'in geç gelmesinden dolayı Çay'da bulunan avcı uçağı, bu sabah uçuşa ancak saat 09.30'da hazırlanmıştır. Fakat makineli tüfek testinde pervane isabet aldığından dün gece Konya'dan Akşehir'e gelen diğer Eşref Bey'in de otodrezinle acilen gönderilmesi arz olunur.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 21

Telefon

23/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1. Afyon mıntıkasında berây-ı keşif gönderilen tayyâre iki düşman avcı tayyâresiyle uzun müddet harb etmeğe mecbûr kaldığından keşif icrâ' etmeden avdet etmiştir. Tayyâremize dört isâbet vâki' olmuştur.

2. Döğer mıntıkasına gönderilen keşif tayyâremiz Gazlıgöl'den i'tibâren devâm eden sisin kesâfetinden dolayı bir şey göremeden avdet etmiştir.

3. Akşehir'den uçan Halim Efendi idâresindeki harb tayyâresi Aziziye - Çobanlar - Şuhud - Akarım üzerinde uçmuş ve düşman tayyâresine tesâdüf etmemiştir.

4. Çay'da bulunan avcı tayyâresi Makinist Eşref Efendi'nin trenle geç vakit muvâsalatından dolayı bu sabah uçuşa ancak sâat 9.30 evvelde hâzırlanmıştır. Fakat Makineli tüfenk tecrübesinde pervâneye isâbet vâki' olduğundan dün gece Konya'dan Akşehir'e vâsıl olan diğer Eşref Efendi'nin de otodrezinle serî' i'zâmı ma'rûzdur efendim.

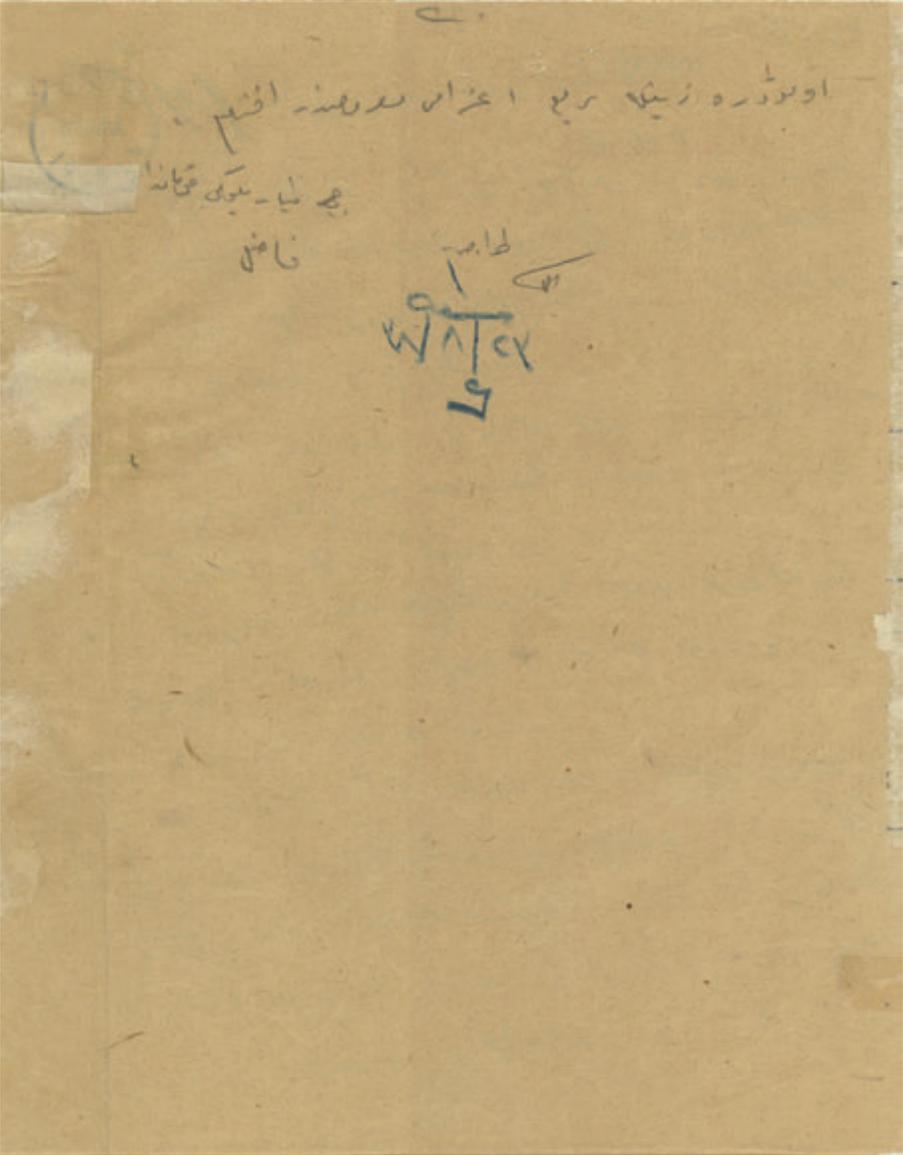
Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanı
Fazıl

۲۸/۱/۴۲

A	4-4478
B	51
F	6-1

تقدیر
 ۱- آفریننده - به تقدیر آفریننده چاره‌های رفته‌اند
 چاره‌هایی اندوخته شد صرف اتمیه می‌گردد - قابل تقدیر
 تقدیر اجرا اتمیه صورت اتمیه - چاره‌ها
 در تمام اتمیه واقع اولی -
 ۲- دو کار منفی است که در همه تقدیر چاره‌ها از آغاز نگردد
 اعتناء دوام اتمیه سبب تلفات در دایره ریش
 بوده است صورت اتمیه -
 ۳- اقتصد در اتمیه حکم اقتصد اولی - در صورت چاره‌ها
 عشق به چاره‌ها - هر دو ، اقتصد اولی و چاره‌ها
 در تمام چاره‌ها - لغات اتمیه -
 ۴- چاره‌ها و بنای آدمی چاره‌ها - اتمیه اتمیه اتمیه
 یک وقت مواظبت در دایره چاره‌ها اتمیه اتمیه
 اولی - حافظ اتمیه - فقط مکتب اتمیه
 ۵- چاره‌ها و بنای اتمیه و اتمیه اتمیه اتمیه
 کوشش در اقتصد و اولی و اولی اتمیه اتمیه

BELGE NU. 22

Rapor Numarası
Sayı
14-167

23 Ağustos 1922

Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Çay - Efesultan - Kalecik Tepesi - Kayadibi - Sinirköy - Boyalı - Çakırsaz - Erkmén - Afyon - Karaarslan istikametinden dönüş.

1. Düşmanın birinci tahkimat hattında daha önce yapılan keşiflerde, hatlarda çok az yoğunluk olduğu hâlde bugün yoğunluk artmıştır. Bu yoğunluğun ihtiyat kuvvetlerinden çıktığı kesindir. Bundan dolayı Sinirköy'de bulunan bir taburluk alan boşaltılmıştır. Yoğunluk bir alay kadardır.

2. Afyon'un güneyinden geçen ikinci düşman tahkimat hattı Toklu'nun iki km kadar gerisinden Gezler'e kadar uzanır. Daha gerilere düşman hattının mevcudunu keşif için gidilmiş ise de bu bölgede çıkan yangın dolayısıyla oluşan duman ve sis bulutları keşfe engel olmuştur.

3. Balmahmut - Sinirköy yolunda 30 - 40 arabalık bir nakliye kolu görülmüştür. Garipçe'de bulunan uçak hangarları yerindedir.

4. Çakırsaz'da bulunan bir taburluk ordugâh yerindedir.

5. Afyon - İzmir, Afyon - İstanbul yolu üzerinde otomobil faaliyeti vardır. Otomobil parkı boşalmıştır. Afyon'un güneyinde Dur mevkindeki salaşlı² ordugâh ve batıdaki sırtlarda çadırılı gizlenmiş ordugâh yerindedir.

6. Afyon'un doğusundaki düzlükte bir alay kadar düşman kuvveti vardır. Bu kuvvet yeni getirilmiştir.

7. Afyon'un güney bölgesinde de birinci tahkimat hattına yığınak yapılmıştır. Güney tahkimat hattı gerisinde nakliye faaliyeti yoktur.

8. Bu keşif saat 16.30'da yapılmıştır.

Pilot
Mükerrem

Rasıt
Osman Nuri

² Salaşlı: Tahtadan yapılmış (baraka). Türkçe Sözlük; TDK Yayınları 10. Baskı, Ankara, 2005, s. 1688.

BELGE NU. 22

Rapor Numrosu
Aded
14-167

23/8/38

Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Çay - Efesultan - Kalecik Tepesi - Kayadibi - Sinirliköy - Boyalı - Çakırsaz - Erkmen - Afyon - Karaarslan istikametinden avdet.

1. Düşman birinci tahkîmât hattında mukaddemâ icrâ' edilen keşiflerde hatlarda pek cüz'î kesâfet olduğu hâlde bugün teksîf edilmiş bir vaz'iyettedir. Bu kesâfet ihtiyât kuvvetlerinden ifrâz edildiği kat'idir. Ez-cümle Sinirköy'de bulunan bir taburluk zemînlikler boşaltılmışdır. Kesâfet bir âlây kadardır.

2. Afyon cenûbundan geçen ikinci düşman tahkîmât hattı Toklu'nun iki kilometre kadar gerisinden Gezler'e kadar imtidâd eder. Dahâ gerilerde düşman hattının mevcûdunu keşif için gidilmiş ise de bu havâlide yangın dolayısıyla duman mevcûd olduğu ze'l-gamâmen sis bulunması keşfe mâni' olmuştur.

3. Balmahmûd-Sinirköy câddesinde otuz kırk arabalık bir nakliye kolu görülmüştür. Garibce'de bulunan tayyâre hangarları yerindedir.

4. Çakırsaz'da bulunan bir taburluk ordu-gâh yerindedir.

5. Afyon - İzmir, Afyon - İstanbul câddesi üzerinde otomobil fa'âliyeti vardır. Otomobil parkı boşalmıştır. Afyon cenûbunda Dur mevkiindeki salaşlı ordu-gâh ve garbdaki sırtlarda çadırli maskeli ordu-gâh yerindedir.

6. Afyon şarkındaki düzlükde bir âlây kadar düşman kuvveti mevcûddur. Bu kuvvet yeniden celb edilmiştir.

7. Afyon cenûb mıntıkasında da birinci tahkîmât hattı teksîf edilmiştir. Cenûb tahkîmât hattı gerisinde fa'âliyet-i nakliye yoktur.

8. İşbu keşif 4.30 sonrada icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Pilot
Mükerrem

Râsıd
Osman Nuri

A	1-6220
D	17
F	1-65

روزنامه
شماره
۱۶-۱۶۷

۲۷/۸/۴۷

طیابہ بکری

- ۱- نفعی ایترہ استقامت : جای - از سبب - فوہج نیسی - فیاریسی - سدرہ کوی - بربالی
جائزہ - ارگہ - آفونہ - قرہ - سدرہ استقامتہ نہ عورت
دکترہ برنجی کجیات غنڈہ تقصیر اجرا ایترہ کشف درہ خطرہ بیع جزا کثافت اولیہ کثافتہ برکوتہ کشف
ایترہ بروغندہ - - برکثافت اھیاط فرندہ نہ ازنا ایترہ کشف درہ - از جمہ سدرہ کویہ بربالی
طیابریہ - بظنہر بپاشندہ - - کثافت بربالی - -
- ۲- آفونہ خونبہ کیہ ایترہ کجیات غنڈہ طوفیک ایترہ کوی سدرہ - کرینہ سدرہ فرندہ - اندا -
دکترہ کربدرہ - دکترہ خفک موجودی کشف ایترہ کیشہ ابدہ بوجالیہ بانفہ دولیسہ دولہ
موجود اولیہ زانہا سبب بولین کشف ماتی اولتہ -
- ۳- بلکورد سدرہ کوی چارہ سدرہ اونوز - فرندہ ایترہ برنقد توک کو - ولتہ - - خوبرہ برضانہ بیارہ
- ۴- کھانقاہ ری پرندہ - -
چا فر سادہ بولنہ برطیابریہ - دکترہ پرندہ - -
- ۵- آفونہ ایترہ - آفونہ اشانول چارہ سی اولتہ - اونوز برنجی فغانی وارہ - - اونوز برنجی باری
پاشندہ - آفونہ خونبہ - - بروغندہ کجیات سادہ از دکترہ ودریکہ مرندہ چا دریکہ سادہ
- ۶- از دکترہ پرندہ - -
آفونہ برنقدہ دکترہ دکترہ بربالی - - دکترہ فرندہ موجودہ - بوفونہ کجیات بہ جب پاشندہ -
- ۷- آفونہ خونبہ سدرہ دکترہ برنجی کجیات غنڈہ کشف ایترہ - - خونبہ کجیات غنڈہ کرینہ فغانیہ نفع
بولتہ - -
- ۸- ایترہ کشف ایترہ سدرہ دکترہ اجرا ایترہ کجیات مودندہ - -
ایترہ
کشف

ایترہ
کشف

BELGE NU. 23

Telefon

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Yarın 24 Ağustos 1922'de aşağıda belirtilen düşman bölgesinde hava keşfi yapılacaktır.

1. Çay - Bolvadin - Döğler - Muratlar - Eğret - Yeniceköy - Altıntaş - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Deperoğlan Gediği - Çörez Boğazı - Kırka-Akin - İspas - Cevizli - Seyitgazi ve civarı.

2. Çay - Çavdarlı - Çalışlar - İscekarahisar - Bostanlı - Sinitepe - Karaviran - Köroğlu Kalesi - Demirli - Beyköy - İhsaniye - Gazlıgöl - Akarca - Kutluca - Anbanaz - Susuz.

3. Çay - Deper - Afyon'un güneyindeki birinci ve ikinci tahkimat hatları-Tilkikırı Beli - Hasan Beli - Ahırdağı - Elvanpaşa - Dumlupınar.

Görev:

a) Döğler - Altıntaş bölgesindeki düşman ihtiyat grubunda değişiklik var mıdır?

b) Seyitgazi - Sarıcaova bölgesindeki düşman kuvvetlerinde değişiklik var mıdır?

c) Afyon'un doğusundaki düşmanın durumunda değişiklik var mıdır?

ç) Afyon'un güney ve batı bölgesindeki düşman ile Dumlupınar ve Elvanpaşa bölgesinde bulunan düşmanın durumu nedir?

4. En önemli görev düşman ihtiyat grubunun durumunu tespit etmektir.

5. Savaş uçaklarımız keşif uçaklarımızı korumalı ve düşman uçaklarının bölgemizde dolaşmasına engel olmalıdır.

6. 23 Ağustos 1922'de yazılmıştır.

Batı Cephesi Komutanı Adına
Kurmaya Başkanı
(İmza)

BELGE NU. 23

Telefon

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.

Yarın 24/8/38'de ber-vech-i zîr düşman mıntıkasında tayyâre keşfi icrâ' edilecektir.

1. Çay - Bolvadin - Döğler - Muradlar - Eğret - Yeniceköy - Altuntaş - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Teperoğlan Gediği - Çörez Boğazı - Kırka-Akin - İspas - Cevizli - Seyidgazi ve civârı.

2. Çay - Çavdarlı - Çalışlar - İscekarahisar - Bostanlı - Sinirlitepe - Karaviran - Köroğlu Kalesi - Demirli - Beyköy - İhsaniye - Kazlıgöl - Akarca - Kudluca - Anbanaz - Susuz.

3. Çay - Deper - Afyon cenûbundaki birinci ve ikinci tahkîmât hatları - Tilkıkırı Beli - Hasan Beli - Ahurdağ - Elvanpaşa - Dumlupınar.

Vazîfe:

a) Döğler, Altuntaş mıntikasındaki düşman ihtiyât grubunda tebeddül var mıdır?

b) Seyidgazi - Sarıcaova mıntikasındaki düşman kuvvetlerinde tebeddül var mıdır?

c) Afyon şark mıntikasında düşman vaz'iyetinde tebeddül var mıdır?

ç) Afyon cenûb ve garb mıntikasındaki düşman vaz'iyeti ile Dumlupınar ve Elvanpaşa mıntikasındaki düşman vaz'iyeti nedir?

4. En mühim vazîfe düşman ihtiyât grubunun vaz'iyetini tesbît etmektir.

5. Harb tayyârelerimiz keşif tayyârelerimizi himâye ve düşman tayyârelerinin mıntıkamızda cevelânına mâni' olmalıdırlar.

6. 23/8/38'de yazılmışdır.

Garb Cebhesi Kumandanı Nâmına
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
(İmza)

BELGE NU. 24

Rapor Numarası
15-168

24 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Bolvadin - İscekarahisar - İntepe - Siniртеpe - Köroğlu Kalesi - Döğer ile Sarıcaova arasından Çörez Boğazı - Kırka - Akin - İspas - Seyitgazi - Dönüş.

1. İscekarahisar - Siniртеpe ve kuzeye doğru uzanan düşman tahkimat hattındaki kuvvetlerde yoğunluk görülmemiştir.
2. Takip edilen yollar üzerinde faaliyet görülmemiştir.
3. Akin civarında iki taburluk kadar bir ordugâh mevcuttur.
4. Seyitgazi civarında bir alaylık ordugâh mevcuttur.
5. Bu bölgede birkaç çadırdan oluşan küçük küçük gruplardan başka önemli bir kuvvet görülmemiştir.
6. Bu keşif saat 08.00'de Nafiz uçağıyla yapılmıştır.

Pilot Yüzbaşı
Yahya

Rasit Yüzbaşı
Kenan

BELGE NU. 24

15-168

24/8/38

Cebhe Tayyâre Bölük Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Bolvadin - İscekarahisar - İntepe - Sinirlitepe - Köroğlu Kalesi - Döğër ile Sarıcaova arasından Çörez Boğazı - Kırka - Akin - İspas - Seyidgazi - avdet.

1. İscekarahisar - Sinirlitepe ve şimâle doğru imtidâd eden düşman tahkîmât hattındaki kuvvetlerde kesâfet görülmemiştir.
2. Ta'kîb edilen yollar üzerinde faâ'liyyet görülmemiştir.
3. Akin civârında iki taburluk kadar bir ordu-gâh mevcûddur.
4. Seyidgazi civârında bir âlâylık ordu-gâh mevcûddur.
5. Bu mıntıkada birkaç çadırdan mürekkep küçük küçük grublardan mâ-adâ mühim bir kuvvet görülmemiştir.
6. İşbu keşif sâat 8 evvelde Nafiz tayyâresiyle icrâ' edilmiştir.

Tayyâreci Yüzbaşı
Yahya

Râsîd Yüzbaşı
Kenan

۹۸ / ۸ / ۹۹

جمعاً به بزرگ تر از آنست :

~~۱۱۹ - ۱۲۸~~
۱۰ - ۱۲۸

- تغیبات بر مبنای تقاضا : بولوادیه - ایچیزه - ایبه نی - بنوی نی - کورالینی نومی - دوزاید
 صابجی اورا آره سنده چوروز برغایی - نزه - آبه ایبه - اسپاسی - شیازی - عورت -
 ۱- ایچیزه - بنوی نی و شمال طرفی انداد این دکه تحکیمات خلفه که فرزندره کسانف کورولاسته .
A	1-6220
D	17
F	1-46
- ۲- تغیب ایبه بولوادیه نده فعالیت کورولاسته .
 ۳- آبه ایبه چورنده ایچیزه بولوادیه - برادرکاه موجوده .
 ۴- شیازی چورنده برکلیه ایچیزه موجوده .
 ۵- برنقنده برنق چورنده کوریک کوریک فرود برون ماعدا مهم برنق کورولاسته .
 ۶- اینورنق ۸ اول ده نافند چاره سید اجرا ایسته .
 چاره جمی بوزنی
 احمد بوزنی
 کنگان

BELGE NU. 25

Rapor Numarası
16-169

24 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: İntepe - Bostanlı arasından Gazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Sarıbeyli - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Döğer - Deperoğlan Gediği - Karacadağ - Dönüş.

1. Döğer - Karapınar - Kayalar bölgesindeki düşman ordugâhlarının durumunda değişiklik yoktur.

2. Eğret'teki iki alaylık ordugâh yerindedir.

3. Yeniceköy'deki iki alaylık ordugâh ile Cumalı'daki bir alaylık ordugâh yerindedir. Değişiklik yoktur.

4. Sarıbeyli'deki topçu ordugâhında değişiklik yoktur.

5. Kadımürsel'deki çadırlar ve barakalar eski yerindedir.

6. Kırkpınar ve civarındaki on iki grupluk ordugâh eski yerindedir. Durumda değişiklik yoktur.

7. Kayalar'daki iki alay yerindedir.

8. Döğer'deki alay eski yerindedir. Deperoğlan Gediği'ndeki iki tabur duruyor.

9. Dinar veyahut Aydemir'deki süvari ordugâhı olduğu yerdedir.

10. Beyköy'deki iki taburluk ordugâhta değişiklik yoktur.

11. Sarıcaova üzerinde düşman savaş uçağıyla karşılaştık. Burası iyi gözetlenemedi.

12. Keşif bölgesindeki farklı istikametlere giden yollarda hafif nakliye faaliyeti vardır. Eğret'ten Araplı Çiftliği'ne doğru hareket hâlinde 20 kadar araba görülmüştür.

13. Bu keşif saat 08.00'de Sivrihisar uçağıyla yapılmıştır.

Pilot
Mükerrem

Rasıt
Hamdi

Batı Cephesi Komutanlığına:
Arz 24 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı

BELGE NU. 25

16-169

24/8/38

Cebhe Tayyâre Bölük Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: İntepe Bostanlı arasından Kazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Sarıbeyli - Kadımürsel - Kırkpınar - Kayalar - Döğer - Deperoğlan Gediği - Karacadağ avdet.

1. Döğer - Karapınar - Kayalar mıntikasındaki düşman ordu-gâhlarının vaz'iyetinde tebeddül yoktur.

2. Eğret'teki iki âlâyılık ordu-gâh yerindedir.

3. Yeniceköy'deki iki âlây ordu-gâhı ile Cumalı'daki bir âlâyılık ordu-gâh yerindedir. Tebeddül yoktur.

4. Sarıbeyli'deki topçu ordu-gâhında tebeddül yoktur.

5. Kadımürsel'deki çadırlar ve barakalar eski yerindedir.

6. Kırkpınar ve civârındaki on iki grubluk ordu-gâh eski yerindedir. Vaz'iyetde tebeddül yoktur.

7. Kayalar'daki iki âlây yerindedir.

8. Döğer'deki âlây eski yerindedir. Deperoğlan Gediği'ndeki iki tabur duruyor.

9. Dinar ve yâhûd Aydemir'deki süvâri ordu-gâhı olduğu yerdedir.

10. Beyköyü'ndeki iki taburluk ordu-gâhında tebeddül yoktur.

11. Sarıcaova üzerinde düşman harb tayyâresiyle karşılaştık. Burası iyi tarassud edilemedi.

12. Keşif mıntikasındaki muhtelif istikametlere giden yollarda haff nakliye ve mekâri fa'âliyeti vardır. Yirmi kadar araba Eğret'ten Arablı Çiftliği'ne doğru hâl-i hareketde görülmüştür.

13. İşbu keşif sâat 8 evvelde Sivrihisar tayyâresiyle icrâ' edilmiştir efendim.

Pilot
Mükerrem

Râsıd
Hamdi

Garb Cebhesi Kumandanlığına:
Arz-ı takdîm. 24/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı

BELGE NU. 26

Telefon

24 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Düşman uçağına karşı korumakla görevli olduğum iki uçağıımızdan 5 Numaralı Sivrihisar Uçağı, Sarıcaova civarında bir düşman avcı uçağıının taarruzuna uğramıştır. Derhâl bu düşman uçağıına taarruz ettim. Taarruzumu kabul etmedi ve zemine dikildi. Zemine 200 metre mesafeden kendisine ateş edeceğim sırada sırtüstü döndüğünden uçak görüş alanımdan çıktı.

2. Döğer - Altıntaş - Gazlıgöl - Afyon civarlarını ve düşman uçak hangarlarını dolaştım. Hiçbir düşman uçağı önüme çıkmadı.

Pilot
Halim

Batı Cephesi Komutanlığına arz.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 26

Telefon

24/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1. Düşman tayyâresine karşı himâyesine me'mûr olduğum iki tayyâremizden beş numrolu Sivrihisar Tayyâresi Sarıcaova civârında bir düşman avcı tayyâresinin taarruzuna uğramışdır ve derhâl bu düşman tayyâresine taarruz etdim. Taarruzumu kabûl etmedi ve zemîne dikildi. Zemîne iki yüz metre mesâfeden kendisine ateş edeceğim esnâda tayyâre şeklinin zemîne sırtı düşdüğünden tayyâreyi nazarımızdan gaib etdim.

2. Döğer - Altuntaş - Gazlıgöl - Afyon civârlarına ve düşman tayyâre hangarlarını dolaşdım. Hiçbir düşman tayyâresi önüme çıkmadı efendim.

Tayyâreci
Halim

Garb Cebhesi Kumandanlığına arz ve takdim.

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanı
Fazıl

تلفظ

۶۸۱۸/۶۶

غریب علی سقانی نے لکھا

۱۰

۱۔ دکنہ چارہ سے قاشی چارہ سے ماہوار اولیٰ جمعہ ایک چارہ مزیدہ سے لودلا
 چور کھا۔ چارہوں میں ایک اودھ چارہ اور دکنہ اولیٰ چارہ سے لودلا
 اور غلامتہ - ۲ در حال بود کتہہ چارہ سے لودلا ایسے زرخیز قبول آجی
 و زمینہ دیکھیدہ زمینہ آلیونہ سے مسافہ لودلا کتہہ سے آتہ
 ایہ بہکم اتنا رہ چارہ شکرانہ زمینہ مرسہ دو کتہہ لودلا چارہ
 نڈا مرسہ غائبانہم

۲۔ دوکر - آلتونہ سے - غازی کاکد - آفرینہ چارہ لودلا و دکنہ
 چارہ کا نفا کرینا دولا ستم . کھج بڑ دکنہ چارہ و لودلا
 شیتہ و انہم

A	4-4478
O	70
F	34

چارہ
 چارہ

غریب علی سقانی نے لکھا
 علیہ و تقدیم

جمعہ چارہ سقانی نے لکھا
 مال

GN&UE
 ATASE
 ARSIVI

BELGE NU. 27

24 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Bugün iki avcı uçağımız aşağıdaki şekilde faaliyet göstermiştir:

1. Ben hatlarımıza ve gerimize uçuşması muhtemel olan düşman uçaklarını takip ve düşürme göreviyle telefon bekliyordum.

2. Pilot Halim, Döğür istikametine uçan iki keşif uçağımızın düşman avcı uçaklarından korunması amacıyla bu uçaklarla birlikte hareket etmiştir.

Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

Devriye 2

Saat 07.50'de bir düşman uçağının cephemize geldiğinin haber verilmesi üzerine havalandım. Şuhut ile Aziziye arasında dolaştım. Uçuşun devam ettiği bir saat içinde hatlarımızı düşman uçağı geçmemiştir. Afyon ufuklarında uçak yoktu. Bundan dolayı belirtilen düşman uçağının benden önce çeşitli zamanlarda uçan uçaklardan birisi olduğu kesindir. Arz ederim.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 27

24/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

İki avcı tayyâremizin bugünkü isti'mâlleri bu tarzda vâki' olmuştur.

1. Bendeniz hatlarımıza ve gerimize uçması muhtemel olan düşman tayyârelerini ta'kîb ve iskât vazîfesiyle telefona muntazırdım.

2. Halim Efendi Döğer istikametine uçan iki keşif tayyâremizin düşman avcı tayyârelerinin masûniyyetini te'mîn etmek maksadıyla mezkûr tayyârelerle birlikde hareket etmiştir.

Tayyâre Bölüğü K.
Fazıl

Devriye 2

Sâat 7.50 evvelde bir düşman tayyâresinin cebhemize gelmesi haber verilmesi üzerine havalandım. Şuhud ile Aziziye arasında dolaşdım. Uçuşun devâm ettiği bir sâat zarfında düşman tayyâresi hatlarımıza geçmemiştir ve Afyon afâkında bir tayyâre de yokdu. Binâen aleyh i'lân edilen düşman tayyâresi bendenizden evvel muhtelif zamanlarda uçan tayyârelerden birisi olduğu muhakkaktır. Arz-ı keyfiyyet olunur efendim.

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanı
Fazıl

BELGE NU. 28

Cephe Uçak Bölüğüne 25 Ağustos 1922 için verilen görev:

1. 25 Ağustos 1922 öğleden önce;

a) Seyitgazi bölgesiyle Döğür bölgesindeki düşman ihtiyat grubu keşfedilecektir.

b) Afyon'un güney ve batı bölgesi keşfedilecektir. Düşman bu cepheye çok asker sevk etmiş midir? Düşmanın cephe ve gerilerindeki faaliyeti ile tertibatı nedir? Düşman topçu mevzilerinde yoğunluk var mıdır?

c) Avcı uçakları özellikle Efesultan, Şuhut, Kocatepe, Sandıklı bölgesinde düşman uçaklarının keşfini engelleyecektir.

2. Öğleden sonra düşman ihtiyat grubunun durumu tekrar kontrol ve tespit edilecektir.

3. 24 Ağustos 1922 tarihinde saat 20.00'de Şuhut'tan yazıldı.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 28

Cebhe Tayyâre Bölüğüne 25 Ağustos 38 için vazîfe:

1. 25 Ağustos 38 öğleden evvel

a) Seyidgazi mıntıkasıyla Döğer mıntıkasındaki düşman ihtiyât grubu keşf olunacaktır.

b) Afyon cenûb ve garb mıntıkası keşf olunacaktır. Düşman bu cebheyi teksîf etmiş midir? Cebhe ve gerilerinde fa'âliyyet ve tertibâtı düşman topçusu mevâziinde kesafet var mıdır?

c) Avcı tayyâreleri bi-l-hâssa Efesultan, Şuhud, Kocatepe, Sandıklı mıntıkasında düşman tayyârelerinin keşfini men' edecektir.

2. Öğleden sonra düşman ihtiyât grubunun vaz'iyeti tekrâr muâyene ve tesbit olunacaktır.

3. 24 Ağustos 38 sâat 8 sonrada Şuhud'dan yazıldı.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

چې طیاره لرونه ۲۸ فتنو ۲۸
د طبقه :

A	4-4478
B	70
F	35

- ۱ - ۲۸ فتنو ۲۸ اوله اول
- آ - سید غار منطقه په ۲۸ فتنو ۲۸
- ب - حیات قریب ۲۸ فتنو ۲۸
- ج - آفیدو شتون ۲۸ فتنو ۲۸
- د - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ه - ایچمیدیر ۲۸ فتنو ۲۸
- و - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ز - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ح - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ط - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ی - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۲ - ۲۸ فتنو ۲۸
- ۳ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۴ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۵ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۶ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۷ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۸ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۹ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸
- ۱۰ - کتله اوله بقدر ۲۸ فتنو ۲۸

الکرام دو...
پالو...
۲۸ فتنو ۲۸

BELGE NU. 29

Rapor Numarası
18-170

25 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen yol: Bolvadin - Şuhut - Sandıklı kuzeyi - Afyon - Sandıklı şosesini takiben Hasan Beli - Paşaköy - Sinanpaşa - Ahırdağı - Sandıklı Ovası - Karasandıklı - Başağaç - Ahırdağı - Hasan Beli - Tilkikırı - Sinir - Kışlacık - Süğlün - Afyon - Çavdarlı sırtları - Bolvadin.

1. Hasan Beli, Tilkikırı, Sinirköy bölgesinde bir alaydan fazla kuvvet düşman tahkimat hattının gerisinde görülmüştür.

2. Sinirköy'den itibaren Afyon'un güneydoğu tahkimat hattında yoğunluk mevcut olup hat gerisinde iki alay kadar kuvvet görülmüştür.

3. Afyon, İstanbul İstasyonu'nun güneydoğusunda bir taburdan fazla ordugâh görülmüştür. Afyon'un güneydoğu şosesi üzerindeki barakalar yerindedir. Çavdarlı ordugâhlarında değişiklik yoktur.

4. Kırcaarslan - Paşaköy - Sinanpaşa ve civarındaki yollarda bir faaliyet görülmemiştir.

5. Paşaköy civarında Garipçe'den kalkan iki düşman uçağı üzerime gelmiştir. Sırf avcı uçaklarını aldatmak amacıyla tekrar Sandıklı Ovası'na dönerek alçak irtifalara kadar inilmiş ve istikameti değiştirerek tekrar Ahırdağı istikameti üzerinde hatları takiben vazifeye devam edilmiş ve geri dönülmüştür.

6. Bu keşif saat 08.00'de yapılmıştır.

Pilot Yüzbaşı
Yahya

Rasit Yüzbaşı
Nafiz

BELGE NU. 29

18-170

25/8/38

Cebhe Tayyâre Bölük Kumandanlığına

Ta'kîb edilen yol: Bolvadin - Şuhud - Sandıklı şimâli - Afyon - Sandıklı şosesini ta'kîben Hasan Beli - Paşaköy - Sinanpaşa - Ahurdağı - Sandıklı Ovası - Karasandıklı - Başağaç - Ahurdağı - Hasan Beli - Tilkikırı - Sinirli - Kışlacık - Süylün - Afyon - Çavdarlı sırtları - Bolvadin.

1. Hasan Beli, Tilkikırı, Sinirköy mıntikasında bir âlâyı mütecâviz kuvvet düşman tahkîmât hattının gerisinde görülmüşdür.

2. Sinirköy'den itibâren Afyon cenûb-i şarkî tahkîmât hattında kesâfet mevcûd olub, hatt gerisinde iki âlây kadar kuvvet görülmüşdür.

3. Afyon, İstanbul İstasyonu'nun şark-ı cenûbisinde bir taburu mütecâviz ordu-gâh görülmüşdür. Afyon cenûb-i şarkî şosesi üzerindeki barakalar yerindedir. Çavdarlı ordu-gâhlarında tebeddül yoktur.

4. Kırcaarslan - Paşaköy - Sinanpaşa'da ve civârındaki yollarda bir fa'âliyyet görülmemişdir.

5. Paşaköy civârında Garibce'den kalkan iki düşman tayyâresi üzerime geldiği görülmüşdür. Sırf avcı tayyârelerini aldatmak maksadıyla tekrâren Sandıklı Ovası'na dönerek alçak irtifâlara kadar inilmiş ve istikameti değişdirerek tekrâren Ahurdağ istikameti üzerinde hatları ta'kîben vazîfeye devâm ve avdet edilmişdir.

6. İşbu keşif sâat 8 evvelde icrâ' edilmişdir efendim.

Tayyâreci Yüzbaşı
Yahya

Râsîd Yüzbaşı
Nafiz

BELGE NU. 30

Rapor Numarası
18-171

25 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Bolvadin - Gazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Sarıbeyli - Kadımürsel - Kırkpınar ve civarı - Kayalar - Döğer - Deperoğlan - Çörez Boğazı - Kırka - Akin - Seyit Suyunu takiben Seyitgazi ve civarı - Dönüş.

1. Eğret'te bulunan bir piyade alayı ile süvari alayı ordugâhlarında artma ve azalma olmadığı gibi faaliyet de yoktur.

2. Yeniceköy'de iki, Cumalı'da bir alaylık düşman ordugâhlarında değişiklik yoktur.

3. Sarıbeyli'deki düşman topçusu yerindedir.

4. Kırkpınar ve Kırkpınar'ın güneybatısında on iki gruptan oluşan düşman tümeni ordugâhının durumunda değişiklik yoktur. Aynı şekilde Kayalar'da iki, Döğer'de bir alaylık düşman kuvveti eski yerindedir.

5. Deperoğlan Gediği'nde, Seyitgazi'ye giden yolun tarafında bulunan bir taburu aşkın düşman kuvvetinde değişiklik yoktur.

6. Kırka'da kuvvet yoktur.

7. Akin'in kuzeyinde Akin ile Kunduzlu Çayı arasında bir , Seyitgazi'nin güneybatısında Seyitgazi'ye yaklaşık 5 km uzaklıkta bir ve Seyitgazi ile tahkimat hattı arasında bir ki toplam üç alaylık düşman ordugâhlarında değişiklik yoktur.

8. Akin'in kuzeydoğusunda bulunan ormanlar on ile yirmi kadar yerinden yanmaktadır.

9. Keşif bölgesinde çeşitli istikametlere giden yollarda düşmanın nakliye ve yürüyüş faaliyeti yoktur.

10. Bu keşif saat 08.00'de Sivrihisar uçağıyla yapılmıştır.

Pilot
Mükerrem

Rasit Üsteğmen
İbrahim Hakkı

BELGE NU. 30

Rapor Numrosu
18-171

25/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Bolvadin - Kazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Sarıbeyli - Kadımürsel - Kırkpınar ve civârı - Kayalar - Döğer - Deperoğlan - Çörez Boğazı - Kırka - Akin - Seyid Suyu'nu ta'kîben Seyidgazi ve civârı avdet.

1. Eğret'te bulunan bir piyâde âlâyı ile sūvârî âlâyı ordu-gâhlarında kesâfet ve tenâkus olmadığı gibi fa'âliyyet de yoktur.

2. Yeniceköy'de iki, Cumalı'da bir âlâyılık düşman ordu-gâhlarında tebeddül yoktur.

3. Sarıbeyli'deki topçusu yerindedir.

4. Kırkpınar ve Kırkpınar'ın cenûb-i garbîsinde on iki grubdan müteşekkil düşman fırkası ordu-gâhı vaz'iyetinde tebeddül yoktur. Kezâ Kayalar'da iki Döğer'de bir âlâyılık düşman kuvvetleri eski yerlerindedir.

5. Deperoğlan Gediği'nde Seyidgazi'ye giden yolun tarafında bir taburu mütecâviz düşman kuvvetlerinde tebeddül yoktur.

6. Kırka'da kuvvet yoktur.

7. Akin'in şimâlinde Akin ile Kunduzlu Çayı arasında bir ve Seyidgazi cenûb-i garbîsinde Seyidgazi'ye takrîben beş kilometre mesâfede bir, Seyidgazi ile tahkîmât hattı arasındaki bir ki cem'ân düşmanın üç âlâyılık ordu-gâhlarında tebeddül yoktur.

8. Akin'in şimâl-i şarkîsinde bulunan ormanlar on ilâ yirmi yerinden yanmaktadır.

9. Keşif mıntıkasında muhtelif istikametlere giden yollarda düşmanın nakliye ve yürüyüş fa'âliyyeti yoktur.

10. İşbu keşif sâat 8 evvelde Sivrihisar tayyâre icrâ' edilmiştir efendim.

Pilot
Mükerrem

Râsîd Mülâzım-ı evvel
İbrahim Hakkı

٢٨ / ٨ / ٢٥

A	1-٤٢٢٥
D	17
F	1-٤9

بازرسی
١٧-١٧١

بچه طیاره بایک قوتدار

- تعمیر ایدیه انتظامه ایرلودیه - قازانلوق - آرنه - بیلکوی - جمده - عاری بقی
- قازانلوق - قوه بیجا - وهوری - قازان - دوقر - ده بر ایلونه کدیله - چوروز برفغانی
- فرقه - آه ایه - سید صوفی تعقیب سید غازی و هوزیه عودت
- ١- آرنه بولانه بر باره اولای ایرسوزی اولای ارکوشلنده قاتله و تاشق اولدیغی قاتله بولنده
 - ٢- بیلکویده آیه جمده بر اویجه دشمنه ارکوشلنده تیرک بولنده
 - ٣- عاری بیک ده لئوکیس برنده در
 - ٤- فرقه بیجا - فرقه بیچارک جنوب غریبه اوله آیه غریبه ننگی دشمنه فرقی ارکوشی وضعیت تیرک بولنده
 - ٥- ده بر اولونه کدیله سید غازی کدیله بولک فرقه بر طایری تجاوز دشمنه فرماتده تیرک بولنده
 - ٦- فرقه قوت بولنده
 - ٧- آه اینک شامده آه ایه ایر قوتدوز لایله آره سده بر سید غازی جنوب غریبه بیچاره تقریباً سید لایزه عاقدوه بر سید غازی ایر کلمات علی آره سده لای برته جمعا دشمنه اوج اولونه کدیله تیرک بولنده
 - ٨- آه اینک شام شرفینده بولانه اولیای اوله ای کدی برنده یاغنده در
 - ٩- کتف شطرنج سده کتف انتظامده کدیله بولنده دشمنه تعقیب ویرولیه قتل بولنده
 - ١٠- ایشونده آه اوله سوزکها طیاره ایر ایلنده اقدیم

مصدق
مصدق

BELGE NU. 31

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

1. 25 Ağustos 1922 tarih ve saat 08.00'de Döğler - Altıntaş bölgesinde yapılan hava keşfi akşam üzeri tekrar edilecektir.

2. Döğler - Altıntaş bölgesindeki düşman ihtiyat grubunun yerinde olup olmadığı araştırılacak, bu bölgeden güneye doğru giden Altıntaş - Araplı Çiftliği - Balmahmut yolu ile Hamurköy Çayı - Akçaşehir yolu ve Çalköy - Dumlupınar yollarında düşmanın bir hareketinin olup olmadığı keşfedilecektir.

25 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 31

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

1. 25/8/38 târih ve sâat 8 evvelde Döğler - Altuntaş mıntıkasında icrâ' edilen tayyâre keşfi akşam üzeri tekrâr edilecektir.

2. Döğler - Altun mıntıkasındaki düşman ihtiyât grubunun yerinde olup olmadığı tedkîk edilecek ve bu mıntıkadan cenûba doğru giden Altuntaş - Araplı Çiftliği - Balmahmut yolu ve Hamurköy Çayı - Akçaşehir yolu ve Çalköy - Dumlupınar yollarında düşmanın bir hareketi olup olmadığı keşf olunacaktır.

25/8/38

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

ص ٧٠ ج ١ - بیوا خانہ افندہ
 ١ - ٢٨ / ٨ / ١٥٠ نانا دشا اهدہ دگا - انورہ طاسہ منقذہ
 ابراہیمہ لیا - لقا آقام اوزر کتدا - ایدہ لہ جہدہ -
 ٢ - دورہ - انورہ قطعہ سندہ - ایشہ ایشہ ط ذنیلا برتہ جہدہ
 اولدینہ ~~کتدا~~ - ایدہ لہ جہدہ - برتہ جہدہ رنہ جہدہ
 انورہ طاسہ - عمریہ میندہ - با محمد بولک د عو کورہ طاسہ
 بولک د حال لورہ - دودہ لیا - بولک کتدا - ~~کتدا~~ - ایدہ لہ جہدہ
 اولدینہ ~~کتدا~~ - ~~کتدا~~ - ~~کتدا~~ - ~~کتدا~~ - ~~کتدا~~ -
 ٢٨ / ٨ / ١٥٠ قویہ کتدا خانہ انورہ

A	4-4478
D	70
F	41

لیا - رنہ بولک کتدا
 ٢٨ / ٨ / ١٥٠
 عو کورہ طاسہ

BELGE NU. 32

Batı Cephesi Komutanlığına

Çobanlar İstasyonu civarında bir düşman keşif uçağı gördüm. Üzerine birkaç kere hücum ettim. Fakat tüfeğın sık sık kesintiye uğraması dolayısıyla etkili ateş edemedim. Afyon'a dönmeye ve alana inmeye mecbur kaldım. İnişte pervanenin yedi isabet aldığını gördüm.

25 Ağustos 1922

Pilot
Hayri

BELGE NU. 32

Garb Cebhesi K.

Çobanlar İstasyonu civârında bir düşman keşif tayyâresi gördüm. Üzerine birkaç hüçûm etdim. Fakat tûfengin sık inkıtâ'ı dolayısıyla müessir ateş vaz'iyetlerinden istifâde edemedim. Tayyâreyi Afyon'a ric'ate mecbûr ederek meydâna indirmeğe mecbûr etdim. İnişde pervâneye yedi isâbet vâki' olduğunu gördüm efendim.

25/8/38

Pilot
Hayri

BELGE NU. 33

Batı Cephesi Komutanlığına

Afyon'un güney bölgesinde ve Aziziye üzerinde dolaşmak üzere Çobanlar İstasyonu üzerinde yükselirken Kuzviran üzerinde düşman keşif uçağını gördüm. Afyon'a dönüşünü engellemek için derhâl Afyon yönüne dönerek keşif uçağının sağ tarafına geçtim. Kalecik üzerinde düşman uçağını yakaladım. Bir mermiden fazla atış yapmak mümkün olmadı. Tüfek bozuldu. Düşman uçağının hatlar üzerinde gezemeyip Garipçe hangarlarına doğru geri gittiğini gördüm ve döndüm.

25 Ağustos 1922

Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 33

Garb Cebhesi K.

Afyon cenûb mıntıkasında ve Aziziye üzerinde dolaşmak üzere Çobanlar İstasyonu üzerinde irtifâ' alırken Kuzviran üzerinde düşman keşif tayyâresini gördüm. Afyon'a olan ric'atini kat' etmek için Afyon'a derhâl dönerek keşif tayyâresinin sağ tarafına geçdim. Kalecik üzerinde düşman tayyâresini yakaladım. Bir mermîden ziyâde endâht etmek mümkün olmadı. Tüfenk inkitâa uğradı. Düşmanın hatlar üzerinde gezemeyib Garibce hangarlarına doğru geri döndüğünü görüb avdet etdiğim ma'rûzdur.

25/8/38

Yüzbaşı
Fazıl

غیبی صورت

آفونه جبهه منطقه ترک و عزیزیه اوزدن دولته اوزده یوماند
 استخرلجه اوزدن ارتقاغ آلیرکمه قورانه اوزدن کتبه
 کشف طباره شکروروم آفونه اولاه ~~مکتوبه~~ جفتین قطع
 املک اجمیره آفونه دیکال دونه کشف طباره سنله
 صانع طرفه کچدم. فوهر اوزدن کشف طباره سنه قیلام
 برومیه ایلام انماضت امانت سنله کچدمی ^{ایچینجه قیلام دونه} کشف
 انطالق اوزداری. کشف طباره اوزدن کتبه ^{ایچینجه قیلام دونه} کوی
 روندیکینه کورویب حورت ایندیکیم موصوفه W 1/50

بندی
فاضل

A	4-4478
D	70
P	40-1

ب

BELGE NU. 34

Rapor Numarası
19-170

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Hasan Beli, Tilkikırı, Sinirköy bölgesinde bir alayı aşkın kuvvet düşman tahkimat hattının gerisinde görülmüştür.

2. Sinirköy'den itibaren Afyon'un güneydoğu tahkimat hattında yoğunluk olup hat gerisinde tahminen iki alay kadar kuvvet görülmüştür. Afyon'da Deper'de sırt üzerinde bulunan her iki alay ordugâhında değişiklik yoktur.

3. Afyon - İstanbul İstasyonu'nun güneydoğusunda bir taburu aşkın ordugâh görülmüştür. Afyon'un güneydoğusundaki şose üzerinde bulunan barakalar yerindedir. Çavdarlı ordugâhlarında değişiklik yoktur.

4. Kırcaarslan, Paşaköy, Sinanpaşa ve civarındaki yollarda hiçbir faaliyet görülmemiştir.

5. Paşaköy civarında Garipçe'den kalkan bir düşman uçağının üzerimize geldiği görülmüştür. Sırf avcı uçaklarını aldatmak amacıyla Sandıklı Ovası'na dönerek alçak irtifalara kadar inilmiş ve istikamet değiştirerek tekrar Ahırdağı istikametine ve oradan hatlar ile hatlar gerisini takiben göreve devam edilerek geri dönülmüştür.

6. Bu keşif saat 08.00'de Nafiz uçağıyla yapılmıştır.

Rasit Yüzbaşı
Nafiz

Pilot
Yahya

BELGE NU. 34

19-170

Garb Cebhesi K.

1. Hasan Beli, Tilkikırı, Sinirköy mıntıkasında bir âlâyı mütecâviz kuvvet düşman tahkîmât hattının gerisinde görülmüşdür.

2. Sinirköy'den i'tibâren Afyon cenûb-i şarkî tahkîmât hattında kesâfet mevcûd olub hatt gerisinde tahminen iki âlây kadar kuvvet görülmüşdür. Afyon'da Deper'de sırt üzerinde mevcûd olan her iki âlây ordu-gâhında tebeddül yokdur.

3. Afyon İstanbul İstasyonu'nun şark-ı cenûbîsinde bir taburu mütecâviz ordu-gâh görülmüşdür. Afyon cenûb-i şarkî şose üzerinde barakalar yerindedir. Çavdarlı ordu-gâhlarında tebeddül yokdur.

4. Kırcaarslan, Paşaköy, Sinanpaşa'da ve civârındaki yollarda hiçbir fa'âliyyet görülmemiştir.

5. Paşaköy civârında Garibce'den kalkan bir düşman tayyâresinin üzerimize geldiği görülmüşdür. Sırf avcı tayyârelerini aldatmak maksadıyla Sandıklı Ovası'na dönerek alçak irtifâlara kadar inilmiş ve istikamet değışdirerek tekrâren Ahurdağ istikametine ve oradan hatlar ve hatlar gerisini ta'kîben vazîfeye devâm ve avdet edilmişdir.

6. İşbu rapor sâat 8 evvelde Nafiz tayyâresiyle icrâ' edilmişdir.

Râsıd Yüzbaşı
Nafiz

Pilot
Yahya

۱۹-۱۷۰

غیبیه نامه

۱- حسین، بیگ قری، سیرکوی نطقت بر آرای بخاوه صفت
 دشمه نجمان خطک کرتنه کویشد.

۲- سیرکویه اعتباراً آفونه جنه شرفی نجمان خطک کلفت
 مرود اولوب خط کرتنه نجمان آلی آلی شرف کویشد.
 آفونده ده برجه صفت اوزده مرود اولوب هر ایک آلی اریغون
 نیل یوقه.

۳- آفونه انابد استونو شرفه خورینه به یورن بخاوه اردوله
 کویشد. آفونه جنه شرفی تومس اوزده برادر یورن ده.
 جاودار اولوب خورینه نیل یوقه.

۴- قریه آیلوبه، یاشاکوی، سائیه شام و جراینگی یورن ده حج بر
 فعالیت کویلمه.

۵- یاشاکوی جویز غریه ده فالغاه بر کیمه چهار سنه اوزده کدیگی
 کویلمه. صرف اوج طیاره رانی آلامنه مقصود صنفی
 ادوانه دونه ک المجره ایفاده تده اینیمه دانستغافه
 استغافه کیمه بیریک تیارا آخوه صنفی استغافه و اوردانه
 غطره و غطره کرتنه نطقه دظنه بدم و عودت ایلمه.
 ۲- ایبویه - شاه نافع طیاره سلم اجا ایلمه.

اصد لیسنگ
ناقد
بیان
یحیی

A	4-4478
D	70
F	39-1

اردو علی رف
کا
کا

BELGE NU. 35

Rapor Numarası
19-172

25 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Altıntaş - Döğer bölgesindeki düşman ihtiyat grubunun keşfi için Pilot Mükerrerem ve Rasit Hamdi Efendiler saat 17.00'de uçmuşlardır. Keşif sonucu aşağıda sunulmuştur:

1. Eğret - Yeniceköy - Sarıbeyli - Cumalı - Kırkpınar - Kayalar - Döğer'deki ordugâhların durumunda değişiklik yoktur. Gazlıgöl'den bir tren Afyon'a doğru hareket hâindedir.

2. Döğer'in güneybatısında yeni üç Breguet hangar çadırı ile beyaz renkle belirtilmiş kare şeklinde bir alan görülmüştür.

3. Deperoğlan Gediği'nden Döğer'e doğru 30 arabalık bir nakliye kolu görülmüştür.

4. Sarıcaova, Karayörüklü bölgesi, Samanlı ve Kocadağların üzeri tamamen sisle kapalı olduğundan bir şey görülmemiştir.

5. Düşman keşif bölgesindeki yollarda faaliyet ve hareket görülmemiştir.

6. Bu keşif saat 18.00'de yapılmıştır.

7. Hararet yüksekliğinden su kaynamış, uçak Altıntaş ve civarına gidememiş, alçalarak dönüşe mecbur kalmıştır. Keşif uçağımıza refakat edecek olan avcı uçağımız aynı sebepten dolayı yükselemeyerek meydanın dışına mecburi iniş yapmıştır. Arz ederim.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 35

19-172

25/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Altuntaş, Döğer mıntıkasındaki düşman ihtiyât grubunun keşfi için Pilot Mükerrerem ve Râsîd Hamdi Efendiler sâat 5 sonrada uçmuşlardır. Keşif netâyici ber vech- âfîdir.

1. Eğret - Yeniceköy - Sarıbeyli - Cumalı - Kırkpınar - Kayalar - Döğer'deki ordu-gâhların vaz'iyetinde tebeddül yoktur. Kazlıgöl'den bir tren Afyon'a hâl-i hareketde görülmüşdür.

2. Döğer'in garb-i cenûbisinde yeni üç Brege hangar çadırı ile beyâz renkle tahdîd edilmiş maîn şeklinde bir meydân görülmüşdür.

3. Deperoğlan Gediği'nden Döğer'e doğru otuz arabalık bir nakliyye kolu görülmüşdür.

4. Sarıcaova, Karayörüklü mıntıkası, Samanlı ve Kocadağlar'ın üzeri kâmilen sisle kapalı olduğundan bir şey görülmemiştir.

5. Düşman keşif mıntıkasındaki yollarda fa'âliyyet ve hareket görülmemiştir.

6. İşbu keşif sâat 6 sonrada icrâ' edilmiştir.

7. Derece-i harâretin yüksekliğinden su kaynamış ve tayyâre Altuntaş ve civârına gidemeyerek iniş vaz'iyetinde avdete mecbûr kalmıştır. Keşif tayyâremize refâkat edecek olan avcı tayyâremiz aynı sebebden dolayı yükselemeyerek meydân hâricine mecbûrî bir iniş yaptığı ma'rûzdur.

Cebhe Tayyâre Bölüğü: K
Yüzbaşı
Fazıl

۲۸ / ۸ / ۲۵

A	1-4220
D	17
F	1-50

غریب محمدی فوسانگتہ

۹۹ - ۱۷۲

- آئندہ طاسہ دور نطق سندہ د شمرہ اخیاط غرضتک لفظی کیونہ بیونہ قدم و زاہد حمدی اقتبہ
 ۱- آرتہ - بیولوی - ماری بکھ - حمدی - فوسہ بکار - فایر - دورہ در اردو طاسک
 و ضیقہ نیکہ بوفدر - فانتہ اولدہ برترہ آئوز خاک حرکتہ کوروشتر .
 ۲- دورک غریب فوسیندہ باہ ادرج برہ لہ لہا نقا - جا دیری ایلہ باصہ لفظ تحدید ایلہ صیغہ
 شفقہ برمیاندہ کوروشتر .
 ۳- دہ بر اوغولہ کدیندہ دورہ طوغری اولوز آرا بلہ بر نطق قول کوروشتر .
 ۴- ماری اولوز فوسہ بوردی نطقی ، صمانی و قوم طاسک اوزری کاسہ سبب فایا
 اولدیندہ برٹی کوروشتر .
 ۵- د شمرہ لفظ سندہ لہ بولدرہ ضالعینہ حرکت کوروشتر .
 ۶- استولتہ کاسہ دہ اجرا ایلشد .
 ۷- درجہ حرارہ تک بولکلندہ موقیاسہ طیارہ اولولمہ ہوا بر کدہ مرکب انبہ و ضیقہ عودہ
 میوہ فالشد . کتفہ طیارہ مزہ - فاقہ ایدہ ہیک اولولمہ اولی طیارہ مزین سیدہ
 طولہ بولکلندہ مڈانہ فایر میوہ ی پائینہ بایدینہ معدودہ .
 بزرگ بزرگ
 محمد طیارہ دای : نہ
 بزرگ بزرگ
 ناس

BELGE NU. 36

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

1. 26 Ağustos sabahı güneşin doğuşundan itibaren ordularımız genel taarruza başlayacaklardır.

2. Yarın öğleden önce saat 06.00 ile saat 08.00 arasında düşman ihtiyat grubunun durumu keşif ve tespit edilecektir. Aynı şekilde öğleden önce saat 06.00 ile saat 08.00 arasında Afyon'un güneybatı bölgesindeki düşman birliklerinin durumu keşfedilecektir. Savaş uçaklarımız özellikle Afyon'un güney ve batı bölgesi üzerinde uçarak düşman keşif ve faaliyetine engel olacaklardır.

3. Saat 10.00'da ikinci defa aynı görevler tekrar edilecektir. Seyitgazi bölgesi ve bu bölgeden Döğür istikametine giden yollar da keşfedilmelidir.

4. Öğleden sonraki keşif görevi ayrıca tebliğ edilecektir.

5. 25 Ağustos 1922'de saat 21.00'de yazılmıştır.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 36

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

1. 26 Ağustos fecrden itibaren ordularımız umûmî taarruza başlayacaklardır.

2. Yarın öğleden evvel sâat 6 ile sâat 8 arasında düşman ihtiyât grubunun vaz'iyeti keşif ve tesbît olunacaktır. Kezâ öğleden evvel sâat 6 ile sâat 8 arasında Afyon cenûb-i garb mıntikasındaki düşman kıtaâtının vaz'iyeti ve hâli keşf olunacaktır. Harb tayyârelerimiz bi-l-hâssa Afyon cenûb ve garb mıntikası üzerinde uçarak düşman keşif ve fa'âliyyetine mâni' olacaklardır.

3. Sâat 10'da ikinci def'a olarak aynı vazîfeler tekrâr olunacaktır. Seyidgazi mıntikası ve bu mıntikadan Döğer istikametine giden yollar da keşf edilmelidir.

4. Öğleden sonraki keşif vazîfesi ayrıca teblîğ olunacaktır.

5. 25/8/38 sâat 9 sonrada yazıldı.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

BELGE NU. 37

Rapor Numarası
21-174

26 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Döğer ile Altıntaş bölgesindeki ihtiyat grubunun keşfi için Pilot Mükerrerem ve Rasıt Yüzbaşı Kenan saat 07.00'de uçmuşlardır. Keşif raporu aşağıda sunulmuştur:

1. Keşif bölgesinde tespit edilen ordugâhlar eski durumunu koruyor.
2. Keşif bölgesindeki yollarda faaliyet görülmemiştir.
3. Dün görülen meydan ve hangarların civarında başka çadır ve faaliyet görülmediğinden buranın sahte hava meydanı olması da muhtemeldir.
4. Döğer'den İhsaniye'ye 25 vagonluk bir tren geliyordu.
5. Bu keşif saat 07.45'te Sivrhisar uçağıyla yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 37

21-174

26/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Döğer mıntıkasıyla Altun mıntıkasındaki ihtiyât grubunun keşfi için Pilot Mükerrem, Râsıd Yüzbaşı Kenan Efendiler sâat 7 evvelde uçmuşlardır. Keşif raporu ber vech-i âtî ma'rûzdur.

1. Keşif mıntıkasında tesbît edilen ordu-gâhlar eski vaz'iyeti muhâfaza ediyor.

2. Keşif mıntıkasındaki yollarda fa'âliyyet-i hareket görülmemiştir.

3. Dünkü görülen meydân ve hangarların civârında başka çadır ve fa'âliyyet görülmediğinden buranın sâhte tayyâre meydânı olması da muhtemeldir.

4. Döğer'den İhsaniye'ye yirmi beş vagonluk kadar bir tren geliyordu.

5. İşbu keşif sâat 7.45 evvelde Sivrhisar tayyâresiyle icrâ' edilmiştir. Efendim.

Cebhe Tayyâre Bölük: K.
Fazıl

۲۷/۱/۶۶

A	1-6220
D	17
F	1-52

غیجی قوئا انڈ

۷۶-۷۶

- دورنق سید انونہ نطق سنده اجناس خریدت کشف جون جون مکرم - احد بونہی
- کفانہ خذیر - اولہ اوچندو - کشف ایوری بودو آف مودو -
- ۱ - کشف نطق سنده تیب ایچہ - دور کا حد ایہی وصفی ملاحظہ ایچہ -
 - ۲ - کشف نطق سنده بولہ رده نغاب حرکت کو - رلاست -
 - ۳ - دورنی کو تیبہ بیانہ دکانفا - لک جہانہ باسقا چادیر نغاب کو - ولتینہ ہواش
 - ۴ - ساق چاہہ بیانہ اولی رہ محمد -
 - ۵ - دور رہ احسانیر بہری بہ داغ غولہ نہ - برنہ جہو - وی
 - ۶ - ایتر کف ۶۹۵ اولہ ہویچہا - چاہہ سید اجر ایستہ - انتم
- جہ چاہہ ہ بوک : -
- فرض

BELGE NU. 38

Rapor Numarası
Sayı
25-173

26 Ağustos 1922

Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Bolvadin - Çavdarlı - Afyon'un güneydoğusu ve güney tahkimat hattı - Süğlün - Kışlacık - Küçükalecik - Kayadibi. Kayadibi ve Kışlacık üzerinde hava muharebesi yapılmış olup Ayvalı - Salar - Karaarslan üzerinden dönüş.

1. Çavdarlı bölgesinde bulunan bütün ihtiyat kuvvetler yerinde olup kesinlikle faaliyet yoktur. Yalnız Çavdarlı'nın güneyinde Akarçay'a doğru gelen yolda bir batarya güneye doğru yürümektedir.

2. Afyon'un güneydoğu tahkimat hattında faaliyet yoktur. Yalnız Süğlün'de başlayan karşı topçu ateşinin etkisiyle Deper'deki sırtlarda, Afyon'un güney düzlüğünde bulunan iki alay ve düşman tahkimat hattı gerisindeki kuvvetlerde ve istasyonda kargaşalık meydana gelmiştir.

3. Topçumuzun atışları düşman mevzisine tam isabet etmektedir. Düşman topçusu, ateşi Süğlün'den açmaktadır.

4. Süğlün - Kışlacık - Alecik - Kayadibi tahkimat hattında önceki kuvvetlerden başka kuvvet yoktur.

5. Kayadibi ve Kışlacık üzerinde keşif sırasında bir düşman uçağı uçağımıza beş defa taarruz etmiştir. Karşı taarruzda bulunulmuş ise de mevcut şarjörler tamamıyla bittiğinden dönmek zorunda kalınmıştır.

6. Bu keşif saat 08.00'de yapılmıştır.

Rasit
Osman Nuri

Pilot Yüzbaşı
Yahya

BELGE NU. 38

Rapor Numrosu
Aded
25-173

26/8/38

Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Bolvadin - Çavdarlı - Afyon şark-ı cenûbî ve cenûb tahkîmât hattı - Süylün - Kışlacık - Küçük kalecik - Kayadibi. Kayadibi ve Kışlacık üzerinde muhârebât-ı havâiyye icrâ' edilmiş olub Ayvalı Salar Karaarslan üzerinden avdet.

1. Çavdarlı mıntikasında bulunan bi'l-umûm ihtiyât kuvvetler yerinde olub kat'iyyen fa'âliyyet yokdur. Yalnız Çavdarlı cenûbunda Akarçay'a doğru gelen yolda bir batarya cenûba doğru yürümektedir.

2. Afyon cenûb-i şarkî tahkîmât hattında fa'âliyyet yokdur. Yalnız Süylün'de başlayan mukabil topçu âteşi te'sîriyle Deper'de sırtlarda ve Afyon cenûbundaki düzlükde bulunan iki âlây ve düşman tahkîmât hattı gerisindeki kuvvetlerde ve istasyonda kargaşalık zuhûr etmiştir.

3. Âteş açan topçumuzun isâbet noktaları düşman mevziine tamâmiyle isâbet etmektedir. Düşman topçusu âteşi Süylün'den açmaktadır.

4. Süylün, Kışlacık, Kalecik, Kayadibi tahkîmât hattında evvelki kuvvetlerden başka kuvvet yokdur.

5. Kayadibi ve Kışlacık üzerinde esnâ-yı keşifde bir düşman tayyâresi tayyâremize beş defa taarruz icrâ' etmiştir. Bi'l-mukabele taarruzda bulunulmuş ise de mevcûd şarjörler tamâmiyle sarf edilerek avdete mecbûriyyet hâsıl olmuştur.

6. İşbu keşif sâat 8 evvelde icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Râsîd
Osman Nuri

Pilot Yüzbaşı
Yahya

۲۸ / ۸ / ۲۶

A	1-520
D	17
F	1-51

زور نوردی
شمه
۱۷۲ - ۵

چاره بلوی قومانده

نقصیه ایستقامت : بولادیه - جاودارل - اؤجه سرده قویله دیهویا تکلیفاتی قیلدی بولون
قیدجه کوریه قلمیک قیادی . قیادی قیدجه اوزرنده میایان کوریه اجرائیه اولوب
اولی حالده قره ایله اوزرنده عودت :

- ۱- جاودارل قلمقنده بولانده بالهونم قیاد قیزلرنده اولوب قطعاً قصابیه بولور . باله جاودارل
قیزده آقا - جای قورق کلمه بولور . بریقا - قیز قورق بوردولورده .
- ۲- اؤجه قیز شوقی تکلیف قلمده قصابیه بولور . باله سوگونده باشویله قصابیه قوی ائنی بولور
دورده قیزده اؤجه قیزده دور کلمه بولانده آبی اولی ددکمه تکلیف قلمده
قیزده داناسونده قلمه قلمه قلمه ائنی .
- ۳- آغیه آبیله قورق آحابه قلمقده ددکمه مؤلفز قلمه آحابه ائلمده در . ددکمه قورق
ائنی سوگونده آلمقده در .
- ۴- سوگون ، قیدجه قلمیک قیادی تکلیف قلمده اولوب قیزده باش قلم بولور .
- ۵- قیادی قیدجه اوزرنده ائنی قلمده بر ددکمه قلمه می چاره نره بده ددکمه قلمه
ائنی . باشقاید قلمده بولونجه ایله ده موجود شالور - لولک قلمه قلمه قلمه
عودت قیزینه حاله اولور .
- ۶- ائنی قلمده اولور اجرائیه قلمده

بیون بوزنای
بی

احمد
قلمه قلمه

BELGE NU. 39

2'nci Sabah Keşif Raporu
23-176

26 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Döğer ve Altıntaş bölgesindeki düşman ihtiyat grubunun ikinci defa keşfi için Pilot İhya ve Rasit İbrahim Hakkı saat 08.45'te uçarak saat 10.10'da dönmüşlerdir. Keşif raporu aşağıda sunulmuştur:

Takip edilen istikamet: Bolvadin - Kuzviran(?) - Gazlıgöl'ün kuzeyinden Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Kadımürsel - Kırkpınar ve civarı - Kayalar - Döğer - Deperoğlan Gediği - Kuzviran'dan dönüş.

1. Eğret ve Cumalı'da bulunan düşman kuvvetlerinin ordugâhlarında değişiklik görülmemiştir.

2. Yeniceköy'den henüz ayrılmış 300 metreyi aşkın uzunlukta bir düşman taburu saat 01.40'ta³ Altıntaş - Afyon şosesi üzerinde hareket hâlinde görülmüştür. Ordugâhlarında değişiklik yoktur. Bu piyade taburunun 2 km kadar önünde yaklaşık 6 arabadan oluşan bir nakliye kolu da Afyon istikametine doğru hareket hâlinde görülmüştür.

3. Kırkpınar - Kayalar - Döğer - Deperoğlan Gediği'nde bulunan düşman kuvvetlerinde değişiklik yoktur. Ordugâhları yerinde olduğu gibi Kırkpınar'dan Altıntaş - Afyon şosesine giden yollarda yürüyüş ve nakliye faaliyeti de yoktur. Kırkpınar'dan Döğer istikametine doğru giden 20 arabadan oluşan bir nakliye kolu görülmüştür.

4. Düşman Kadımürsel'de Breguet Uçaklarına mahsus üç adet Besono çadırı kurmuş ve meydanı dikdörtgen şeklinde uzatmıştır.

5. İhsaniye İstasyonu'nda yaklaşık 25 vagon görülmüştür. Vagonların üç - dört tanesi bir araya gelmiş hâldedir.

6. Kuzviran üzerinden geçerken düşman topçusu uçağımıza beş şarapnel atmıştır.

7. Bu keşif saat 11.00'de 12 Numaralı Uçak ile yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

³ Belgede 1.40 olarak belirtilen saatin, keşfin başlangıç ve bitiş saatlerine göre 09.40 olabileceği değerlendirilmektedir.

BELGE NU. 39

İkinci Def'a Sabah Keşif Raporu
23-176

26/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Döğer ve Altuntaş mıntıkasındaki düşman ihtiyât grubunun ikinci def'a keşfi için Pilot İhya ve Râsıd İbrahim Hakkı Efendiler sâat 8.45 evvelde uçarak sâat 10.10 evvelde avdet etmişlerdir. Keşif raporu ber vech-i âtî ma'rûzdur.

Ta'kîb edilen istikamet: Bolvadin - Kuzviran(?) - Kazlıgöl şimâlinden Eğret - Yeniceköy - Cumalı - Kadımürsel - Kırkpınar ve civârı - Kayalar - Döğer - Teperoğlan Gediği - Kuzviran'dan avdet.

1. Eğret ve Cumalı'da bulunan düşman kuvvetleri ordu-gâhlarında tebeddül görülememiştir.

2. Yeniceköy'den henüz ayrılmış üç yüz metreyi mütecâviz umkda bir düşman taburu sâat 1.40 evvelde Altuntaş - Afyon şosesi üzerinde hâl-i hareketde görülmüştür. Ordu-gâhlarında tebeddül yoktur. Bu piyâde taburunun iki kilometre kadar önünde takrîben altı arabadan mürekkeb bir nakliyye kolu da Afyon istikametine doğru hâl-i hareketde görülmüştür.

3. Kırkpınar - Kayalar - Döğer - Teperoğlan Gediği'nde bulunan düşman kuvvetlerinde tebeddül yoktur. Ordu-gâhları yerinde olduğu gibi Kırkpınar'dan Altuntaş - Afyon şosesine giden yollarda yürüyüş ve nakliyye fa'âliyyeti yoktur. Kırkpınar'dan Döğer istikametine doğru yirmi arabadan mürekkeb bir nakliyye kolu görülmüştür.

4. Düşman Kadımürsel'e Brege tayyârelerine mahsûs üç aded Besona kurmuş ve meydânı mustafîl şeklinde temdîd etmiştir.

5. İhsaniye İstasyonu'nda takrîben yirmi beş vagon görülmüş vagonlar üç dört danesi bir arada kesilmiş bir hâlde görülmüştür.

6. Kuzviran üzerinden geçerken düşman topçusu tayyâremize beş şarapnel endâht etmiştir.

7. İşbu keşif sâat 11 evvelde "12" numrolu tayyâre ile icrâ' edilmiştir efendim.

Cebhe Tayyâre Bölük K.
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 40

2'nci Sabah Keşif Raporu
22-175

26 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Afyon'un güney ve batısının ikinci defa keşfi için Pilot Yüzbaşı Yahya ve Rasit Sami uçmuşlardır. Keşif raporu aşağıda sunulmuştur:

1. Rapordan anlaşıldığına göre, bu uçuşta İslamköy - Meşecik - Sinanpaşa - Afyon yolunda düşman birliklerinin bulunup bulunmadığına dair bir şey tespit edilememiştir. Yalnız kesin olan bir şey varsa o da Balmahmut'tan güneye giden yollarda düşmanın bir faaliyeti olmadığıdır.

2. Afyon'un güneydoğusundaki tahkimat hattında ve gerisinde faaliyet yoktur.

3. Afyon'un güneyinde Deper düzlüğünde bulunan salaşlı ordugâhı da kalabalık olup ordugâh civarına fazla miktarda araba getirilmiştir.

4. Deper sırtlarında bulunan çadırılı ordugâhta kargaşalık vardır.

5. Süğlün'de topçu ateşi devam etmekte ise de az miktardadır. Burada tahkimat hattı gerisinde yoğunluk yoktur.

6. Kışlacık, Kalecik, Kayadibi tahkimat hattında faaliyet yoksa da Sinirköy - Sandıklı yolu üzerinde 40 kadar arabanın Hasan Beli istikametine doğru hareket hâlinde olduğu görülmüştür.

7. Tilkikırı Beli, Hasan Beli ve Ahırdağı'nın doğusundaki tahkimat hattının gerisini yangının etkisiyle yoğun duman kapladığı görülmüştür.

8. Afyon - İstanbul İstasyonu'nda harekete hazır bir tren bulunmaktadır.

9. Bu keşif saat 11.30'da yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölük Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 40

İkinci Def'a Sabâh Keşif Raporu

22-175

26/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Afyon cenûb ve garbının ikinci def'a keşfi için Pilot Yüzbaşı Yahya ve Râsıd Sami Efendiler uçmuşlardır. Keşif raporu ber vech-i âtî ma'rûzdur.

1. Rapordan anlaşıldığına göre bu uçuşda İslamköy - Mişecik - Sinanpaşa - Afyon yolunda düşman kıtaâtının bulunub bulunmadığına dâir birşey tesbît edilememiştir. Yalnız muhakkak olan birşey var ise de Balmahmud'dan cenûb istikametine giden yollarda düşmanın bir fa'âliyeti yoktur.

2. Afyon cenûb-i şarkisindeki tahkîmât hattında ve gerisinde fa'âliyet yoktur.

3. Afyon'un cenûbunda Deper düzlüğünde bulunan salaşlı ordu-gâh da galabalık olduğu gibi ordu-gâh civârına fazla mikdârda araba getirilmiştir.

4. Deper sırtlarında bulunan çadırılı ordu-gâhda kargaşalık vardır.

5. Süylün mıntıkasında topçu âteşi devâm etmekte ise de az mikdârdadır. Burada tahkîmât hattı gerisinde tekâsûf yoktur.

6. Kışlacık, Kalecik, Kayadibi tahkîmât hattında fa'âliyet yok ise de Sinirköy - Sandıklı yolu üzerinde kırk kadar araba Hasan Beli istikametine hareketde görülmüştür.

7. Tilkikırı Beli, Hasan Beli, Ahurdağ şarkında tahkîmât hattı gerisi yangın te'siri neticesiyle keşif dumanla mestûr olduğu görülmüştür.

8. Afyon İstanbul İstasyonu'nda harekete müheyâyâ bir tren mevcûddur.

9. İşbu keşif sâat 11.30 evvelde icrâ' edilmiştir.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 41

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

26 Ağustos 1922 günü öğleden sonra için keşif görevi:

1. Düşman ihtiyat grubunun durumu tekrar tespit ve tetkik edilecektir.
2. Döğer - Afyon demir yolu hattı üzerindeki tren faaliyeti,
3. Gazlıgöl - Afyon, Altıntaş - Afyon, Altıntaş - Dumlupınar yolları üzerindeki düşman faaliyeti,
4. Ahırdağı'ndan kuzeye geçen 5'inci Süvari Kolordumuzun Tazılar, Çobanözü, Tokuşlar bölgesindeki mevcudiyet ve faaliyeti keşfedilecektir.
5. 26 Ağustos 1922 günü saat 12.30'da Kocatepe'den yazılmıştır.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 41

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.

26/8/38 öğleden sonra için keşif vazîfesi:

1. Düşman ihtiyât grubunun vaz'iyeti tekrâr tesbît ve tedkîk olunacaktır.
2. Döğer, Afyon şimendifer hattı üzerindeki tren fa'âliyyeti
3. Gazlıgöl, Afyon, Altuntaş, Afyon, Altuntaş, Dumlupınar yolları üzerindeki düşman fa'âliyyeti
4. Ahurdağ'dan şimâle geçen Beşinci Sûvâri Kolordumuzun Tazılar, Çobanözü, Tokuşlar mıntikasındaki mevcûdiyyet ve fa'âliyyeti keşf ve tesbît olunacaktır.
5. 26/8/38 sâat 12.30 sonrada Kocatepe'den yazılmışdır.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

جھ لپاہہ دیگر نہ

- ۶۸۱۸۱۷۷ اولیہ حصہ ایسے نصف و نصفی
- ۱- دستہ اصحاب طرز و نیک و ضعیف نگار بنیہ دستہ اولہ حصہ۔
 - ۲- دگر ۷ اقبولہ متحدہ فرنگیہ اور زرنگی ترہہ ضعیف۔
 - ۳- خانی کول، اقبولہ، آقبولہ طرہہ، آقبولہ، آقبولہ طرہہ۔
 - ۴- درباری کیا۔ یوں اور زرنگی لکھنے ضعیف۔
 - ۵- آقبولہ طرہہ حکمہ کیمہ یعنی سواں قردا۔ دوزک طرہہ۔
 - ۶- آقبولہ، حقوقہ طرہہ کی موجودگیہ و ضعیف کف و بنیہ۔
 - ۷- آقبولہ حصہ۔
- ۶۸۱۸۱۷۷

دستہ اول - فیہ افہ
 طرہہ با - در لکھ
 ۶۸۱۸۱۷۷

A	4-4978
D	70
F	44

یوں با بنیہ
 ۶۷
 ۵۵
 عطا

BELGE NU. 42

Akşam Keşif Raporu
24-177

26 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Afyon'un güney ve batısına gönderilen uçak, sisin yoğunluğundan bir şey göremeyerek dönmüştür. Pilot Mükerrerem ve Rasit Hamdi'nin Döğer - Altıntaş bölgesinin keşfi hakkındaki keşif raporu aşağıda sunulmuştur.

1. Takip edilen istikamet: Çay - Bostanlı - İntepe arasından Dinar - Gazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Altıntaş - Sarıbeyli - Kadımürsel - Kırkpınar Kayalar - Döğer - Köroğlu Kalesi'nden dönüş.

2. İntepe ile Bostanlı arasında muharebe yapılıyor. Burada düşmanın ileri hattı düşmüş, muharebe asıl hatta cereyan ediyor. Topçumuzun başarılı atışları görülmüştür. Muharebenin olduğu yere 3 - 4 km uzaklıkta top önünde bir batarya, 2 km gerisinden iki bölük kadar piyade, çok miktarda yük hayvanı ve nakliye arabası yürüyüş hâlinde görülmüştür.

3. Dinar veya Aydemir olması muhtemel olan ve daha önce tespit edilen süvari alayı ordugâhının kalktığı etrafındaki kargaşalıktan anlaşılıyor. Burada fazlaca yük hayvanı ve faaliyet görülmüştür.

4. Gazlıgöl İstasyonu'nda yeniden büyük beyaz bir çadır kurulmuştur. İstasyon'da çok fazla kalabalık ve çok sayıda vagon görülmüştür. Gazlıgöl'den Afyon'a yaklaşık 40 vagonluk bir tren gidiyordu. Gazlıgöl'ün doğu ve batısındaki çeşitli istikametlerden istasyona doğru yük hayvanları gelmektedir.

5. Eğret, Yeniceköy, Cumalı, Kırkpınar ve Kayalar'daki ordugâhlar eski durumlarını koruyor. Yalnız bu ordugâhlarda her zaman görülen faaliyet görülmemiştir.

6. Döğer'deki eski ordugâh yerindedir. Ordugâhın etrafında yoğun faaliyet ve çok sayıda hayvan vardır.

7. Altıntaş - Araplı Çiftliği, Altıntaş - Dumlupınar yollarında faaliyet ve hareket görülmemiştir. Bu bölge çok sisli olduğundan ilerleri görmek mümkün olmamıştır. Ancak her köyün üzerinden gözetleme yapılabilmektedir.

8. Döğer'in doğusundaki ve Köroğlu Kalesi'ndeki düşman bölgesinde bulunan ormanlar tamamen yanmıştır.

9. Bu keşif saat 17.45'te Sivrihisar Uçağı'yla yapılmıştır.

Üç numaralı Rumca beyannamelerden 7000 adedi düşman birliklerine atılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 42

Akşam Keşif Raporu
24-177

26/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Afyon cenûb ve garbına gönderilen tayyâre sisin kesâfetinden bir şey göremeyerek avdet etmiştir. Döğer Altuntaş mıntıkasının keşfi için Pilot Mükerrerem ve Râsîd Hamdi Efendilerin keşif raporu ber vech-i âtî ma'rûzdur.

1. Ta'kîb edilen istikamet: Çay - Bostanlı - İntepe arasından Dinar - Kazlıgöl - Eğret - Yeniceköy - Altuntaş - Sarıbeyli - Kadımürsel - Kırkpınar Kayalar - Döğer - Köroğlu Kalesi'nden avdet.

2. İntepe ile Bostanlı arasında muhârebe oluyor. Burada düşmanın ileri hattı sukut etmiş, muhârebe hatt-ı aslıde cereyân ediyor. Topçumuzun muvaffak endâhtları görülmüştür. Muhârebe cereyân eden mahallé üç dört kilometre uzakdan bir batarya top önünde iki kilometre gerisinden iki bölük kadar piyâde ve fazla mikdârda mekâri ve nakliyye arabası yürüyüş hâlinde görülmüştür.

3. Dinar ve yahûd Aydemir olması muhtemel olan ve evvelce tesbît edilen süvâri âlây ordu-gâhının kalktığı etrafındaki kargaşalıktan anlaşılıyor. Burada fazlaca mekâri ve fa'âliyyet görülmüştür.

4. Kazlıgöl İstasyonu'nda yeniden büyük beyâz bir çadır ve İstasyon'da pek ziyâde galabalık vardır. İstasyon'da ziyâde vagon görülmüştür. Kazlıgöl'den Afyon'a kırk vagonluk kadar bir tren gidiyordu. Kazlıgöl'ün şark ve garbındaki muhtelif istikametlerden istasyona doğru mekâri gelmektedir.

5. Eğret - ve Yeniceköy - Cumalı, Kırkpınar, Kayalar'daki ordu-gâhlar eski vaz'iyetlerini muhâfaza ediyor. Yalnız bu ordu-gâhlarda her zaman görülen fa'âliyyet görülmemiştir.

6. Döğer'deki eski ordu-gâh yerinde fakat ordu-gâhın etrâfında pek fazla fa'âliyyet ve hayvânât vardır.

7. Altuntaş - Arablı Çiftlik - Altuntaş - Dumlupınar yollarında fa'âliyyet ve hareket görülmemiştir. Bu mıntika pek sisli olduğundan ilerileri görmek mümkün olmamıştır. Ancak her köyün üzerine gidilerek tarassud mümkün olmuştur.

8. Döğer şarkındaki ve Köroğlu Kalesi'ndeki düşman mıntıkasında bulunan ormanlar kâmilan yanmaktadır.

9. İşbu keşif sâat 5.45 sonra Sivrihisar Tayyâresiyle icrâ' edilmiştir efendim.

Üç numrolu Rumca beyân-nâmelerden 7000 adedi düşman kıtaâtına atılmıştır. 26/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
Fazıl

فکره آفت لفظ لکوری
۲۸/۸/۹۲

اشک لفظ لکوری
۱۷۷ - ۱۷۸

عبداللهی فرزند محمد

A	1-6/20
D	17
F	1-55

آنچه در این دفتر ثبت شده است سبب قضاوت در این مورد است. در این مورد باید ملاحظه کرد که این مورد در این دفتر ثبت شده است.

- ۱- تعقیب اینها اقامت های - یوسانی - اینها در سنه دنیا - قاز لول - آرن - بیگولی - آوزرله
- ۲- حای کولی - خانری - قردیجا - قار - داور - کور اولی قند سفید خود است
- ۳- اینها در یوسانی آره سده کار - اولی - برادره دشتک ابره علی سفول اینها کار - خط اعلی ده جریایه ایجور
- ۴- شویک مزخه اندکله کوروش - کار جریایه اینها که او و دنا کوروش اوزافنده بر طرفه لویه اوزده
- ۵- اینها کوروشه آبی بوی که - باره دختله سفید - و سکاری و قند آره بی برویبه حاله کوروشند
- ۶- دنیا - دباغور ای دیر اولی خود اولی داولی جنبه اینها سواری آبی آردلک قاضی الحاقه و قاضی الحاقه
- ۷- اندکیه - برادره قندج سکاری و قضایه کوروشند
- ۸- قاز لول اسانجده بید برین صاحب برادر و اسانجده یک نیاره قندله دارد - اسانجده نیاره
- ۹- وایک کوروشند - قاز لول کوروشه آفریز قند و اختصه قند - برنده کوروشی - قاز لول کوروشه و قندله لفظ
- ۱۰- اسانجده اسانجده لوی کلا - بر کله د -
- ۱۱- آرن - بیگولی - محمد آفریجا - قاز لول و آردلک آبی و سفید محافظه ایجور - تا به جرایه آردلک
- ۱۲- هر زمانه در این قضایه کوروشند
- ۱۳- و در ده آبی آردلک برده قند آردلک الحاقه یک قند قضایه و هیاتان دارد -
- ۱۴- آوزرله - بیج صقک - آوزرله - لویجا - برنده قضایه و حمرت کوروشند - بر قند یک
- ۱۵- سببی اولی قند اینها کوروشه کله اولی - آنچه کوروش آوزرله کوروشه زنده کله اولی -
- ۱۶- داور ترقده و داور اولی قند سه و دهمه قند سه برنده اد - مکر کلا با قند د -
- ۱۷- اسانجده ۹۰ سده جریایه - لایه بد ایز اینها - قسم ۲۸/۸/۹۲

در این دفتر در این دفتر ثبت شده است
محمد لایه بی اند
برجای

BELGE NU. 43

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

27 Ağustos 1922 sabahı için keşif görevidir:

1. Afyon'un güney ve batısındaki düşman kuvvetleri ve faaliyeti keşfedilecektir.
2. Döğer, Altıntaş ve Gazlıgöl civarında ve Seyitgazi'den Döğer istikametine gelen yollarda düşman faaliyeti var mıdır?
3. Afyon'un doğusundaki düşmanın durumunda ne gibi değişiklik ve faaliyet vardır?
4. Savaş uçakları, özellikle Afyon'un güney ve batısındaki düşman hava keşfine engel olacaktır.
5. 26 Ağustos 1922 saat 24.00'te yazıldı.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 43

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

27/8/38 sabâhı için keşif vazîfesidir:

1. Afyon cenûb ve garb mıntıkasındaki düşman kuvvetleri ve fa'âliyyeti keşf ve tesbît olunacaktır.
2. Döğer - Altuntaş ve Kazlıgöl civârındaki düşman fa'âliyyeti ve Seyidgazi'den Döğer istikametine gelen yollarda düşman fa'âliyyeti var mıdır?
3. Afyon şark mıntıkasındaki düşman vaz'iyetinde ne gibi tebeddül ve fa'âliyyet vardır?
4. Harb tayyâreleri bi-l-hâssa Afyon cenûb ve garb mıntıkasındaki düşman tayyâre keşfine mâni' olacaklardır.
5. 26/8/38 sâat 12 sonrada yazıldı.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

ط.ا.ب ۲۰

۵ - چو چیا - م پور قوما نمانند

۶۸ / ۸ / ۷۸ یا صر ایوبه کتف و لطف سید -

۱ - آقبوه قویا دگر - منطقه سده ۱ - شماره قنار کتف و لطف سید

اوله قید - آتوره طاسه و خان - اکول عیوانده - شماره خانی

۲ - دور - دور انفاقه کله بولده - شماره خانی

د سید قاز سیده دور انفاقه کله بولده - شماره خانی

۳ - وا - سید - منطقه سده ۱ - شماره د صید - شماره خانی

۴ - آقبوه سوره منطقه سده ۱ - شماره د صید - شماره خانی

۵ - وا - د - صر ایوبه کتف و لطف سید - شماره خانی

۶ - صر ایوبه کتف و لطف سید - شماره خانی

۷ - چیا - کتف ما نوازه - شماره خانی

A	4-4478
B	70
P	42

۸ - چیا - کتف ما نوازه - شماره خانی

۹ - ۶۸ / ۸ / ۷۸ - شماره خانی

۱۰ - عیوانده - شماره خانی

۱۱ - عیوانده - شماره خانی

۱۲ - عیوانده - شماره خانی

BELGE NU. 44

Sabah
Rapor Numarası
25-178

27 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Çalışlar - Bostanlı - Gazlıgöl - İhsaniye arasından - Eğret - Cumalı - Yeniceköy - Altıntaş - Kadımürsel - Kırkpınar arasından Döğer - Kümbet - Dönüş.

1. Çalışlar - Bostanlı hattının gerisindeki düşman ordugâhları yerindedir.

2. Eğret, Cumalı, Yeniceköy'deki ordugâhlar yerindedir.

3. İhsaniye İstasyonu'nda on kadar konik çadırla bir taburluk kadar bir ordugâh görülmüştür.

4. Kırkpınar'daki ordugâh yerindedir.

5. Kadımürsel civarında görülen çadırların Besono hangar çadırı olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanında bugün altı konik çadır kurulmuş ve gerisine uçaktan korunmak için siper kazılmıştır.

6. Sisin yoğunluğundan arazi zorlukla takip edilmiş, yollarda ve ordugâhlarda hareket ve faaliyet görülmemiştir.

7. Kadımürsel civarındaki hava meydanı üzerinde motorumuzun devir adedi 900 kadar düştüğünden Döğer üzerinde hızla hatlarımızın gerisine geçip güçlükle dönebildiğimiz arz olunur.

Pilot
Mükerrem

Rasit Yüzbaşı
Kenan

BELGE NU. 44

Sabâh
25-178

27/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Çalışlar - Bostanlı - Kazlıgöl - İhsaniye arasından - Eğret - Cumalı - Yeniceköy - Altuntaş - Kadımürsel - Kırkpınar arasından Döğër - Kümbet avdet.

1. Çalışlar Bostanlı hattının gerisindeki düşman ordu-gâhları yerindedir.

2. Eğret, Cumalı, Yeniceköy'deki ordu-gâhlar yerindedir.

3. İhsaniye İstasyonu'nda on kadar mahrûfî çadırla bir taburluk kadar bir ordu-gâh görülmüşdür.

4. Kırkpınar'daki ordu-gâh yerindedir.

5. Kadımürsel civârında görülen çadırların Besono hangar çadırı olduğu tahakkuk etmiştir. Ve bunun yanında bugün altı mahrûfî çadır kurulmuş ve gerisine tayyâreden tahaffuz için siper kazılmışdır.

6. Sisin fazla kesâfetinden arâzi müşkilâtla ta'kîb edilmiş yollarda ve ordu-gâhlarda hareket ve fa'âliyyet görülmemiştir.

7. Kadımürsel civârındaki tayyâre meydânı üzerinde motorumuzun aded-i devri 900 kadar düşdüğünden Döğër üzerinde sür'atle hatlarımızın gerisine geçib müşkilâtla avdet edebildiğimiz ma'rûzdur.

Pilot
Mükerrem

Râsîd Yüzbaşı
Kenan

۴۸/۸/۷۷

A	1-420
D	17
F	1-56

محمد طاهر بده خزانگی

۱۷۸۱ - ۲

- ۱- تعقیب ایلیه استقامت : جانبد - برسانلی - قان اولول - احسان آره سندن - آرت - محمد - بیگولدی
- ۲- آتونه طایفه - قانی مرلی - قوه بیجا - آره سندن دول - کویست محودت
- ۳- جانبد برسانلی شفقت کونسه که دشمنه اردوکلدری برنده د -
- ۴- آرت، محمد، بیگولی نه ای اردوکلدر برنده د -
- ۵- احسان استاجینه اولد قده - مرولی جادیرلر رطابورلوق قده - برارکوه کوروشته -
- ۶- قوه بیجا رده ای اردوکلدر برنده د -
- ۷- قانی مرلی حوزنده کورمه جادیرلر به سرانگهانقار جادیری اولدیغی شغفه بنده - دیونک بده بولون
- ۸- آن مرولی جادیر قورلنمه آرتینه طایفه ده تطفه ایونده سیر قارلننده -
- ۹- سبک نفدنا قده اراقی شگولونو تعقیب ایلیشه بولده و اردوکلدره کولت و ضایع کوروشته -
- ۱۰- قانی مرلی حوزنده ای طایفه بیذا اوزون و طوی بوزک حده دوری ده قده - دوشمنکلنده دول اوزرنده
- ۱۱- برشد خطیرلرک کربنه قویبا شگولونو محودت ایله و قده بیز معوضه -

بینه
مدام

اهد بویاتی
تشان

BELGE NU. 45

Rapor Numarası
26-179

27 Ağustos 1922

Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Akarçay - Afyon'un güneydoğu tahkimat hattı - Afyon güneyi - Erkmən - Çakırsaz - Sinirköy - Garipçe - Tilkikırı Beli - Kılıçarslan Beli - Ahırdağı - Çobanözü - Tazılar - Elvanpaşa - Tokuşlar - Ahırdağı - Savran - Şuhut üzerinden dönüş.

1. Afyon'un güneydoğu tahkimat hattında düşman, birinci tahkimat hattını boşaltmıştır. Birinci hatta faaliyet görülmemiştir. İkinci tahkimat hattında kuvvet vardır. Bu kuvvet yoğun değildir. Yalnız Akarçay kenarında hafif bir sırt gerisinde toplu olarak bir tabur kuvvet vardır.

2. Süğlün birinci tahkimat hattı ile Kışlacık - Küçükkalectik - Kayadibi - Sinirköy tahkimat hattı elimizde olup birinci tahkimat hattında düşman kuvveti yoktur. Burada bir köy yanmaktadır.

3. Düşman ikinci tahkimat hattında topçumuzun ateşi devam etmekte olup düşman hatları gerisinde kalabalık vardır. Bu kalabalık, bir alay kadardır. Afyon'un güneyinde Deper sırtlarında ve Deper düzlüğünde bulunan alayların ordugâhı yerinde ise de ordugâh boştur. Düşman, kuvvetini ordugâhtan kaldırmıştır. Afyon - Süğlün'ün batısındaki yolda hayvanla nakliye faaliyeti yapılmaktadır.

4. Erkmən sırtlarına çıkan dere içerisinde güneye doğru hareket hâlinde bir tabur vardır. Bu tabur düşmanın ikinci tahkimat hattı gerisine yaklaşmıştır.

5. Erkmən, Çakırsaz, Küçükcurca, Kırcaarslan şosesinde faaliyet yoktur. Yalnız Gazlıgöl'den Afyon istikametine 32 vagonluk bir tren gelmiştir. Afyon İstasyonu'nda düzensiz asker vardır. Afyon - Uşak hattında faaliyet yoktur.

6. Kırcaarslan'da bulunan bir taburluk kuvvet Kılıçarslan Beli'ne getirilmiştir. Buradaki düşman mevzilerine topçumuz ateş açmakta ise de ateş yoğun değildir. Buradaki kuvvet bir alay kadardır.

7. Hasan Beli - Ahırdağı'nda düşman tahkimat hattı gerisindeki kuvvet iki alay kadar olup Sinanpaşa, Garipçe, Paşaköy yollarında faaliyet yoktur.

8. Garipçe'de bulunan düşman uçak hangarları yerindedir. Burada uçak olduğu üzerimize taarruz eden iki düşman savaş uçağından anlaşılmıştır. Bu uçaklardan birisi kesinlikle Garipçe'den kalkmıştır.

9. Kayadibi, Sinirköy, Tilkikırı Beli arasındaki arazi yakılmış ve hava sisli olduğu için düşman kuvveti görülememiştir.

10. Çobanözü, Tazılar, Elvanpaşa, Tokuşlar civarında çok sayıda uçuş yapılarak süvarimiz aranılmış ise de bulunamamıştır.

11. Afyon'un güneyinden itibaren Ahırdağı'na kadar düşman hatları gerisinde Döğer, Altıntaş bölgesinde bulunan büyük ihtiyat kuvvetlerden eser görülmemiştir.

12. İki düşman uçağı, uçağımıza taarruz etmiş ise de keşfe devam etmek için karşılık verilerek kendi arazisine gönderilmiş ve keşfe devam edilebilmiştir.

13. Afyon'dan uçağımıza yoğun topçu ateşi açılmıştır.

14. Hava çok sisli olduğundan güçlükle gözetleme yapılabilmektedir.

15. Bu keşif saat 08.00'de yapılmıştır.

Rasıt
Osman Nuri

Pilot Yüzbaşı
Yahya

BELGE NU. 45

Rapor Numrosu
Aded
26-179

27/8/38

Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Akarçay - Afyon cenûb-i şarkî tahkîmât hattı - Afyon cenûbu - Erkmén - Çakırsaz - Sinirköy - Garibce - Tilkikırı Beli - Kılıçarslan Beli - Ahurdağı - Çobanözü - Tazılar - Elvanpaşa - Tokuşlar - Ahurdağı - Savran - Şuhud üzerinden avdet.

1. Afyon şark-ı cenûbî tahkîmât hattında düşman birinci tahkîmât hattını tahliye etmiştir. Birinci hatta fa'âliyyet görülmemiştir. İkinci tahkîmât hattında kuvvet vardır. Bu kuvvet kesîf değildir. Yalnız Akarçay kenarında hafif bir sırt gerisinde toplu olarak bir tabur kuvvet vardır.

2. Süğlün birinci tahkîmât hattı Kışlacık, Küçükkalecik, Kayadibi, Sinirköy tahkîmât hattı elimizde olup bu birinci tahkîmât hattında düşman kuvveti yoktur. Burada bir köy yanmaktadır.

3. Düşman ikinci tahkîmât hattında topçumuzun ateşi devâm etmekte olup düşman hutûtu gerisinde kesâfet vardır. Bu kesâfet bir âlây kadardır. Afyon cenûbunda Deper sırtlarında ve Deper düzlüğünde bulunan âlâyların ordu-gâhı yerinde ise de ordu-gâh boşdur. Düşman kuvvetini ordu-gâhdân kaldırmıştır. Afyon Süylün garbı yolu üzerinde hayvânât ile nakliyye fa'âliyyeti vardır.

4. Erkmén sırtlarına çıkan dere içerisinde cenûba doğru hâl-i hareketde bir tabur vardır. Bu tabur düşman ikinci tahkîmât hattı gerisine takarrüb etmiştir.

5. Erkmén, Çakırsaz, Küçükcurca, Kırcaarslan şosesinde fa'âliyyet yoktur. Yalnız Kazlıgöl'den Afyon istikametine 32 vagonluk bir tren gelmiştir. Afyon İstasyonu'nda gayr-i muntazam efrâd vardır. Afyon – Uşak hattında fa'âliyyet yoktur.

6. Kırcaarslan'da bulunan bir taburluk kuvvet Kılıçarslan Beli'ne getirilmiştir. Buradaki düşman mevziâtına topçumuz ateş açmakta ise de kesîf değildir. Buradaki kuvvet bir âlây kadardır.

7. Hasan Beli Ahurdağı'nda düşman tahkîmât hattı gerisindeki kuvvet iki âlây kadar olup, Sinanpaşa, Garibce, Paşaköy yollarında fa'âliyyet yoktur.

8. Garibce'de bulunan düşman tayyâre hangarları yerindedir. Tayyâresi mevcûd olduğu üzerimize taarruz eden iki düşman harb tayyâresinden istidlâl edilmiştir. Bu tayyârelerden birisi kat'iyyen Garibce'den kalmıştır.

9. Kayadibi, Sinirköy, Tilkıkırı Beli arasındaki arâzî yakılmış ve havâ sisli olduğu için düşman kuvveti görülememiştir.

10. Çobanözü, Tazılar, Elvanpaşa, Tokuşlar civârında müteaddid devirler icrâ' edilerek süvârimizin aranılmış ise de bulunamamıştır.

11. Afyon cenûbundan i'tibâren Ahurdağı'na kadar düşman hutûtu gerisinde Döğer, Altuntaş mıntıkasında bulunan azîm ihtiyât kuvvetlerden eser görülemediği.

12. İki düşman tayyâresi tayyâremize taarruz etmiş ise de keşfe devâm edilmek için mukabelede bulunulmuş olub kendi arâzîsine def' edilmiş keşfe devâm edilebilmiştir.

13. Afyon'dan tayyâremize kesîf topçu âteşi açılmışdır.

14. Havâ fevk-al-âde sisli olub müşkilâtle rasad icrâ' edilebilmiştir.

15. İşbu keşif sâat 8 evvelde icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Râsıd
Osman Nuri

Tayyâreci Yüzbaşı
Yahya

BELGE NU. 46

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

27 Ağustos 1922 günü öğleden sonrası için hava keşif görevidir:

1. Afyon'un güney ve batısı, Afyon'un doğu bölgesi ile Afyon arasındaki düşman faaliyeti; Altıntaş'tan Afyon'a ve Altıntaş'tan Balmahmut ve Araplı Çiftliği'ne gelen yollar ile Balmahmut'tan güneye ve Afyon'dan Sinirköy'e gelen yollardaki düşman faaliyeti,

2. Gazlıgöl'den Afyon'a gelen tren hattı üzerindeki askerî faaliyet,

3. Akçaşehir - Ayvalı - Kırka hattında düşmanla muharebe eden 5'inci Süvari Kolordusunun ve düşmanın durumu ve faaliyeti keşfedilecektir.

4. Düşmanın kuvvetini tahliye etmekte olduğu görülmüştür. Birliklerimiz taarruza devam ediyor.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 46

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.

Bugün 27/8/38 öğleden sonra tayyâre keşif vazîfesidir.

1. Afyon cenûb ve garb mıntıkası ve Afyon şark mıntıkası ile Afyon arasındaki düşman fa'âliyyeti Altuntaş'dan Afyon'a ve Altuntaş'dan Balmahmud ve Arablar Çiftliği'ne gelen yollar ile Balmahmud'dan cenûba ve Afyon'dan Sinirköyü'ne gelen yollardaki düşman fa'âliyyeti.

2. Gazlıgöl'den Afyon'a gelen tren hattı üzerindeki fa'âliyyet-i askeriyye.

3. Akçaşehir - Ayvalı - Kırka hattında düşmanla muhârebe eden Beşinci Süvâri Kolordusunun ve düşmanın vaz'iyet ve fa'âliyyeti.

4. Düşman kuvveti tahliye etmekte olduğu görülmüşdür. Kitaâtımız taarruza devâm ediyor.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

بیرگه لیا - بیرگه -

بیرگه ۸۸ / ۸ / ۷۷ اولاد اوله لیا - لطف و لطف بیه -
۱- آقوینه قویج و قویج - منطقه سی و آقوینه سزده منطقه سی ایلد آقوینه ایشتمه
دشتر قصابین آتور - لمانده آقوینه و آتور لمانده بالمشور و قویج قصابین کلامه
بولار ایلد اولمشورده قویج و آقوینه سزده لمانده کلامه بولار ده ایشتمه

معاینه بولارده آقوینه کلامه سزده قتل اولدو - سزده معاینه کلامه -
۲- قصابین بولارده آقوینه کلامه سزده قتل اولدو - سزده معاینه کلامه -
۳- آقوینه سزده - آتور لمانده - قویج قصابین کلامه -
۴- قصابین و قصابین معاینه کلامه - قویج قصابین کلامه -
۵- قویج قصابین کلامه - قویج قصابین کلامه -
۶- قویج قصابین کلامه - قویج قصابین کلامه -
۷- قویج قصابین کلامه - قویج قصابین کلامه -
۸- قویج قصابین کلامه - قویج قصابین کلامه -

A	4-4478
D	70
P	44

بیرگه لیا - بیرگه -
۷۷
قصابین کلامه

BELGE NU. 47

Rapor Numarası
27-180

28 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Belcemeşe, Gazlıgöl, Eğret, Araplı Çiftliği ve şoseslerin keşfi için Rasıt Hamdi ve Pilot Mükerrerrem uçmuşlardır. Keşif raporu aşağıda sunulmuştur:

1. Takip edilen istikamet: Afyon - Gazlıgöl - İhsaniye - Beyköy - Belcemeşe - Susuz - Eğret - Yeniceköy - Araplı Çiftliği - Afyon - dönüş.

2. Düşmanın artçı birlikleri, Gazlıgöl'ün batısında ve doğusundaki sırtlardadır. Bu kuvvet iki alay piyade ve dört batarya toptur. Toplar koşulmuş, piyade tabur tabur dağınık durumdadır. Gazlıgöl ile Afyon arası boştur.

3. Gazlıgöl'den Eğret'e gelen iki yolda düşmanın bir buçuk tümen kuvveti Eğret istikametine yürüyüş hâindedir. Bu yürüyüş kolunun önünde topçu, sonra bir alay piyade ve arkada iki batarya top vardır. Gazlıgöl'ün doğusundan perakende birlikler ve yük hayvanları Eğret'e doğru yürüyüş hâindedir.

4. Eğret etrafında iki tümenlik düzensiz kuvvet ve çeşitli nakliye vasıtaları vardır.

5. Altıntaş - Araplı Çiftliği şosesinde, kolbaşı Eğret'in hemen 500 metre güneyinde ve kol sonu Araplı Çiftliği'nin batıya yaydığı kavisin doğusunda olmak üzere çeşitli sınıflardan oluşan uzun bir yürüyüş kolu vardır. Bu yürüyüş kolu bütün şoseyi kaplamıştır. Yolun dışında devrilmiş otomobil görülmüştür.

6. Yürüyüş kolunun 500 metre gerisinde iki tabur kadar kuvvet vardır. Bundan başka düşman birliği yoktur.

7. Gazlıgöl ve Gazlıgöl'ün batısındaki köylerle İhsaniye İstasyonu yanıyor. Eğret'in kuzeyinde hareket hâlinde düşman birliği görülmemiştir.

8. Gazlıgöl'den Eğret'e gelen yürüyüş koluna beş bomba atılmıştır.

9. Bu keşif saat 08.00'de Nafiz uçağıyla yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 47

Rapor Numrosu
Aded
27-180

28/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Belcemişe, Kazlıgöl, Eğret, Arablı Çiftliği ve şoselerin keşfi için Râsıd Hamdi ve Pilot Mükerrerem Efendiler uçmuşlardır. Keşif raporu ber vech-i âtidir:

1. Ta'kîb edilen istikamet: Afyon - Kazlıgöl - İhsaniye - Beyköy - Belcemişe - Susuz - Eğret - Yeniceköy - Arablı Çiftliği, Afyon, avdet.

2. Düşmanın düm-dâr kıtaâtı Kazlıgöl'ün garbında ve şarkındaki sırtlardadır. Bu kuvvet iki âlây piyâde ve dört batarya topdur. Toplar koşulmuş piyâde tabur tabur dağınık vaz'iyetde. Kazlıgöl ile Afyon arası boşdur.

3. Kazlıgöl'den Eğret'e gelen iki yolda düşmanın bir buçuk fırka kuvveti Eğret istikametine yürüyüş hâlinedir. Bu yürüyüş kolunun önünde topçu sonra bir âlây piyâde arkada iki batarya top vardır. Kazlıgöl'ün şarkından perâkende kıtaât ve mekâriker Eğret'e doğru yürüyüş hâlinedir.

4. Eğret etrâfında iki firkalık kadar gayr-i muntazam kuvvet vardır. Eğret etrâfı mutelif vesâit-i nakliyye ile doludur.

5. Altuntaş - Arablı Çiftliği şosesinde kolbaşı Eğret'in hemen beş yüz metre cenûbunda ve kol nihâyeti Arablı Çiftliği'nin garba yaydığı kavisin şarkında olmak üzere sunûf-ı muhtelifeden mürekkeb uzun bir yürüyüş kolu vardır. Bu yürüyüş kolu bütün şoseyi kablamiş yollar hâricinde devrilmiş otomobil görülmüşdür.

6. Yürüyüş kolunun beş yüz metre gerisinde iki tabur kadar kuvvet vardır. Ondan sonra düşman kıtaâtı yokdur.

7. Kazlıgöl ve Kazlıgöl'ün garbındaki köylerle İhsaniye İstasyonu yanıyor. Eğret'in şimâlinde hâl-i hareketde düşman kıtaâtı görülmemiştir.

8. Kazlıgöl'den Eğret'e gelen yürüyüş koluna beş bomba atılmışdır.

9. İşbu keşif sâat 8 evvelde Nafiz tayyâresiyle icrâ' edilmişdir.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
Fazıl

۷۸ / ۸ / ۷۸

A	1-6320
D	17
F	1-58

ایم. نوروزی
مستند
۱۸ - ۷۷

ذاتی بیمه فرزندانه : ۱-۵۸

- ۱ - بیمه ، فایده کول ، آرت ، خوب خفته و متورم کتف بچونه ، اندکری و چون تمام خفته اند
- ۲ - کتف ، بوی بد برون آید -
- ۳ - کتف ایبره اشکاف : آفتاب - فایده کول - اجناس - بک کوی - بچیمه - صورت - آرن - بچیکوی
- ۴ - خوب خفته ، آفتاب خورد
- ۵ - دستک و دستک قطعات فایده کولک خنیه و خنیه خنده و خنده خنده و - بفرزت ایله نوله یاده و دستک بچه
- ۶ - کولر فرستوله یاده طابو - دنگه رفته - فایده کولک ایله آفتاب آره سی بوند -
- ۷ - فایده کولک آرن کله ایله بولده دستک بچیمه فرز فرزت آرن اشکافه بو - دلبه لنده - بولور دلبه
- ۸ - فرزند دنده کولر کولر بولده یاده آرتور ایله بولور دلبه - فایده کولک خنیه و خنیه قطعات
- ۹ - دلبه بولور آرن کولر بولور دلبه لنده -
- ۱۰ - آرن لانه ایله فرزند - فرستوله - آرن لانه مختلف سائط لغه ایله دلدور -
- ۱۱ - آرن لانه - خوب خفته بولور دلبه فرزند ایله آرنک لکه بولور دلبه خنیه و خنیه خنیه و خنیه خنیه خنیه خنیه خنیه
- ۱۲ - فرزند بولور دلبه لنده - خنیه خنیه دله کولر آرنک بولور دلبه فرزند و - بولور دلبه فرزند بولور دلبه
- ۱۳ - فرزند بولور دلبه لنده و دلبه و فرزند کولر - آرنک لانه دلبه خنیه خنیه بولور دلبه
- ۱۴ - فرزند کولر و فایده کولک خنیه کولر ایله حساب آرتور بولور دلبه - آرنک لانه دلبه خنیه خنیه
- ۱۵ - کولر دلبه -
- ۱۶ - فایده کولر آرنک کله بولور دلبه فرزند بولور دلبه -
- ۱۷ - ایبرکف - اوله فایده کولر بولور دلبه -

بچه یاده کولر
بولور دلبه
کولر

BELGE NU. 48

Rapor Numarası
29-182

28 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Çay - Çalışlar - Akarca - Gazlıgöl - Eğret - Araplı Çiftliği - Afyon'dan dönüş.

1. Eğret'ten geçen ve geri çekilen düşman birlikleri yaklaşık iki tümen kuvvetindedir. Düşmanın yürüyüşü düzensizdir. Muharip birlikler ve ağırlıklar karışık bir hâlde yolun iki tarafındadır.

2. Muharip birliklerden oluşan ve düzensiz bir hâlde yürümekte olan bir yürüyüş kolu Aşağıköy'ü geçmiştir. Eğret'e gelmek üzeredir.

3. 12,5 kiloluk beş torik bomba Eğret'i hemen geçmiş olan birlikler üzerine atılmış ve beşi de birliklerin içinde patlamıştır.

4. 3 Numaralı Rumca beyannamelerden 2000 adedi düşman üzerine atılmıştır.

5. Bu bomba atışına ait keşif saat 11.30'da yapılmıştır.

Pilot
Halim

Rasit
Sıtkı

BELGE NU. 48

29-182

28/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Çay - Çalışlar - Akarca - Gazlıgöl - Eğret - Arablı Çiftliği - Afyon'dan avdet.

1. Eğret'i geçmekte olan hâl-i ric'atdaki düşman kıtaâtı takrîben iki fırka kuvvetindedir. Düşmanın yürüyüşü gayr-i muntazamdır. Muhârib kıtaât ve ağırlıklar karışık bir hâlde ve yolun iki tarafına taşınık.

2. Muhârib kıtaâtdan mürekkep ve gayr-i muntazam bir hâlde yürümekte olan bir yürüyüş kolu Aşağıköyü'nü geçmiş ve Eğret'e gelmek üzeredir.

3. 12,5 kiloluk 5 torik bomba Eğret'i hemen geçmiş olan kıtaât üzerine atılmış ve beşi de kıtaât içinde patlamıştır.

4. 3 numrolu Rumca beyân-nâmelerden (2000) adedi düşman üzerine serpiştirilmiştir.

5. İşbu bomba endâhtına âid 11.30 evvelde icrâ' edilmiştir.

Pilot
Halim

Râsıd
Sıdkı

۲۸ / ۱ / ۶۸

۵۰

مجموعه کتب خطی

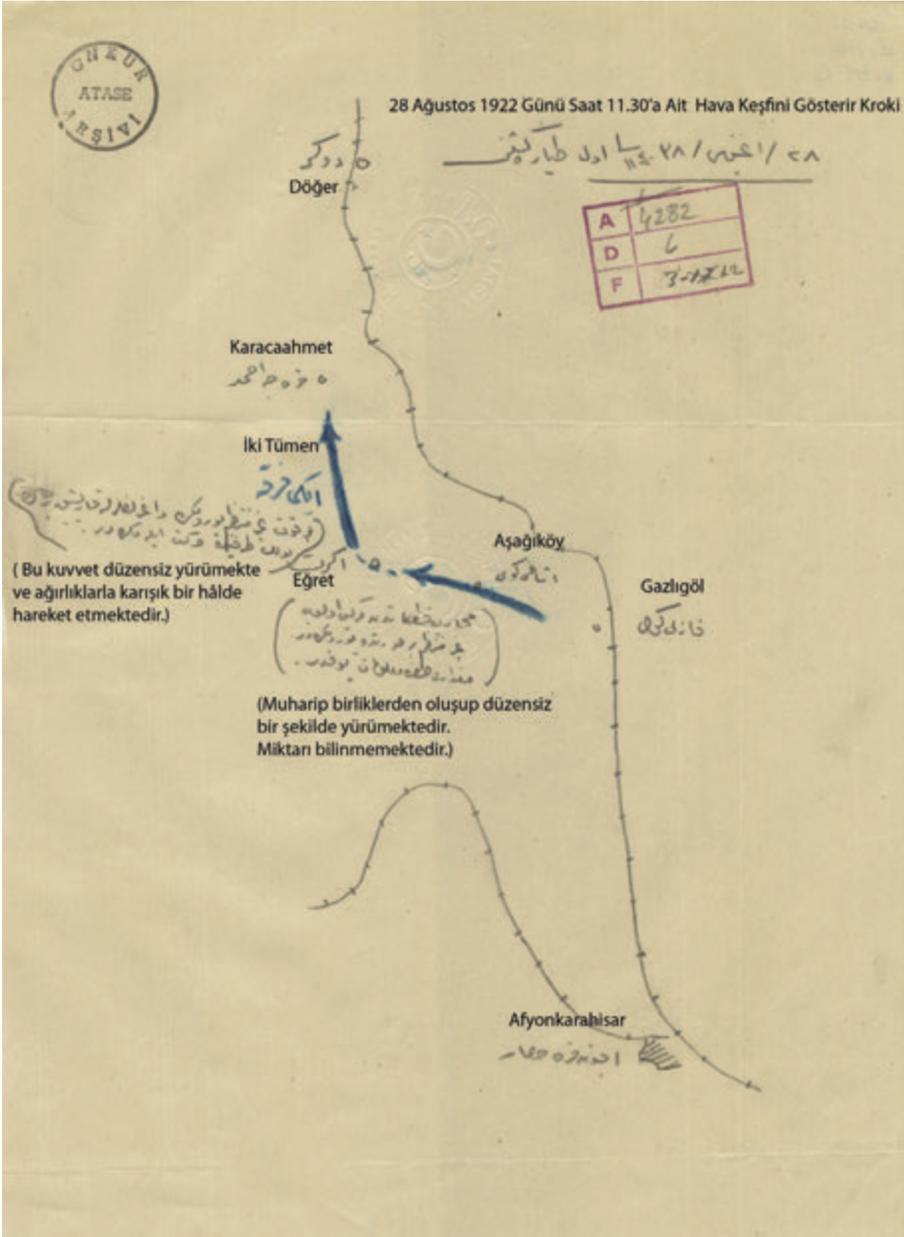
A	1-3220
D	17
F	1-60

۱۱۷ - ۱۱۸

تفصیل برپه سمان: های - جانبد - آفاب - خانه کول - آرن - عربی خندان - آفونده

- ۱ - آرن کبکده اولی حال - عدد ۵۰۰۰۰ قطعاً تقریباً آرن فر فرزند و - دستک بودی غیر مستقیم و -
- ۲ - محاسبان و غیره فاینبه هارده بودک آرن فر فاینبه
- ۳ - محاسبان فاینبه و غیره هارده بودک آرن فر بودی بودی آرن فر فاینبه و آرن فر کول فرزند
- ۴ - ۱۹۰۵ کبکده ۵ نزدیک بریا آرن فر کبکده اولی قطعاً آرن فر فاینبه و آرن فر کول فرزند
- ۵ - آرن فر کول فرزند و کبکده آرن فر کول فرزند سرشید باشند
- ۶ - آرن فر کول فرزند و کبکده آرن فر کول فرزند
- ۷ - آرن فر کول فرزند و کبکده آرن فر کول فرزند

اصد
صدفی
بیت
عیم

BELGE NU. 49

Genel Rapor
28 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

1. Öğleden önce düşmanın durumunu keşfetmek için üç değişik istikamete uçurulan keşif uçağından Seyitgazi - Eskişehir yolunu keşif için görevlendirilen uçak, bulutların çok alçak olması dolayısıyla Kırgız Dağı'ndan dönmeye mecbur olmuştur.

2. Altıntaş - Dumlupınar yolu ile Dumlupınar - Afyon yolunu keşif için görevlendirilen uçak, hava durumu sebebiyle Araplı Çiftliği, Eğret, Sebilbaba Tepesi ve Gazlıgöl civarını keşfetmiştir.

3. Döğer, Altıntaş, Eğret ve civarının keşfi için görevlendirilen uçağın keşif raporu, uçak geldiğinde sunuldu.

4. Afyon - Altıntaş yolu üzerinde geri çekilmekte olan düşmanı bombalamak üzere öğle vakti üç uçak uçurulmuştur. Birisi fırtınanın şiddetine karşı koyamayarak dönmeye mecbur olmuştur. Diğerinin ve 2'nci maddede belirtilen uçağın keşif sonucu aşağıda sunulmuştur.

a) Geri çekilmekte olan düşmanın çeşitli sınıflardan oluşan ve karışık bir hâlde bulunan büyük kısmı kolbaşısıyla Eğret'i geçmiştir. Kuvveti iki tûmendir. Saat 12.00'de Gazlıgöl'den küçük bir yürüyüş kolu Eğret'e varmaktadır.

b) Düşman artçısının büyük kısmı Araplı Çiftliği'nin kuzeyindeki Bekleme mevkisini kolbaşısıyla geçmektedir. Kuvveti bir buçuk alaydır. İlbulak Dağı'nda, Çatalçeşme'de, Araplı Çiftliği - Altıntaş yolunun doğusundaki tepelerde düşman artçısına ait dağınık küçük kuvvetler vardır.

c) Eğret'te ve etrafında düzensiz bir hâlde bulunan düşman yürüyüş kollarına 200 kilo bomba atılmış ve makineli tûfeklerle düşman birlikleri taranmıştır. Bombaların etkisi o kadar büyük olmuştur ki atışın ardından düşman birlikleri dağılmış ve uçakların keşfinden yürüyüşe devam edemedikleri açık bir şekilde anlaşılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 49

Umûmî Rapor
28/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1. Kabl-ez-zevâl düşman ahvâlini keşf etmek için üç muhtelif istikamete uçurulan keşif tayyâresinden Seyidgazi - Eskişehir yolunu keşfe me'mûr olan tayyâre bulutların pek alçak olmasından Kırgız Dağı'ndan doğrudan doğruya avdete mecbûr olmuştur.

2. Altuntaş - Dumlupınar yolu ile Dumlupınar - Afyon yolunu keşfe me'mûr olan tayyâre ahvâl-i hevâiyye hasebiyle Arablı Çiftliği, Eğret, Sebilbaba Tepesi ve Gazlıgöl civârını keşf etmiştir.

3. Döğer, Altuntaş – Eğret ve civârının keşfine me'mûr olan tayyârenin keşif raporu tayyârenin vusûlünde takdîm edildi.

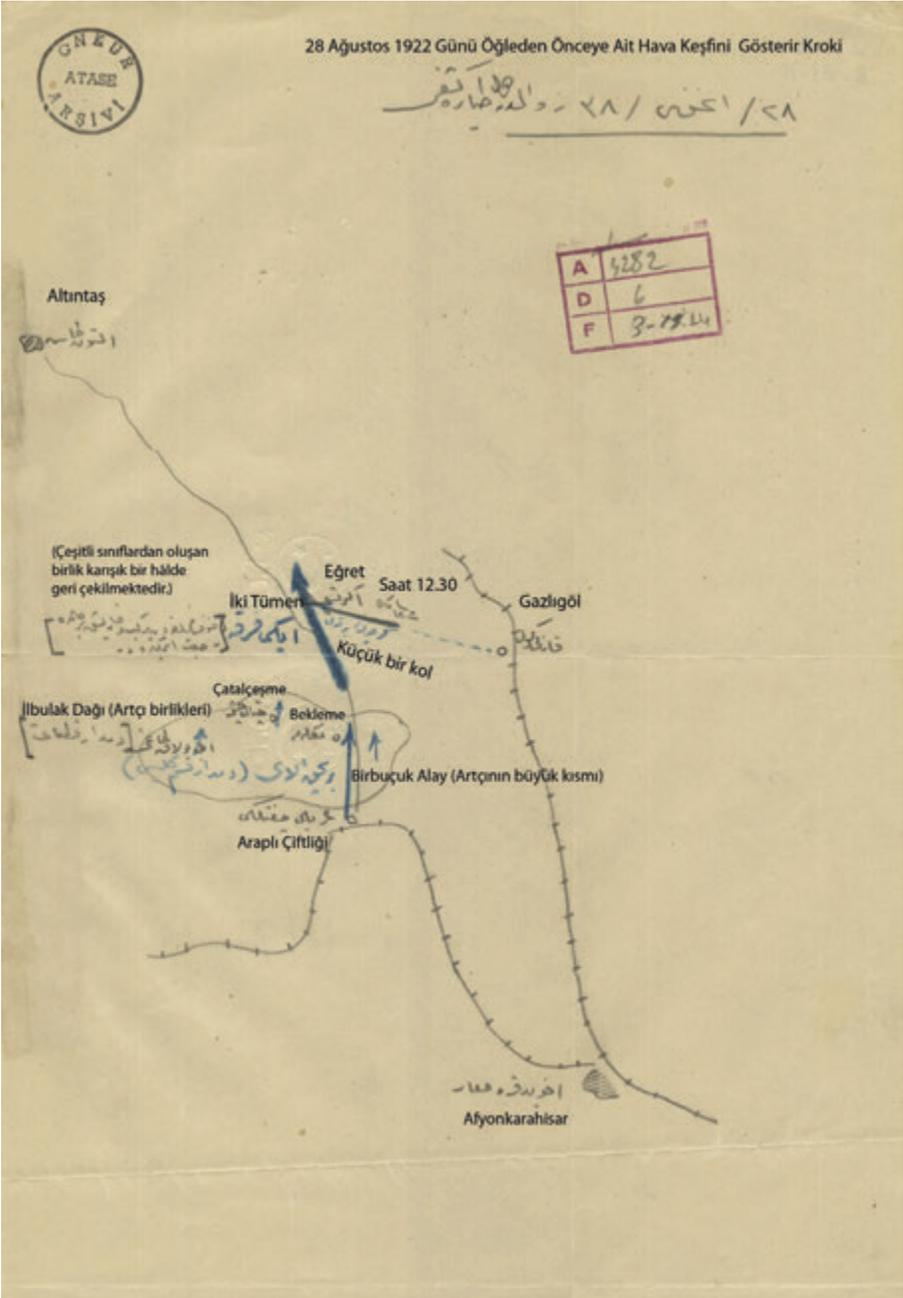
4. Afyon - Altuntaş yolu üzerinde hâl-i ric'atda olan düşmanı bombalamak üzere vakt-i zevâlde üç tayyâre uçurulmuştur. Birisi fırtınanın şiddetine mukavemet edemeyerek avdete mecbûr olmuştur. Diğerinin ve iki numroda zikr edilen tayyârenin netâyic-i keşfiyyâtı ber vech-i âtî ma'rûzdur.

a) Ric'at etmekde olan düşmanın kısm-ı küllîsi sunûf-ı muhtelifeden mürekkeb ve karışık bir hâlde kolbaşısıyla Eğret'i geçmiştir. Kuvveti iki firkadır. Sâat 12 Gazlıgöl'den küçük bir yürüyüş kolu Eğret'e vâsıl olmaktadır.

b) Düşman kıtaâtının düm-dâr kısm-ı küllîsi Arablı Çiftliği'nin şimâlindeki Bekleme mevkiini kolbaşısıyla geçmektedir. Kuvveti bir buçuk âlâydır. İlbulak Dağı'nda, Çatalçeşme'de, Arablı Çiftliği - Altuntaş yolunun şarkındaki tepelerde düm-dâra âid dağılık küçük kuvveti vardır.

c) Eğret'de ve etrâfında gayr-i muntazam bir hâlde bulunan düşman yürüyüş kollarına (200) kilo mevâdd-ı infilâkiyye atılmış ve makineli tüfenkleriyle düşman kıtaâtı taranmıştır. Bombaların te'siri o kadar azîm olmuştur ki endâhtı müteâkıb düşman kıtaâtı muhtelif istikamete darma dağılık olmuşlar ve tayyârelerin tarassudâtı üzerine yürüyüşe devâm edemedikleri ayân bir sûretde anlaşılmıştır.

Cebhe Tayyâre K.
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 50

Rapor Numarası
28-181

28 Ağustos 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Bolvadin - Afyon - Araplı Çiftliği - Eğret - Sülümenli Boğazı - Yeniceköy - Gazlıgöl - Dönüş.

1. Araplı Çiftliği kuzey sırtlarında ve daha batısıyla Gazlıgöl'ün batısında ve Hasan köyü sırtlarında düşmanın piyade ve süvari artçı birlikleri vardır. Bu birliklerin mevcudu topçu da dâhil olmak üzere bir tümene yakındır. Artçı birliklerin artçılarının büyük kısmı Araplı Çiftliği'nin kuzeyindeki sırtlardan yaklaşık 3 km kadar uzaklıktadır. Bu sırtlarda bulunan artçı taburlar dağınık bir hâldedir.

2. Düşmanın geri çekilen büyük kısmının kolbaşı Eğret ile Sülümenli Boğazı arasında, kol sonu da Eğret'in güneyindedir. Bu büyük kısım iki tümen kadar olup Eğret - Araplı Çiftliği şosesi tarafından yürümektedir. Üç sınıftan oluşmaktadır ve düzensiz bir hâldedir. Sınıflar birbirleriyle karışmıştır.

3. Düşman, Gazlıgöl'den itibaren batıya doğru köyleri ve harman yığınlarını yakmaktadır. Eğret'te de yangın görülmüştür.

4. Düşman yürüyüş kolları üzerine atılan 12,5 kiloluk bombaların hepsi birliklerin içinde patlamış olup bunların büyük zayıat verdirdiği kesindir. Düşman bombanın etkisiyle tamamıyla dağılmıştır.

5. Bomba atışının ardından Eğret'in güneyinde bulunan düşman birlikleri makineli tüfek ateşi ile taranmıştır.

6. Hava çok bulutlu ve fırtınalı olduğu için geri çekilen düşmanın genel durumu keşfedilememiştir.

7. Bu keşif saat 12.00'de yapılmıştır.

Pilot
Basri

Rasit Üsteğmen
Osman Nuri

BELGE NU. 50

Numro
Aded
28-181

28/8/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Bolvadin - Afyon - Arablı Çiftliği - Eğret - Sülümenli Boğazı - Yeniceköy - Kazlıgöl avdet.

1. Arablı Çiftliği şimâl sırtlarında ve daha garbında ve Kazlıgöl garbında Hasan köyü sırtlarında düşmanın piyâde ve süvâri düm-dâr kıtaâtı vardır. Bu kıtaâtın mevcûdu topçu da dâhil olmak üzere bir fırkaya karîbdir. Düm-dâr kıtaâtının düm-dâr kısm-ı küllîsi Arablı Çiftliği şimâlindeki sırtlardan takrîben üç kilometre kadar mesâfededir. Mezkûr sırtlarda bulunan düm-dâr taburları dağınık bir hâdedir.

2. Düşmanın ric'at eden kısm-ı küllîsi kolbaşı Eğret ile Sülümenli Boğazı arasında kol nihâyeti de Eğret'in cenûbundadır. Bu kısm-ı küllî iki fırka kadar olup Eğret - Arablı Çiftliği şosesi ve tarafından yürümektedir. Kısm-ı küllî sunûf-ı selâseden mürekkeb olup gayr-i muntazam bir hâdedir. Sunûf-ı sâire yek-diğerleriyle karışmıştır.

3. Kazlıgöl'den i'tibâren garba doğru düşman köyleri ve harman yığınları yakmaktadır. Eğret'de de yangın görülmüştür.

4. Düşman yürüyüş kolları üzerine atılan 12,5 kiloluk bombalar tamâmıyla kıtaâtın içinde patlamış olup zâyiât-ı azîme verdirdiği kat'idir. Düşman kıtaâtı bomba te'sîrinden tamâmıyla dağılmıştır.

5. Bombanın endâhtını müteâkîb Eğret cenûbunda bulunan düşman kıtaâtı makineli tüfenk âteşi ile taranmıştır.

6. Havâ pek bulutlu ve fırtınalı olduğu için ric'at eden düşmanın vaz'iyet-i umûmîsi keşf edilememiştir.

7. İşbu uçuş tam zevâlde icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Pilot
Basri

Râsîd Mülâzım-ı evvel
Osman Nuri

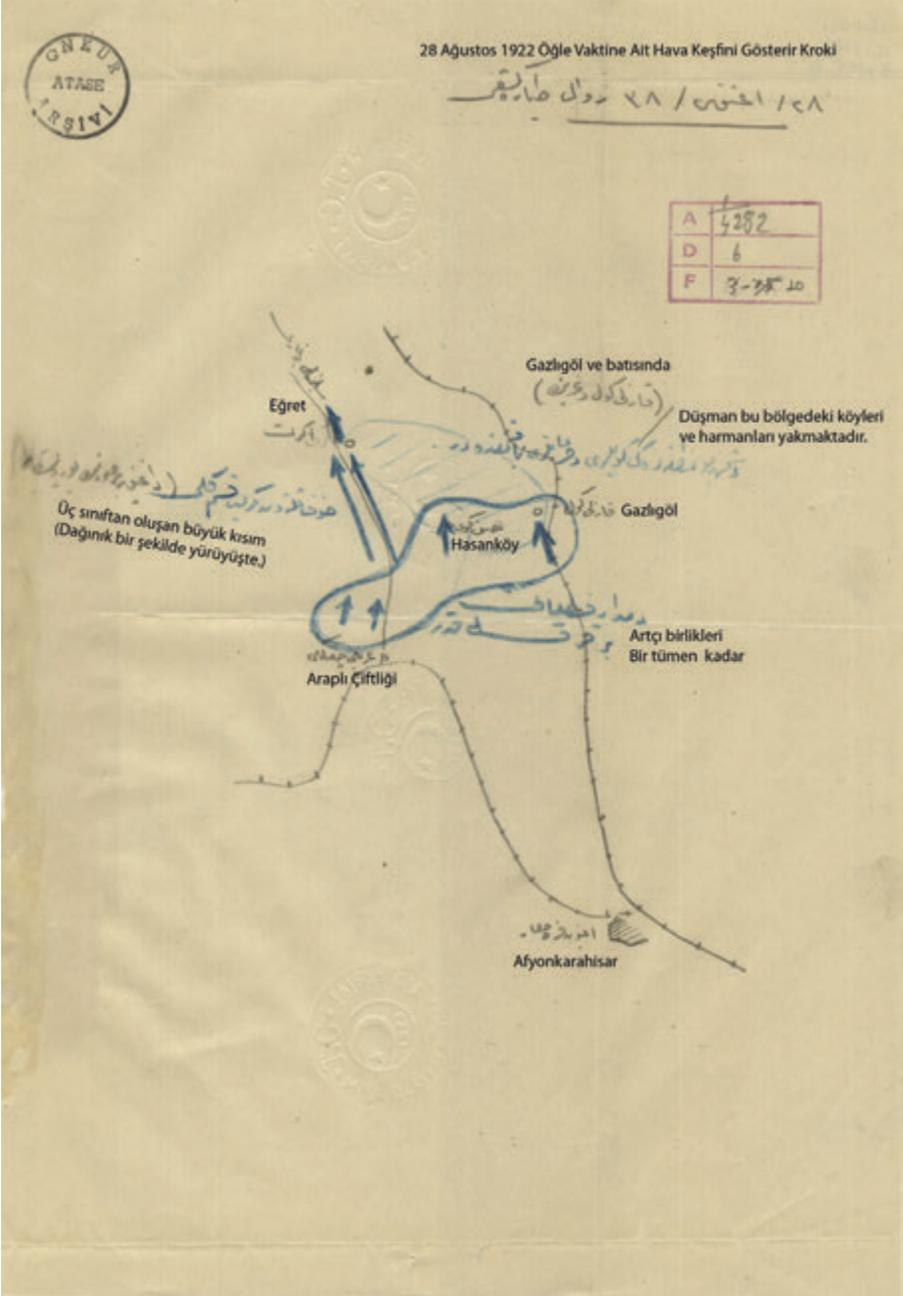
۴۸ / ۸ / ۴۸

A	1-4220
D	17
F	1-59

مجموعه کتب

۴۸ - ۸۱

- نصف ایدیه استقامت : بولادیه - آفونه - عربی فقهی - آرت - ساه بغاری - بیوی -
 قازان کول - عودت
- ۱- عربی فقهی شان فرزند و صاحبزاده و قازان کول فرزند همه کوی فرزند و تنگ بیاده و سبوری
 و مدار قطعات وارو . بر قطعات موجود کوی ده داخل اولاد زره بر قوی فریدر . و مدار
 قطعات مدار . قسم کوی عربی فقهی شانده که فرزند نه تقریباً او چهل و نه خرد سافده در
 ندگو فرزند بوناد و مدار طابوری طایفه شانده در .
 - ۲- و تنگ بیفت ایدیه قسم کوی آرت ابو ساه بغاری آرت فرزند کهای ده آرتک هوبده در .
 بر قسم کوی آبی فرزند . اولاد آرت عربی فقهی شوری و خرفه بوروکه در . فرقه کوی نزدیک
 اولاد فریقم شانده در . صفون ساره کیم بدوید فارشته .
 - ۳- قازان کولده قازان فرزند و شمه کوی و حرمانه بقدره با شمه در . آرتده ده یانجه
 کوروش .
 - ۴- دشمه کوی کوی اولاد آرتک . کوی کوی بر بار نامی قطعات کیمده با طومار اولاد کیمده
 خطیر و برور دای قطعی در . دشمه قطعات بر ما تا زنده تمام طایفه .
 - ۵- بر ما یک اندام مضایفه . آرت هوبده بوناد دشمه قطعات مدانه نقک آرتک طایفه .
 - ۶- کوی یک بولک و فرزند اولاد کوی کیمده . صفت ایدیه و تنگ و صفت عمومی کف ایدیه در .
 - ۷- استیو و صیبه نام نه والده اجا ایدیه معطره .
- احمد سونم اول
 محمد نور کس
 بیون
 در کس

BELGE NU. 51

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

1. Geri çekilmekte olan düşmanın Eğret'ten kuzeybatıya doğru gittiği tahmin edilmekte ve Eskişehir'deki düşman birliklerinde de geri çekilme işaretleri görüldüğü bildirilmektedir. Mürettep Süvari Tümeni, 28 Ağustos 1922 günü saat 13.00'te Döğer - Balıklıpınar hattını batıya doğru geçerek Altıntaş istikametinde ilerlemiştir.

2. 29 Ağustos günü öğleden önce birçok uçak ile Eğret, Altıntaş bölgesinden Hamurköy, Çalköy ve İşören üzerinden Dumlupınar istikameti ve Altıntaş'tan kuzey ve kuzeybatıya giden istikametler keşfedilecektir. Düşmanın hangi istikamette çekilmekte olduğunu ve ne durumda bulunduğunu belirlemek önemlidir. Eskişehir'in doğusuyla Seyitgazi bölgesindeki düşmanın durumu keşfedilecektir.

3. Keşiften dönecek uçaklar Afyon'a ineceklerdir.

29 Ağustos 1922'de saat 02.00'de yazıldı.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 51

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.

1. Hâl-i ric'atde bulunan düşman kısım-ı küllîsinin Eğret mıntıkasından şimâl-i garbîye doğru çekilmekte olduğu tahmîn edilmekte ve Eskişehir mıntıkasından da düşman kıtaâtında ric'at alâimi müşâhede edildiği bildirilmektedir. Müretteb Sûvâri Fırkası 28/8/38 sâat bir sonra Döğer - Balıklıpınar hattını garba geçerek Altuntaş istikametinde ilerlemiştir.

2. 29 Ağustos 38 öğleden evvel müteaddid tayyârelerle Eğret, Altuntaş mıntıkasından Hamurköyü, Çalköyü ve İşören üzerinden Dumlupınar istikamet-i umûmiyyesinde ve Altuntaş mıntıkasından şimâl ve şimâl-i garbîye giden istikametler keşf olunacaktır. Düşman kısım-ı küllîsinin hangi istikametde çekilmekte olduğunu ve ne hâlde bulunduğunu ta'yîn etmek mühimdir. Eskişehir şark ve Seyidgazi mıntıkasındaki düşman vaz'iyeti.

3. Keşifden avdet edecek tayyâreler Afyon'a inceklerdir.

29/8/38 sâat 2 evvelde yazıldı.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

۱۰

۱ - حال عینه بولونا رشمه قلم کلینک آرت منطقه سنده
 حال عربی به طوعی حکم کرده اولدیی و همیشه منطقه سنده
 رشمه قطعه تده عیت علامی مشاهده اولدیی بلدی بلدی
 مریت سواره عیت برصکه ردر - باله یجا عین
 عین کیرل لاکتونه طاسه استقامتده ایریلیم ردر

۲ - ۲۸ عقیقه ارکاندارل سندر طیاره
 آکوره آلتونه طاسه منطقه سنده هور کوی
 هور کوی واسیه اوله اوله سنده طوتکیلی -

A	4-9978
D	70
F	49

۳ - تقاضا عوم سنده قه آلتونه طاسه منطقه سنده
 سارشی عربی به کیده استقامتده اولدیی
 رشمه قلم کلینک صانک استقامتده حکم کرده اولدیی و
 سارشی عوم سنده تقاضا عوم سنده تقاضا عوم سنده
 تقاضا عوم سنده تقاضا عوم سنده تقاضا عوم سنده

تذکره اولدیی
 علی

اینه حکم
 ۲۱/۸/۵۸
 عین کیرل لاکتونه طاسه استقامتده ایریلیم ردر

BELGE NU. 52

Rapor Numarası
31-184

29 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Seyitgazi ve Altıntaş'ın kuzeybatısının keşfi için Pilot Mükerrerem ve Rasit Hamdi tarafından saat 08.30'da yapılan keşif sonucu aşağıda sunulmuştur:

1. Seyitgazi'nin güneydoğusundaki iki alaylık ordugâh eski yerindedir. Ordugâhta çok fazla faaliyet vardır. Seyitgazi'den Eskişehir'e doğru fazla miktarda nakliyat yapılmaktadır.

2. Çörez Boğazı ve Döğer yolunda faaliyet görülmemiştir.

3. Eğret, Altıntaş, Çerkesköy, Hamidiye ve Çerkesköy'ün 20 km kuzeyine kadar olan bölgede düşman birlikleri olmadığı gibi Altıntaş - Dumlupınar şosesinde Genişler'in güneyine ve 10 km batısına kadar düşman birliği görülmemiştir. Hava uygun olursa tekrar Kütahya'ya bir keşif uçuşu yapılacağı arz olunur.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 52

31-184

29/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Seyidgazi ve Altun şimâl-i garbîsinin keşfi için Pilot Mükerrerem ve Râsîd Hamdi Efendilerin sâat 8.30 evvelde icrâ' etdikleri keşif netîcesi ber vech-i âtidir:

1. Seyidgazi'nin cenûb-i şarkındaki iki âlâylık ordu-gâh eski yerinde. Ordu-gâh mahallinde fa'âliyyet ziyâdedir. Seyidgazi'den Eskişehir'e doğru fazlaca nakliyyât vardır.

2. Çörez Boğazı ve Döğer yolunda fa'âliyyet görülmemiştir.

3. Eğret, Altuntaş, Çerkesköy, Hamidiye ve Çerkesköyü'nün yirmi kilometre şimâline kadar düşman kıtaâtı olmadığı gibi Altuntaş - Dumlupınar şosesinde Genişler cenûb on kilometre garbîsine kadar düşman kıtaâtı görülmemiştir. Havâ müsâid olursa tekrâr Kütahya'ya bir vazîfe yapılacağı ma'rûzdur.

Cebhe Tayyâre Bölüğü: K
Yüzbaşı
Fazıl

۹۷/ ۱/ ۹۸

A	1-5220
D	17
F	1-61

فویلیجی سولانه

۱۹۴۳-۱۲

بغایری و الزمه شمال فریسیست کشف ایمرین جویزیم کوم در احمد علی قند بون ۸،۹۰ اولده اجرا ایتمه کشف
نویس بوجو آیتیه -

۱ - سینه بنت غریب ترنده که ایله کورجه اولده ایتمه بنده . اولده محضه فعالیت زیاده در . سینه بنتیه
بکنده طرفو قشور فعالیت در .

- ۲ - حیر . در بغایری در در اولده فعالیت کور . ولسته .
- ۳ - آرت . انزلی طاسه ، جوی کوی . حیدر . دیرین کورینک کورمی کپور مندر کماله فند . دکنه قطعا اولمیش کب انزلی طاسه
- کرمی بیجا . شوره سده کشف غریب اولدیکه بکنده غریبینه فند . دکنه قطعا کور . ولسته .
- کهر مساهله

جیباریه بلوک : ۳۰
بوزنجی
نام

BELGE NU. 53

29 Ağustos 1922 tarihli keşif raporu:

Düşmanın büyük kısmının nerelerde bulunduğu keşfi için saat 07.00'de Çay'dan uçtuk. Altıntaş bölgesi tamamen bulutlarla kaplı olduğundan açık olan Seyitgazi ve civarının keşfine gittik.

1. Seyitgazi'nin güneydoğusunda bulunan iki alaylık ordugâh eski yerindedir. Ordugâh civarında fazla faaliyet vardır.

2. Seyitgazi'den Eskişehir'e doğru çok fazla nakliyat yapılmaktadır.

3. Seyitgazi - Döğür yolunda hiçbir faaliyet ve hareket yoktur.

4. Eğret ve Altıntaş bölgesinde düşman kuvvetlerine rastlanmadığı gibi Altıntaş - Kütahya şosesinde Hamidiye'nin 15 km kuzeyine kadar olan bölgede düşman birliğine rastlanmamıştır. Daha ilerisi yoğun ve alçak bulutlarla kaplı olduğundan dönmek zorunda kalmıştır.

5. Bu keşif saat 09.00'da yapılmıştır.

Pilot
Mükerrem

Rasit
Hamdi

BELGE NU. 53

29/8/38 Tayyâre Keşfi

Düşman kısm-ı küllîsinin nerelerde bulunduğu için saat 7 evvelde Çay'dan uçduk. Altuntaş mıntıkası kâmilen bulutlarla kapalı olduğundan açık olan Seyidgazi ve civârının keşfine gitdik.

1. Seyidgazi'nin şark-ı cenûbîsinde bulunan iki âlâyık ordu-gâh eski yerinde ve ordu-gâh civârında fazla fa'âliyyet vardır.

2. Seyidgazi'den Eskişehir'e doğru fazlaca nakliyye fa'âliyyeti vardır.

3. Seyidgazi - Döğer yolunda hiçbir fa'âliyyet ve hareket yoktur.

4. Eğret, Altuntaş mıntıkasında düşman kuvvetlerine tesâdüf edilmediği gibi Altuntaş - Kütahya şosesinde Hamidiye'nin on beş kilometre şimâline kadar düşman kıtaâtına tesâdüf edilmemiştir. Daha ilerisi kesif ve alçak bulutlarla mestûr olduğundan avdete mecbûriyyet hâsıl olmuştur.

5. Bu keşif saat 9 evvelde icrâ' edilmiştir.

Pilot
Mükerrem

Râsıd
Hamdi

A	4282
D	6
F	425

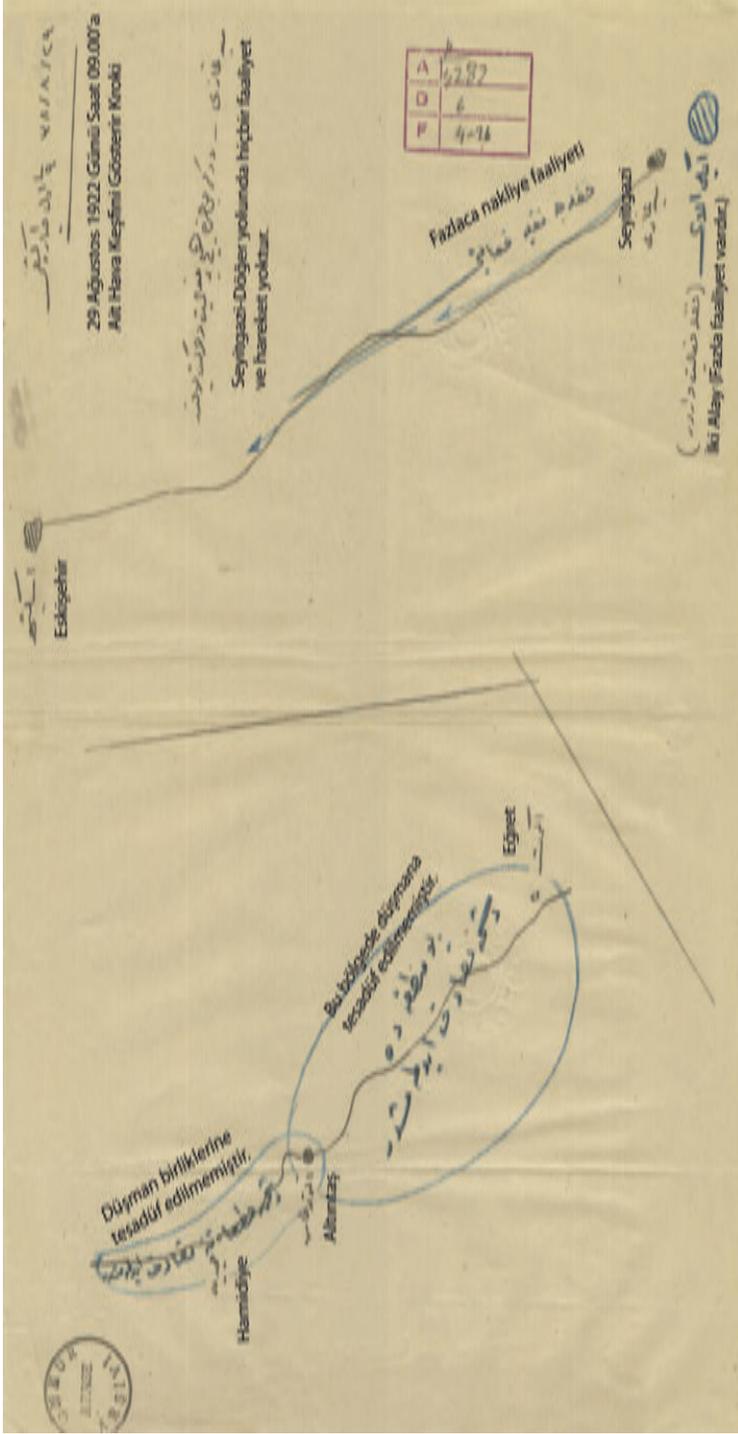
۲۸ / ۱۸ / ۲۹

دخواتيك كچه كيدك .
 ۱- سید عازمك سرحد هوسن بهانه ابدان اولون اركاه اكي برنده اركاه
 بوانده فقه خلكنه دارور .
 ۲- سید عازمك اناجه درم خطله نغم خلكنه دارور .
 ۳- عیاری - در در بون هم بختكند و خلكن بوضر .
 ۴- اركن ا الذه طاسه بفقیر دكسه خولونه تعارف ایلدیه بی انزه
 فاسه - بوتاهیه سر - سنده عجمیه نهك اده بیه بلیونه شملازده
 شه قطعانه تعارف ایلدیه سر - ایدیه كچه دالماسه بولونه
 سر - اولدیفینه خورنه مجورتن مهالاند .
 ۵- بوتلف با اولده اجرا ایلدیه .

ایله
 عجمی
 بیلد
 قلم

x

Kroki-4

BELGE NU. 54

Rapor Numarası
32-186

30 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Döğler - Çörez Boğazı - Döğler - Etyemez - Malatya - Doğanarslan - Çakıllar Tekkesi - Kayalar - Kırkpınar bölgesinin keşfi için saat 13.20'de Pilot Mükerrerem ve Rasit Hamdi uçtular. Keşif raporu aşağıda sunulmuştur.

1. Takip edilen istikamet: Afyonkarahisar - Döğler - Bağırsak Deresi kuzeyi - Oyuktepe - Esenli Bayırı - Döğler - Etyemez - Malatya - İsmec(?) - Doğanarslan - Çakıllar Tekkesi - Kayalar - Kırkpınar - Kadımürsel - Dönüş.

2. Takip edilen istikametten Döğler'e gelen yollarda kesinlikle faaliyet ve hareket yoktur. Yalnız kuzeyden Döğler'e beş kadar araba geliyordu.

3. Döğler'in kuzeyinde, demir yolu hattının doğusunda, batısında, Döğler'den kuzeye ve batıya giden yollarda hiçbir yürüyüş kuvveti görülememiştir. Bulutun çok yoğun olması ve fırtınanın şiddetinden keşfe devam edilememiştir.

4. Bu keşif saat 14.00'te Sivrihisar uçağıyla yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 54

32-186

30/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Döğer - Çörez Boğazı - Döğer - Etyemez - Malatya - Doğanarslan - Çakıllar Tekkesi - Kayalar - Kırkpınar mıntıkasının keşfi için sâat 1.20 sonra Pilot Mükerrrem ve Râsıd Hamdi Efendiler uçdular, keşif raporu ber vech-i âtîdir:

1. Ta'kîb edilen istikamet: Afyonkarahisar - Döğer - Bağırsak Deresi şimâli - Oyuktepe - Esenli Bayırı - Döğer - Etyemez - Malatya - İsmec(?) - Doğanarslan - Çakıllar Tekkesi - Kayalar - Kırkpınar - Kadımürsel - avdet.

2. Ta'kîb edilen istikametdeki muhtelif istikametlerden Döğer'e gelen yollarda kat'iyen fa'âliyyet ve hareket yokdur. Yalnız şimâlden Döğer'e beş kadar araba geliyordu.

3. Döğer'in şimâlinde ve şimendifer hattının şark ve garbında ve Döğer'den şimâle ve garba giden yollarda hiçbir yürüyüş kuvveti görülememiştir. Bulutun çok kesif olması ve fırtına ziyâde olduğundan daha ziyâde keşfe devâm etmek mümkün olamamıştır.

4. İşbu keşif sâat 2 sonra Sivrihisar tayyâresiyle icrâ' edilmiştir.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 55

Rapor Numarası
34-188

Afyon
31 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Dumlupınar - İslamköy - Kabaklar - Uşak bölgesinin keşfi için benim kullandığım ve Rasit Osman Nuri'nin bindiği Sivrihisar uçağıyla yapılan keşif sonucu aşağıda sunulmuştur:

1. Kızıldaş Deresi ve civarı tamamen bulutludur. Bulutlar dağların zirvelerinden alçakta olduğu için burada keşif yapılamamıştır.

2. Banaz İstasyonu ile Kabaklar İstasyonu arasında tren hattının küçük bir kavis yaptığı yerde bulunan Bekleme veya tamir binası civarında yürüyüş istikameti batıya doğru olmak üzere düşmanın iki tümenlik kuvveti görülmüştür. Bu kuvvet tren hattı kenarından çok sayıda kolla ilerlemektedir. Yürüyüş kolları diğer sınıflarla karışmış bir hâldedir. Bu kuvvetin Derbent'ten gelmesi muhtemeldir.

3. 2'nci maddede arz edilen kuvvetin kuzeydoğusundaki hafif sırtlarda iki alay kadar süvari birliği tepeler gerisinde dağınık bir şekilde bulunmaktadır.

4. Kabaklar İstasyonu'nda, kolbaşı tren hattını geçmiş bir hâlde düşmanın ikinci bir iki tümenlik kuvveti görülmüştür. Bu kuvvette yürüyüş kolları birbirine karışmış bir hâldedir. Yürüyüş istikameti güneybatıya yönelik olup kolbaşı hemen hemen tren hattını geçmiştir.

5. Uşak'ta kesinlikle tren faaliyeti yoktur. İstasyonda vagon ve makine olmadığı gibi civarında nakliyat da yapılmamaktadır.

6. İslamköy civarında bir tren görülmüş ise de altımız bulutlarla kapalı olduğu için arazi tamamıyla takip edilemediğinden trenin yeri tespit edilememiştir.

7. Düşmanın keşif uçağı, keşif için Toklu istikametine uçmuş ise de havanın bulutlu olması dolayısıyla keşif yapamayarak dönmüştür.

8. Bu keşif saat 08.00'de yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı

BELGE NU. 55

Rapor Numrosu
34-188

Afyon
31/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Dumlupınar - İslamköy - Kabaklar - Uşak mıntikasının keşfi için idâre etdiğim ve Râsîd Osman Nuri Efendi'nin râkib olduğu Sivrihisar Tayyâresiyle icrâ' edilen keşif netâyici ber vech-i âtfidir.

1. Kızıldaş Deresi ve civârı tamâmıyla bulutlu. Bulutlar dağların zirvelerinden alçak bulunduğu için burada keşif icrâsı gayr-i mümkün olduğundan rasad yapılamamıştır.

2. Banaz İstasyonu ile Kabaklar İstasyonu arasında tren hattının küçük bir kavis icrâ' ettiği mahalde bulunan Bekleme ve yâhûd ta'mîr binâsı civârında yürüyüş istikameti garba müteveccih olmak üzere düşmanın iki firkalık kuvveti görülmüştür. Bu kuvvet tren hattı kenarından müteaddid kollarla ilerlemekte ve yürüyüş kolları sunûf-ı sâire ile karışmış bir vaz'iyettedir. Bu kuvvetin Derbend'den gelmesi muhtemeldir.

3. İkinci mâddede arz edilen kuvvetin şimâl-i şarkîsindeki haff sırtlarda iki âlây kadar süvâri kı'ası tepeler gerisinde dağınık bir sûrette bulunmaktadır.

4. Kabaklar İstasyonu'nda kolbaşı tren hattını geçmiş bir vaz'iyette düşmanın ikinci bir iki firkalık kuvveti görülmüştür. Bu kuvvetde yürüyüş kolları birbirine karışmış bir hâldedir. Yürüyüş istikameti garb-i cenûbîye müteveccih olup kolbaşı hemen tren hattını geçmiştir.

5. Uşak'da kat'iyyen tren fa'âliyeti yoktur. İstasyon'da vagon ve makine olmadığı gibi civârında nakliyyât fa'âliyeti yoktur.

6. İslamköy civârında bir tren görülmüş ise de bulutlarla altımız kapalı olduğđ için arâzî tamâmıyla ta'kîb edilemediğinden mahalli tesbît edilememiştir.

7. Düşman keşif tayyâresi berây-ı keşif Toklu istikametine uçmuş ise de havânın bulutlu olması dolayısıyla keşif yapamayarak avdet etmiştir.

8. İşbu keşif sâat 8 evvelde icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı

۴۸ / ۱ / ۹۱

۱۸۸ - ۹۹

فهرستی قتل - انچه

A	1-4320
D	17
F	1-65

- در مدتی که - اسم کوی - فیاض - شاه سفید کتف ایمن داره اینکیم در همان نزدیکی
 یک دلیلی سوخته - جاسوس او ایچه کتف ساجی بود -
 ۱ - نزدیک دوسه دیوای تپو بر مله - بوطه مازک - در زمان ایچه بولونزی ایچه براده کتف اجسی بولونزی
 اول نینده - ص با بیوانده -
 ۲ - فیاض اساجی ایچ فیاض اساجی آه سه زنه خطک کریمک بر قوسی اج اینکیم صده بولونزه بکدر د با خود
 نمید نیاسی جاسوس بر - دینه اسفانی خوبه موز اولمه او - دشتک ایچ وزلوه قود کور - دشتک - بولونزه
 خطک کتا - شرح سفدر اولدر کده دیو - دینه قودی موز ساره بدایسته بر دضیده - بولونزه دینه کوسی
 محنت -
 ۳ - کچراه ده صده ایچه قوتک شمال ترنیه که خطک مرنده ایچ اوله قده بولون قوسی نیر کچینه طاقچه بولونزه بولونزه -
 ۴ - فیاض اساجی قود ایچ زنه خطک کچینه بر دضیده دشتک کچین بر ایچ وزلوه قود کور - دشتک - بولونزه بولونزه بولونزه
 جاره - بر دینه اسفانی خوبه موز بر شرح اوله قود ایچ صده زنه خطک کچینه -
 ۵ - عتفه قطبیه زنه قصابی بود - اساجی موز کاز اولون ایچ جاره زنه قصابی قصابی بود -
 ۶ - اسم کوی جاره بر زنه کور دینه بولونزه اولدر انتر فیاض اولون ایچ ایچ ایچ قصابی بولونزه قصابی بولونزه -
 ۷ - زنه کتف جاره بر کتف موز اسفانه اوچیه بولونزه اولدر کتف جاره اولون ایچ ایچ ایچ قصابی بولونزه قصابی بولونزه -
 ۸ - ایچ کتف ۸ اوله اج ایچ کتف موز -
 صیفا - بولونزه -
 بولونزه

BELGE NU. 56

Rapor Numarası
33-187

31 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Eskişehir bölgesinin keşfi için Pilot Basri ve Rasit Hamdi saat 07.50'de 174'üncü Alay uçağıyla uçarak saat 09.35'te dönmüşlerdir. Uçağın alt deposu çalışmadığından Eskişehir'e kadar gidilememiştir.

1. Takip edilen istikamet: Afyon - Döğler - Oyuaktepe - Yazılıçal - Hezar Deresi - Seyitgazi şosesi Çeşme'den dönülmüştür. Keşif bölgesi tamamen alçak bulutlarla kaplı olduğundan ancak deliklerden keşif yapmak mümkün olabilmıştır. Döğler - Seyitgazi yolunun iki tarafında bu istikametten çeşitli yönlere giden yollarda hiçbir faaliyet ve hareket yoktur.

2. Seyitgazi - Kırgız Dağı üzeri büyük bir bulutla kaplı olduğundan iki defa üzerinde tur atıldığı hâlde bir şey görülemedi.

3. Seyitgazi - Eskişehir yolunda hiçbir faaliyet ve hareket yoktur.

4. Bu bölgede faaliyet hâlinde ve istirahatte hiçbir birlik görülmemiştir.

5. Bu keşif saat 09.00'da 174'üncü Alay uçağıyla yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı

BELGE NU. 56

33-187

31/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Eskişehir mıntıkasının keşfi için Pilot Basri ve Râsıd Hamdi Efendiler 7.50 evvelde 174'üncü Âlây Tayyâresiyle uçarak sâat 9.35 evvelde avdet etmişlerdir. Tayyârenin alt deposu çalışmadığından Eskişehir'e kadar gidilememiştir.

1. Ta'kîb edilen istikamet: Afyon - Döğer - Oyuktepe - Yazılıçal - Hezar Deresi - Seyidgazi şosesi Çeşme'den avdet edilmiştir. Keşif mıntıkası kâmilen alçak bulutlarla mestûr olduğundan deliklerden ancak tarassud mümkün olabilmıştır. Döğer - Seyidgazi yolunun tarafeyninde bu istikametden muhtelif cihetlere giden yollarda hiçbir fa'âliyyet ve hareket yoktur.

2. Seyidgazi - Kırgız Dağı üzeri büyük bir bulutla mestûr olduğundan iki def'a üzerinde tur yapıldığı hâlde bir şey görülememiştir.

3. Seyidgazi - Eskişehir yolunda hiçbir fa'âliyyet ve hareket yoktur.

4. Bu mıntıkada hâl-i fa'âliyyetde ve istirâhatde hiçbir kıt'a görülmemiştir.

5. İşbu keşif sâat 9 evvelde 174'üncü Âlây Tayyâresiyle icrâ' edilmiştir efendim.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı

BELGE NU. 57

Ankara
31 Ağustos 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Afyonkarahisar'ın geri alınması zaferi dolayısıyla Büyük Millet Meclisi II'nci Başkanlığından alınan tebrik telgrafı aşağıda sunulmuştur.

Başkomutan
Mustafa Kemal

27 Ağustos 1922 tarihli telgrafa cevap. Telgrafınız Genel Kurulda okundu. Allah'ın yardımıyla düşman hatlarını yararak Afyonkarahisar'ımızı geri almayı başaran ve bu büyük harekât ile memleketi çok parlak bir istikbal vadeden orduya selam ve saygılar sunulması Genel Kurul tarafından oy birliğiyle kararlaştırılmıştır. Tebrik eder saygılarımı sunarım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi II'nci Başkanı
Adnan

BELGE NU. 57

Ankara
31/8/338

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Karahisar'ın istirdâd-ı muzafferiyetini tebriken Büyük Millet Meclisi Riyâset-i Sâniyyesinden alınan telgraf-nâme zîrde ma'rûzdur.

Başkumandan
M. Kemal

C. 27/8/38: Telgraf-nâme-i devletleri Hey'et-i Umûmiyyede okundu. Cenâb-ı Hakk'ın avn ve inâyeti ile düşman hatlarını yararak Afyonkarahisar'ımızı istirdâda muvaffak olan ve bu bülend-i harekât-ı şehâmetkârâne ile memlekete en parlak bir istikbâl va'd eyleyen orduya arz-ı selâm ve ihtirâm olunmasını Hey'et-i Umûmiyyece müttefikân karâr-gîr olmuştur. Arz-ı ta'zîmât ve tebrikât eylerim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîs-i Sânisî
Adnan

BELGE NU. 58

Dumlupınar
31 Ağustos 1922

Suret

1. "Yayımlanmayacaktır." kaydıyla verdiğim bilginin yayını aşağıda bildirildiği şekilde olacaktır:

2. 26 Ağustos 1922'de başlayan Afyonkarahisar - Dumlupınar Meydan Muharebesi 31 Ağustos 1922 sabahı son bulmuştur. Beş gün beş gece kesintisiz sürdürülen bu meydan muharebesine düşmanın müstahkem mevzilerini çöneyerek cephesini yarmak suretiyle başladık. 36 saat devam eden ve Afyon'un güney bölgesinde 1'inci Ordumuz tarafından yapılan bu yarma hareketi neticesinde; Dağ - Karacadağ - Çavdarlı - Kalecik Tepesi - Ahırdağı genel hattında 100 km'lik bir hattı işgal eden düşman kuvvetleri mevzilerini terk etmeye zorlandı. Döğer bölgesinde bulunan ihtiyatlarla takviye edilen 1'inci, 4'üncü, 5'inci, 7'nci, 9'uncu, 12'nci ve 13'üncü Tümenlerden oluşan düşman ordusunun büyük kısmı, Balmahmut - Dumlupınar demir yoluyla; Balmahmut - Altıntaş - Dumlupınar yolu arasındaki bölgede hızlı ve şiddetli takiplerimiz ve düşmanın geri çekiliş yollarını kesen başarılı tertibatımız sayesinde tekrar muharebeye mecbur bırakıldı. Bir taraftan da Ahırdağı üzerinde düşmanın 2'nci Tümeni tarafından tutulan ve önemli bir mevzi olan Toklusivrisi'ne bir kısım kuvvetimizle taarruz edildi. Muhtelif ve kanlı safhaları içeren bu muharebeler sırasında topçularımız büyük bir gayret ve maharet ile düşmanı sıkıştırdı. Piyadelerimiz, kısa ateş muharebelerini müteakip gündüz ve gece süngü hücumları ve bomba taarruzlarıyla düşman birliklerinin büyük karargâhlarının içerilerine kadar girdi. Düşmanın geri çekilme hattı üzerinde bulunan süvari tümenlerimiz, bir taraftan topçularını kullanırken diğer taraftan kılıçla düşman içerilerine saldırdı. Savaş ve keşif uçaklarımız bomba ve makineli tüfekleriyle havadan hücum etti. Her taraftan yıldırım etkisi yapan bu taarruzlar karşısında düşman ordusunun büyük kısmı mağlup edilerek birlikleri birbirine karışmış bir durumda ikiye parçalandı. İki buçuk tümen kadarı bozguna uğramış bir hâlde Dumlupınar istikametinden batıya atıldı. Bunlar Toklusivrisi civarında henüz muharebe etmekte olan 2'nci düşman Tümenine katıldı. Fakat bu istikamette takip ve taarruz eden birliklerimiz karşısında tamamen ve bir kere daha ezilerek mağluben Uşak istikametine atıldı. Bu istikametteki kolordularımız bugün 31 Ağustos 1922 sabahından beri İslamköy - Ahadköy hattından Uşak üzerine yürümektedirler. Düşmanın 1'inci ve 2'nci Kolordu Karargâhlarıyla 4'üncü, 5'inci, 9'uncu, 12'nci ve 13'üncü Tümen Karargâhlarını kapsayan dört buçuk tümenlik diğer parçası, 1'inci Ordumuzun şiddetle devam eden taarruz ve baskısıyla Kızıltaş Deresi içine atıldı. Eğret - Altıntaş hattından ilerleyen 2'nci Ordumuzun da etkisi, 1'inci Ordunun düşmandan önce Dumlupınar mevzilerini tutması ve Süvari Kolordumuzun muharebe meydanının kuzeybatıya giden yollara hâkim olması dolayısıyla Kızıltaş Deresi içinde sıkıştırılmış olan bu düşman, dün

sabahtan geceye kadar Çalköy'ün batısında Aydemir, İşören, Adatepe, Ağačköy, Oyuluk hattında son kuvvetiyle kendisini savundu. Bu hattı sarsmış olan birliklerimiz güneşin batmasıyla beraber süngü hücumuyla düşman içine daldı. Yenilmiş düşman varını yoğunu terk ederek dere ve ormanlar içinde perişan oldu. Bunlardan bu sabah yüzlercesi teslim olmaya başladı. Bu muharebede ele geçen düşman malzemesi pek çoktur. Sayımı yapıyor. Yalnız bir tümenimizin cephesinde kısmen koşulu ve on beşi dağ olmak üzere yirmi beş top, 140 yük otomobili ve 17 binek otomobili ele geçirilmiştir. Gerek Kızıldaş Deresi'nden ve gerek İslamköy civarından kurtulabilen düşman kısımlarının tamamen imhası için tertibat alınmaktadır. Yüce Allah'tan başarı diliyorum. Şimdiye kadar tespiti yapılan düşmanın Eskişehir grubundan bir tümenin yanındaki kuvvetin 29 Ağustos 1922 günü Seyitgazi civarından Akin - Döğer istikametinde hareketle meydan muharebesine yetişerek asıl kuvvetlerine yardıma teşebbüs ettiği anlaşılmıştır. Ortaya çıkan bu durumun etkisiyle bu düşman kuvveti kuzey istikametinde çekildi. Gerek bu kuvvetin ve gerekse Eskişehir'de bulunan diğer düşman kuvvetlerinin imhası için de tertibat alınmaktadır. Menderes bölgesinde bulunan bütün düşman birlikleri devamlı takip karşısında mevzilerini terk ederek çekilmeye başlamıştır.

3. Dumlupınar'dan yazılmıştır.

Başkomutan
Mustafa Kemal

Aslına uygundur. 31/1 Ağustos1922

(İmza)

Sûret

1. Neşr olunmayacaktır; bu kayıdla verdiğim ma'lûmâtın neşri âtiye ta'lik olunacaktır.

2. 26/Ağustos/38'de başlayan Afyonkarahisar, Dumlupınar Meydân Muhârebesi 31/Ağustos/38 sabâhı hitâm bulmuştur. Bu beş gün beş gece bilâ-inkitâ' idâme edilen bu meydân muhârebesine düşmanın müstahkem mevâziini çiğneyerek cebhesini yarmak sûretiyle başladık. Otuz altı sâat devâm eden ve Afyon cenûbî mıntıkasında Birinci Ordumuz tarafından yapılmış bu yarma ameliyesi netîcesinde Dağ, Karacadağ, Çavdarlı, Kalecik Tepesi, Ahurdağ hatt-ı umûmîsinde yüz kilometrelik bir hattı işgal eden düşman kuvvetleri terk-i mevzie icbâr edildi. Döğer mıntıkasında bulunan ihtiyâtlarla takviye olunduktan sonra Birinci, Dördüncü, Beşinci, Yedinci, Dokuzuncu, On İkinci, On Üçüncü Fırkalarından mürekkeb olan düşman ordusu kısm-ı küllîsi Balmahmud - Dumlupınar şimendifer yoluyla; Balmahmud - Altuntaş - Dumlupınar yolu arasındaki mıntıkada serî' ve şiddetli ta'kîbâtımız ve düşmanın hatt-ı ric'atlerini kat' eden muvaffakiyyetli tertibâtımız sâyesinde düşman tekrâr muhârebeye icbâr edildi. Bir taraftan Ahurdağ üzerinde düşman İkinci Fırkası tarafından tutulan Toklusivrisi mevzi'-i mühimmesine bir kısım kuvvetimizle taarruz tevcîh olundu. Muhtelif ve kanlı safahâtı ihtivâ' eden bu muhârebât esnâsında topçularımız büyük bir fa'aliyyet ve mahâret ile düşmanı sıkışdırdı. Piyâdelerimiz kısa âteş muhârebelerini müteâkîb gündüz ve gece süngü hücûmları ve bomba taarruzlarıyla düşman kıtaâtının büyük karâr-gâhlarına kadar içerilerine girdi. Düşman hatt-ı ric'atleri üzerinde bulunan süvâri fırkalarımız bir taraftan topçularını isti'mâl ederken diğer taraftan yalın kılınc düşman içerilerine saldırdı. Harb ve keşif tayyârelerimiz bomba ve makineli tüfenkleriyle semâdan hücûm etdi. Her taraftan yıldırım te'sîri yapan bu savletler karşısında düşman ordusu kısm-ı küllîsi mağlûb edilerek kıtaâtı birbirine karışmış olduğu hâlde ikiye parçalandı. İki buçuk fırka kadarını münhezimen Dumlupınar istikametinden garba atıldı. Bunlar Toklusivrisi civârında henüz muhârebe etmekte olan ikinci düşman fırkasına iltihâk etdi. Fakat bu istikametde ta'kîb ve taarruz eden kıtaâtımız karşısında kâmilen ve bir def'a daha ezilerek mağlûben Uşak istikametine atıldı. Bu istikametdeki kolordularımız bugün 31/8/38 sabâhından beri İslâmköy Ahadköy hattından Uşak üzerine yürümektedirler. Düşmanın Birinci ve İkinci Kolordu Karâr-gâhlarıyla Dördüncü, Beşinci, Dokuzuncu, On İkinci, On Üçüncü Fırka Karâr-gâhlarını ihtivâ' eden dört buçuk firkalık diğer parçası Birinci Ordumuzun şiddetle devâm eden taarruz ve tazyîkiyle Kızıltaş Deresi içine atıldı. Eğret - Altuntaş hattından ilerleyen İkinci Ordumuzun dahî te'sîrinden ve Birinci Ordunun düşmandan evvel Dumlupınar mevâziini tutmasından ve Süvâri Kolordumuzun muhârebe meydânının şimâl-i garbîye giden yollara hâkim

olmasından Kızıldaş Deresi içinde sıkışdırılmış olan bu düşman dün sabâhdan gecenin hulûlüne kadar Çalköy garbında Aydemir, İşören, Adatepe, Ağaçköy, Oyuluk hattında mezbûh-âne müdâfaa etdi. Bu hattı sarsmış olan kıtaâtımız gurûb-ı şemsle beraber süngü hücumuyla düşman içine daldı. Münhezim düşman varını yoğunu terk ederek dere ve ormanlar içinde perîşân bir hâle geldi. Bunlardan bu sabâh yüzlerce teslîm olmağa başladı. Bu muhârebeye ele geçen düşman mâlzemesi pek çokdur. Ta'dâd olunuyor. Yalnız bir fırkamızın cebhesinde kısmen koşulu ve on beş cebel olmak üzere yirmi beş top; yüz kırk yük otomobili ve on yedi binek otomobili iğtinâm olunmuştur. Gerek Kızıldaş Deresi'nden ve gerek İslâmköy civârından kurtulabilen düşman aksâmının kâmilen imhâsı için tertîbât alınmaktadır. Muvaffakiyyeti eltâf-ı sübhâniyyeden kuvvetle ümid ediyorum. Şimdiye kadar tesbîfine muvaffak olunan düşmanın Eskişehir grubunun bir fırkası mücâvir kuvveti 29/8/38 günü Seyidgazi civârından Akin, Döğer istikametinde hareketle meydân muhârebesine yetişib kuvâ-yi asliyyesine imdâd etmeğe teşebbüs etdiği anlaşılmıştır. Vaz'iyet ve manzaranın verdiği te'sîr üzerine bu düşman kuvveti şimâl istikametinde çekildi. Gerek bu kuvvetin ve gerekse Eskişehir'de bulunan sâir düşman kuvvetlerinin imhâsı için dahî tertîbât alınmaktadır. Menderes havâlisinde bulunan umûm düşman kıtaâtı ta'kîbât-ı mütemâdiye karşısında terk-i mevzi' ile çekilmeğe başlamıştır.

3. Dumlupınar'dan yazılmıştır.

Başkumandan
Mustafa Kemal

Aslına mutâbıktır. /31/1.8.38

(İmza)

سیوری موضع مکرر بر قسم قوتی که در آنجا توجیه اولی که مختلف
 و قائله مضافه اجنوا ایله بر محاربات اثناسند و طوخیلیز بیوت
 بر فضالیه و طرات ایله و شمه صفتیندی بری پیاره لرز قیسه آتیه
 محارباتین متعاقب کوندوز و لیج سوکو همجولری و بویا نقدیندی
 شمه قطعانک بیوت قزاقا هله قندز ایچیلرین بری
 رشمه هفت رهنده اوزرند و بوناه ساری قزاقین بر طرزه
 طوخیلیز استغایه ایله و دیگر طرفه یالیه مینج و شمه ایچیلر
 صالیدی حرب و شمه طیاره لرز بویا و مالندی نظرینده سماوه هم
 اتیدی هر طرفه یلیدیم تا آتری پایانه بو صولت قاریشیه
 و شمه اردوک قسم کایه غلویه ایچیلرک قطعان بر بریه قاریشیه
 اولدیغی حالده آلیه یار جیلانندی آلیه جمعه قوت قدرین ندر سا
 دولت بیجا - استغایه قزاق آتیدی بوندر قوتله سیوری جوارج هنوز
 مارچ آتیده اولاره آلیه و شمه قوتله قاریشیه کمالا و بوردقه و ها
 قصبه و نغمه ایله قطعان قاریشیه آتیدی بو استغایه
 از یازده ک غلویه استغایه آتیدی ۲۸/۸/۲۹ حیا هندلی اسلام لوی آماد لوی
 قول اردو لرز بولوه (۲۹/۸/۲۸) قوتله و شمه قزاقین بری و اینج قول اردو
 حلقه عساره اوزرین بوردولده و شمه قزاقین بری و اینج قول اردو
 و راکا هله و شمه قزاقین بری و اینج قول اردو
 قوت قزاق هله و شمه قزاقین بری و اینج قول اردو
 اردو زک شنده و شمه قزاقین بری و اینج قول اردو

A	1-9282
D	166
F	11-1

ایچینه آتلیدی . آرت آلتونه حه سه فلفله ایله دیسه ایله
 ا- دوزک دفر تا آرتینه و برین ارددنک دتخه اول دونان
 بیجا - مواضیفه مونسنه و ساری قول اردوزک عماره بیاتک
 خدی فرج یلیه بولدره کالم اولسنه قیدیلر حه سه درملک ایچینه
 صیغیت یلیه اولاه بوردنه دوه صیغاعنده لیکنک عدوله قدر
 حله کوی فرینده آی ویدر ایسه اوره ، آطونه ، آغاج
 کوی ، او بولوک قیغنده مذبور خانم مدافه آتیدی بولدر
 صا حه اولاه قیغارن فرج یلیه برابر اولدورده بو صیغاج بولدر
 ایچینه والدی ندرام یخه وارین بولورن کله بو صیغاج بولدر
 وارینا ندر ایچینه بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 تسلیم اولدو باشلادی بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 تعار اولدیور - بیلک بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 جیل اولدو اوزره بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 بیاتک اولدو بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 ورتک اسلام کوی بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 امک ایچینه تربیانه آلتقدور - بیخه موصفا اولناه دتخه مارنک بولور
 امید ایچینه بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 خدی بیخه بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور
 آچه ایچینه بولورده ده الیه دتخه مارنک بولور

A	1-4222
D	166
F	11-2

اصول سے امداد انہی نسبت ابتدا یہ آگاہی کے رخصتیت
 و نظر نہک و پر وہاں تاثر اور یہ ہو رہے قوی سما
 استقامت نہ کہیلیدی . رکت ہو توئے ورتہ استیہ
 بولناہ سار ورمہ توئے نیک امکانیہ وں ترتیبات اتقہ
 مذکورہ ہوا لندہ بولناہ عموم ورمہ قطعات تعصبات تہا و
 قایتون ترک موضع الیہ کہیلیدی باشلاہ
 تہ دولہ بیچارہ وہ یازتہ .

باسمہ تعالیٰ
 صفحہ ۱۱

A	1-4182
ب	166
۱	77-2

اصول سے عقیدہ ۲۱ / ۱ / ۲۱

۲۰۲

عزت علی

BELGE NU. 59

Rapor Numarası
4-192

1 Eylül 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Afyon - Eğret - Altıntaş - Kütahya - İnönü - Bozüyük - Karaköy - Dönüş.

1. İnönü köyünün 2 km batısında bir alay düşman süvarisi dağınık bir hâledir. İnönü'nün güneybatısında bulunan Esnemez köyünde 20 kadar süvari askeri hayvan üzerindedir. İnönü'den 20 kadar araba Bozüyük'e gitmektedir.

2. Bozüyük'te ayrı ayrı üç lokomotifle bağlı 120 - 150 kadar vagon vardır. Bunun bir kısmı bir lokomotifle geri hatta, bir kısım vagonla bir lokomotif asıl hatta, bir lokomotifle kalan vagonlar istasyona girmek için hattın açılmasını beklemekte olup istasyon dışındadır. Bütün vagonların etrafında askerler vardır. İstasyonun güneyinde ufak bir nakliye kolu vardır. Bu civarda çadır vesaire yoktur.

3. Bozüyük'ten Karaköy'e doğru şose üzerinde perakende askerler ile otomobil ve az sayıda araba hareket hâlinindedir. Karaköy İstasyonu'nda bir şey görülmemiştir.

4. Eskişehir beş yerden yanıyor. Buradan çıkan dumanlar Çukurhisar, İnönü, Şuhut, Bozüyük, Karaköy, Mezit Vadisi ve civarlarını tamamen kapladığından piyade görülmemiştir. Dumanların yoğunluğundan İnönü İstasyonu'nu görmek mümkün olamamıştır.

Bozüyük'e dört bomba atılmıştır.

5. Kütahya İstasyonu civarında bir süvari alayıyla şehir yanında bir kısım piyade vardır. Bu kuvvetlerin bizim olduğunu zannediyorum. Süvariler 20 kadar askerden ibaret bir keşif kolunu Alayunt İstasyonu'na doğru göndermiştir. Kütahya'nın batısından Tavşanlı'ya giden yollar üzerinde perakende bazı askerler Kütahya'ya gelmekte ve bazıları ise Tavşanlı'ya doğru gitmekte olup şehirden ancak 3 - 4 km kadar açılmışlardır.

6. Bu keşif saat 07.30'da yapılmıştır.

Pilot
Vecihi

Rasit Üsteğmen
Basri

BELGE NU. 59

4-192

1/9/38

Cebhe Tayyâre K.

Ta'kîb edilen istikamet: Afyon - Eğret - Altuntaş - Kütahya - İnönü - Bozüyük - Karaköy - avdet.

1. İnönü köyünün 2 km garbında bir âlây düşman süvârisi dağınık vaz'iyettedir. İnönü'nün cenûb-i garbîsinde bulunan Esnemez köyünde 20 kadar süvâri neferi hayvân üzerindedir. İnönü'nden 20 kadar araba Bözüyük'e gitmektedir.

2. Bozüyük'de ayrı ayrı 3 lokomotife merbût 120:150 kadar vagon vardır ki bunun bir kısmı bir lokomotifle geri hatda bir kısım vagonla bir lokomotif esâs hatda bir lokomotifle mütebâkî vagonlar istasyona girmek için hattın açılmasını beklemekte olup istasyon hâricindedir. Bütün vagonlar etrâfında efrâd vardır. İstasyonun cenûbunda ufak bir nakliyye kolu vardır ki o civârda çadır ve sâire yoktur.

3. Bözüyük'den Karaköy'e doğru şose üzerinde perâkende efrâd ile otomobil ve az mikdârda araba hâl-i harekettedir. Karaköy İstasyonu'nda bir şey görülmemiştir.

4. Eskişehir beş mahalden yanıyor. Buradan çıkan dumanlar Çukurhisar, İnönü, Şuhud, Bozüyük, Karaköy, Mezid Vâdîsi ve civârlarını kâmilten kaplamış ve kesif bir hâlde olduğundan piyâde görülmemiştir. Dumanların kesâfetinden İnönü İstasyonu'nu görmek mümkün olamamıştır.

Bozüyük'e dört bomba atılmıştır.

5. Kütahya İstasyonu civârında bir süvâri âlâyıyla şehir yanında bir kısım piyâde vardır. Bu kuvvetlerin bizim olduğunu zann ediyorum. Süvâri 20 kadar bir keşif kolunu Alayund İstasyonu'na doğru göndermiştir. Kütahya'nın garbından Tavşanlı'ya giden yollar üzerinde perâkende ba'zı efrâd Kütahya'ya gelmekte ve ba'zıları ise Tavşanlı'ya doğru gitmekte olup şehirden ancak 3:4 km kadar açılmışlardır.

6. İşbu keşif sâat 7.30 evvelde icrâ' edilmiştir efendim.

Tayyâreci
Vecihi

Râsîd M. evvel
Basri

ادوارده

تقد قوی دار درگاه پادشاه و کوه پشته

۴- بوز اویز که قوه کوی دوقی نوس اوزرن
بر آنده افزاد ای او نوبین و آن نضارده
آرای می صلیقه دره خه کوی انیون

A	1-1210
D	17
F	1-69

۱- انگیز به کله به با بوز اویز و او به جیانه

دومانه میور عمار - ایبه اوی - شعور
بوز اویز - قوه کوی - خیزه داری و جوارن

کاسه قاپوسه ~~لویلیقه~~ و کف بکده
اوله نغزه یاده کورگه نغز - دمانه کاشقده

ایبه اولی اشایون کوی کله دار بوز
بوز اویز - دره به با آتینه

۵- کوناصه اشایون جوارن بر سوای آلابه ستر
یا نده برقم یاره دار دره

بوسه بر قوتک بز مه ^{اولدین} ~~بوسه~~ سوار بوز
قوه بر کت قوی آلابونه اشایون دوقی
کونده نغز - کوناصه نغزه طاشانی به کبه

بزرگواران! بزرگواران! بزرگواران! بزرگواران! بزرگواران!
 در وقت آمدن ارباب سوره آمده و ما هم که آمیخته
 ۶- استوفت. ۷۴. اوله اولا ایلده. انج

امد
 ۲. اول
 بجه

طبرستان
 دیار

BELGE NU. 60

Rapor Numarası
3-191

Afyon
1 Eylül 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Afyon - Dumlupınar - İslamköy - Uşak - Aynı yoldan dönüş.

1. Uşak'ın 5 km kadar doğusunda düşmanın iki tümen kadar kuvveti düzensiz iki grup hâlinde istirahattedir.

2. Dabağlar hattındaki düşman artçı kuvveti iki alay kadar olup dağınık bir hâldedir. Bu kuvvetler arasında bazı süvari birlikleri vardır.

3. Uşak İstasyonu'nda ve kasabanın güneydoğu tarafında dört değişik yerde büyük yangın vardır. Kasabada büyük bir kalabalık mevcut ise de İstasyonda hiçbir faaliyet yoktur.

4. Uşak'ın batısındaki bir alaylık ordugâh ve uçak hangarı yerindedir.

5. Uşak'ın 5 - 6 km kadar doğusundaki köylerden üç tanesi yanmaktadır.

6. Bu keşif saat 08.00'de 12 numaralı uçak ile yapılmıştır.

Pilot
İhya

Rasit Yüzbaşı
(İmza)

BELGE NU. 60

Numro
3-191

Afyon
1/9/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Afyon - Dumlupınar - İslamköy - Uşak aynı yoldan avdet.

1. Uşak'ın beş kilometre kadar şarkında düşmanın iki fırka kadar kuvveti gayr-i muntazam iki grub hâlinde hâl-i istirahattedir.

2. Dabağlar hattında düşmanın düm-dâr kuvveti iki âlây kadar olub dağınık bir hâlinindedir. Bu kuvvetler arasında bazı süvâri kıtaâtı vardır.

3. Uşak İstasyonu'nda ve kasabanın cenûb-i şarkî tarafında dört muhtelif mahalde büyük yangın vardır. Kasabada büyük bir galabalık mevcûd ise de İstasyon'da hiçbir fa'âliyyet yoktur.

4. Uşak'ın garbındaki bir âlâylık ordu-gâh ve tayyâre hangarı yerindedir.

5. Uşak'ın beş altı kilometre kadar şarkındaki köylerden üç dânesi yanmaktadır.

6. İşbu keşfin sâat 8 evvelde 12 Numrolu Tayyâre ile icrâ' edildiği ma'rûzdur.

Pilot
İhya

Râsîd Yüzbaşı
(İmza)

آقپور
۱۸/۹/۱

۱۹۱-۲

A	۱-۶۷۵
D	۱۲
F	۱-۶۷

بھ طیارہ بلوئی فٹا نڈا

تفتیب ایریلر استقامت : آقپور - دولی بیگار - اسلام لوی - عشاء عید
بولور عودت

فرمان

- ۱- عشاءک بسہ کلبونڈہ قدر سرفندہ دستک ابی فرقہ قدر قوی ابی
غروب حالندہ عالا استراحتہ در .
- ۲- دابا غلر فٹندہ دستک مدار قوی ابی آوی قدر اولیب داغیبہ برمانندہ در .
بوقرارہ سندہ بیلہ سواری قطائی وارد .
- ۳- عشاء استراحتہ و قبیلک جنوبی طرفندہ دست مختلف محلہ بیوک
یاغیبہ وارد . قبیلہ بیوک بر فیلدہ معبود جسہ دہ استراحتہ
کلیچہ رضالبتہ بوقدر .
- ۴- عشاءک غریبہ کی آوی بیلہ اردو کلا و حیارہ کانتاری برندہ در .
- ۵- عشاءک بسہ ابی کلبونڈہ قدر سرفندہ کی کوی برونہ اولی دانہ کی ایفندہ در .
- ۶- استراحتہ کلا اولدہ ۱۷ نفری طیارہ ایلہ ابرا ایرلہ کی معوضندہ .

رصد
بوزیا
بدت
اجیا

BELGE NU. 61

Rapor Numarası
5-193

1 Eylül 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Afyon - Gazlıgöl - İhsaniye - Döğ er - Çö rez
Boğ azı - Kırka - Akin - Seyitgazi - Eskişehir - Dönüş.

1. Gerek takip edilen yollarda ve gerek köylerde hiçbir hareket ve faaliyet görülmemiştir.

2. Eskişehir; üçü istasyon civarında, biri çarşıda ve biri de güneydeki İslam mahallesinde olmak üzere beş yerden yanmaktadır.

3. Bütün şehri ve civarını dumanlar kaplamış olduğundan hiçbir şey keşfedilememiştir.

4. Eskişehir'in güneyindeki köylerde yangın yoktur.

5. Bu keşif saat 08.00'de Nafiz uçağıyla yapılmıştır.

Pilot Yüzbaşı
Yahya

Rasıt Yüzbaşı
Yusuf Kenan

BELGE NU. 61

Rapor Numrosu
5-193

1/9/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Afyon - Gazlıgöl - İhsaniye - Döğer - Çörez Boğazı - Kırka - Akin - Seyidgazi - Eskişehir - avdet.

1. Gerek ta'kîb edilen yollarda ve gerek köylerde hiçbir hareket ve fa'âliyyet görülmemiştir.

2. Eskişehir; üçü istasyon civârında biri çarşıda ve biri de cenûbdaki İslam mahallesinde olmak üzere beş yerden yanmaktadır.

3. Bütün şehri ve civârını yangın dumanları kaplamış olduğundan hiçbir şey tarassud edilememiştir.

4. Eskişehir cenûbundaki köylerde yangın yoktur.

5. Bu keşfin sâat 8 evvelde Nafiz tayyâresi'yle icrâ' edilmiş olduğu ma'rûzdur.

Pilot Yüzbaşı
Yahya

Râsıd Yüzbaşı
Yusuf Kenan

پرو. نویدی

۴۸ / ۹ / ۱

A	۱-۶۲۶۰
D	۱۷
F	۱-۷۰

مجلسه بکری. قریباً نطق

۱۹۴ - ۵

- ۱- نفعیه ایضیه اشقامت : آفون - غنا - لول - اسباب - دوار - جو و زولغاری - فرق - آقه ای - سیغاری - اسنیز عودت
- ۲- ترک نفعیه ایضیه بولدره ترک کوردره صحیح بر حوت دفعات کوردلشد.
- ۳- اسنیز اولی اسبابون هوزنده ری جا شوره در ده جوبه ای اسلیم گلنده اولمه اوزده به زندان با نطقه ده
- ۴- بونون شوری و جوبه ای با نطقه در مانلی قایومه اولدیقدن صحیح بری نهد ایتمه دوشد.
- ۵- اسنیز جوبه ای کوردره با نطقه بوقد.
- ۶- بوشفق اولده نافه طیاره سید اجایله اولدیقی معدودشد.

احمد بوزباتی
بوسندلغان

بیون بوزباتی
یحیی

BELGE NU. 62

Rapor Numarası
2-190

1 Eylül 1922

Cephe Uçak Bölüğü Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Afyon - Dumlupınar - İslamköy - Kabaklar - Uşak - Karakuyu - İnay - Göbek - Gediz Vadisi - Tazıköy - Uşak - Gediz Şosesi - Dönüş.

1. Düşmanın artçısı, Kabaklar İstasyonu'nun güneyinde Kırkaköy civarında daha önce tahkim edilmiş bir sırtın gerisindedir. Bu kuvvet dağınık bir hâlde olup iki tabur kadardır. Bunun kuzeyinde dağınık birlikler vardır.

2. Uşak'ın 4 km doğusunda yan yana iki köy var. Buradaki köyün batısında büyük bir insan kalabalığı vardır. Bu kalabalık üç grup hâlinde olup birer alaydan küçüktür.

3. Bu köyün daha doğusunda iki alaylık kuvvet vardır. Bu da düzensiz kalabalık hâlinindedir. Bu kuvvetin 1 km daha doğusunda önceden yapılan tahkimatin gerisinde iki tabur kadar dağınık düşman kuvveti görülmüştür.

4. Uşak dört yerinden yanıyor. Uçak hangarları henüz yanmamıştır. Hangar önünde iki uçak vardır.

5. Uşak'ın batısında bir köy var. Bu köy civarında bir alaylık, onun da güneyinde bir alaylık kadar kuvvet vardır.

6. Düşman Uşak civarındaki köyleri yakıyor. Perakende birlikler Uşak'ın güneybatısından tren hattını takiben Karakuyu'ya doğru yürüyüş hâlinindedir. Karakuyu'da da büyük bir kalabalık ve istasyonda vagonlar vardır. Karakuyu'dan sonra düşmanın yürüyüş hâlinde ve yerleşik durumda kuvveti görülmediği gibi Uşak - Göbek ve Uşak - Gediz şosesleriyle Gediz Vadisi'nde düşman kuvveti görülmemiştir.

Pilot
Zeki

Rasit
Hamdi

BELGE NU. 62

2-190

1/9/38

Cebhe Tayyâre Bölüğü Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Afyon - Dumlupınar - İslamköy - Kabaklar - Uşak - Karakuyu - İnay - Göbek - Gedis Vâdîsi - Tazıköy - Uşak - Gedis şosesi - avdet.

1. Düşmanın düm-dârı Kabaklar İstasyonu'nun cenûbunda Kırkaköy civârında evvelce tahkîm edilmiş bir sırtın gerisindedir. Bu kuvvet dağınık bir hâlde olub iki tabur kadardır. Bunun şimâlinde dağınık kıtaât vardır.

2. Uşak'ın dört kilometre şarkında yanyana iki köy var. Buradaki köyün garbında büyük bir insan galabalığı vardır. Bu galabalık üç grub olub birer âlâydan küçükdür.

3. Bu köyün daha şarkında iki âlâylık kuvvet vardır. Bu da gayr-i muntazam galabalık hâlinindedir. Bu kuvvetin bir kilometre daha şarkında evvelce yapılan tahkîmât gerisinde iki tabur kadar dağınık düşman kuvveti görülmüşdür.

4. Uşak dört yerinden yanıyor. Tayyâre hangarları henüz yanmamış hangar önünde iki tayyâre vardır.

5. Uşak'ın garbında bir köy var. Bu köy civârında bir âlâylık onun daha cenûbunda da bir âlâylık kadar kuvvet vardır.

6. Düşman Uşak civârındaki köyleri yakıyor. Uşak'ın garb-i cenûbîsinden tren hattını ta'kîben perâkende kıtaât Karakuyu'ya doğru yürüyüş hâlinindedir. Karakuyu'da da büyük bir galabalık ve istasyonda vagonlar vardır. Karakuyu'dan sonra düşmanın yürüyüş ve ikamet hâlinde kuvveti görülmediği gibi Uşak - Göbek ve Uşak - Gedis şoseleriyle Gedis Vâdîsi'nde düşman kuvveti görülmemişdir.

Pilot

Râsîd

Zeki

Hamdi

19-

1A	1-4380
D	17
F	1-66

صحبته بکوه من

- تفتیب پر یہ اشکات : آفتاب - کوه بکوه - اسلم کوی - جانہ - عشاء - قره قور - ابای
 غروب - کرسی واری - نازی کوی - عشاء - لیس شوسی خورک :
- ۱- دستک دمداری فیاض اسنا سونک جوینہ کدفا کوی جوینہ اولیٰ نجیم ایسہ بر وقت کرسند۔
 بر وقت طبعیہ بیارہ اولیٰ ایک طیارہ نہ۔ د۔ بر وقت شانہ طبعیہ قطعات واد۔
 - ۲- عشاء دیا کیومزہ شرفہ باہ بانہ ایک کوی واد۔ برادہ کہ کویت خربج بریون برانہ
 بخیر واد۔ بر بخیر واد اور غروب اولیٰ بر۔ آمدیہ کوجک۔
 - ۳- بر کربک وکھا شرفہ ایک شریفہ فوت واد۔ برورہ غیر تنظیم خدیوہ لاندہ۔ بر وقت
 یکہ منہ لکھا شرفہ اولیٰ با یکہ نجیات کرسند ایک طیارہ نہ۔ طبعیہ دشمہ فوت کور۔
 - ۴- عشاء دیا برنہ بانو۔ جابہ لکھا لکھی لکھا۔ باغامہ لکھا لکھا۔ اولیٰ جابہ واد۔
 - ۵- عشاء خربج بر کوی واد۔ بر کوی جوینہ بر شریفہ ارتع لکھا جوینہ دہ بر شریفہ نہ۔
 نہ۔ فوت واد۔
 - ۶- رشمہ عشاء جوینہ کوی کوی بانو۔ عشاء عیب جوینہ نہ نہ۔ خطیہ نفیقا بر آندہ
 قطعات قرہ قور۔ طبعیہ بر شریفہ حالندہ۔ قرہ قور دہ بریون بخیر واد اسنا سونہ
 د لکھند واد۔ قرہ قور صکرہ شرفہ بر ویدہ رافات لاندہ فوت کوی۔ واد بکاکہ
 عشاء - غروب و عشاء - کرسی سونہ لربہ کرسی واری سونہ دشمہ فوت کوی۔ واد۔

اص
 حروف
 صحت
 دیکھ

BELGE NU. 63

Batı Cephesi
27 Ağustos 1922

1'inci Ordu Komutanlığına

Batı Cephesi'ndeki ordularımızın Allah'ın yardımıyla 26 Ağustos günü düşmana taarruz edeceğine dair Meclise çekilen telgrafa gelen cevap aşağıda aynen arz olunur.

Başkomutan
Mustafa Kemal

Allah'ın yardımıyla bu sabahtan itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının taarruz harekâtına başladığı, Vekiller Heyeti Başkanı Rauf Bey tarafından gizli oturumda, Meclis Genel Kuruluna tebliğ edildi. Tamamen millî iradeden doğan Yüce Meclis, bu tebligat karşısında duygulanarak taarruz harekâtının millî emellere uygunluğunu onayladı ve Allah'tan zafer ihsan etmesi için dua etti. Size ve emriniz altında hareket eden yüce ordumuza kesin zaferler ihsan buyurmasını Allah'tan dilediğimizi saygıyla arz ederim.

Başkomutanlıktan taarruz hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine çekilen telgrafa gelen cevap sureti aynen yukarıya çıkarılmıştır. Tamamen tebliğ olunur.

1 Eylül 1922 günü saat 21.30'da yazılmıştır.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 63

Garb Cebhesi
27/8/338

Birinci Ordu Kumandanlığına

Garb Cebhesi'ndeki ordularımızın tevfiyat-ı sühânîyeye istinâden Ağustosun yirmi altıncı günü düşmana taarruz edileceğine dâir meclise keşide kılınan telgraf-nâmeye vârid olan cevâb zîrde aynen ma'rûzdur.

Başkumandan
Mustafa Kemal

Tevfiyat-ı sühânîyeye istinâden bu sabâhdan i'tibâren Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının harekât-ı taarruzîyeye ibtidâr edildiği Hey'et-i Vekîle Reîsi Rauf Beyefendi tarafından celse-i hafîyyede, Meclis Hey'et-i Umûmiyyesine teblîg edildi. Tamâmen ârzü-yu milletten mülhem olan Meclis-i Âlî bu teblîgât muvâcehesinde mütehassis olarak harekât-ı taarruzîyenin amâl-i millîyesine tevâfuk-ı tâmmını te'yîd ve nusret-i ilâhiyyeyi tazarru' eyledi. Zât-ı sâmilere ve emr-i devletleri altında hareket eden mübeccel ordumuza muzafferiyet-i kat'îyye ihsân buyurmasını cenâb-ı hayrû'n-nâsîrinden niyâz eylemekte olduğumuzu ta'zîmât-ı mahsûsa ile arz eylerim.

Başkumandanlıktan taarruz hakkında Büyük Millet Meclisine keşide edilen telgraf vârid-i cevâb sûreti aynen bâlâyâ çıkarılmışdır. Ta'mîmen teblîg olunur.

1/9/38 sâat 9.30 sonrada yazılmışdır.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

برخی امور در تاریخ ۱۳۰۲

۸۸ / ۸۸

در خصوص امور در تاریخ ۱۳۰۲
 در خصوص قطعه قمارخانه وارد اولاد علی محمد
 سایر امور
 در خصوص

در خصوص امور در تاریخ ۱۳۰۲
 این ایشیه که در این سال بزرگ است
 نام آن در این سال بزرگ است
 تاریخ نامی تاریخ در این سال
 در خصوص قطعه قمارخانه وارد اولاد علی محمد

A	4552
D	10
F	39

۵۳ ۳۱/۱۱

64

BELGE NU. 64

Dumlupınar

Suret

Büyük ve Asil Türk Milleti,

Batı Cephesi'nde 26 Ağustos 1922'de başlayan taarruz harekâtı, Afyonkarahisar - Altıntaş - Dumlupınar arasında büyük bir meydan muharebesi hâlinde beş gün, beş gece devam etti. Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının yiğitliği, şiddeti, sürati Allah'ın yardımına vesile oldu. Zalim ve mağrur düşman ordusunun asıl unsurları akıllara dehşet verecek şekilde imha edildi. Teşkilat ve teçhizatı gibi gelenekleri, zaferleri ve ismi yalnızca milletimizin şuurundan, ezelf ve ebedî olan imanından vücut bulan ordularımızı, fedakârlığınıza layık olarak size takdim ediyorum. En büyük komutanından en genç neferine kadar ordularımızda hâkim olan fikir, milletin gösterdiği vazife uğrunda şehit olmaktır. Bunu muharebe meydanlarında yakından görerek büyük milletime bildiriyorum. Milletimizin yapısındaki kuvveti ve ülküyü üç buçuk sene önce mesai arkadaşlarım ile ifade ederken çok büyük zorluklar içinde devam eden mücadelemizin sonuçları ortaya çıkıyor. Milletin görüş ve iradesine dayanan her işin sonucunun, millet için hayır ve mutluluk getireceği sabittir. Milletimizin geleceği güvendedir ve vadedilen zaferi ordularımızın kazanması kesindir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Başkomutan
Mustafa Kemal

1'inci Ordu Komutanlığına

Başkomutanlık tarafından yayımlanan beyanname yukarıda sunulmuştur. Ordularda da erlere kadar ulaştırılacaktır.

1 Eylül 1922

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 64

Dumlupınar

Sûret

Büyük ve Asil Türk Milleti;

Garb Cebhesi'nde 26/Ağustos/38'den beri başlayan harekât-ı taarruziyemiz Afyonkarahisar - Altıntaş - Dumlupınar arasında büyük bir meydân muhârebesi hâlinde beş gün beş gece devâm etdi. Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının şecâati, şiddeti, sür'ati tevfkât-ı sübhâniyyeye vesîle-i tecelli oldu. Zâlim ve mağrûr düşman ordusunun anâsır-ı asliyyesi akıllara dehşet verecek kat'iyetle imhâ' edildi. Teşkilât ve techizâtı gibi an'anât ve muzafferiyâtı ve ismi münhasıran milletimizin şuûrundan ve ezelfî, ebedî olan imânından vücûd bulan ordularımızı fedâkârlığına lââyık olarak size takdîm ediyorum. En büyük kumandanından en genç neferine kadar ordularımızda hâkim olan fikir, milletin gösterdiği vazîfe uğrunda şehîd olmaktır. Bunu muhârebe meydânlarında yakından müşâhede ederek büyük millete haber veriyorum. Milletimizin bünyesindeki kudret ve mefkûreyi üç buçuk sene evvel rûfeka-yı mesâim ile ifâde etmekden başlayarak tahammûlsüz müşkilât içinde devâm eden mücâhedâtımızın netâyici tezâhür ediyor. Milletin re'y ve irâdesine istinâd eden her işin netîcesi millet için hayır ve saâdet olduğu sâbitdir. Milletimizin istikbâli emîndir ve nusret-i mev'üdeyi ordularımızın istihsâl etmesi muhakkaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi
Başkumandan
Mustafa Kemal

Birinci Ordu Kumandanlığına

Başkumandanlık tarafından neşr edilen beyân-nâme sûreti bâlâya derc edilmiştir. Ordularda dahî efrâda kadar iblâğ olunacaktır.

1/Eylül/338

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

BELGE NU. 65

Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları!

Afyonkarahisar - Dumlupınar Büyük Meydan Muharebesi'nde zalim ve mağrur bir ordunun asıl unsurlarını inanılmayacak kadar az bir zamanda imha ettiniz. Büyük ve soylu milletimizin fedakârlıklarına layık olduğunuzu ispat ediyorsunuz. Sahibimiz olan büyük Türk milleti istikbalinden emin olmaya haklıdır. Muharebe meydanlarındaki maharet ve fedakârlıklarınızı yakından görüyor ve takip ediyorum. Milletimizin hakkınızdaki takdirlerine aracılık etme vazifemi hiç durmadan yerine getireceğim.

Başkomutanlığa tekliflerde bulunulmasını Cephe Komutanlığına emrettim. Bütün arkadaşlarımla Anadolu'da daha başka meydan muharebeleri verileceğini dikkate alarak ilerlemesini ve herkesin aklını, yiğitliğini ve gayretini yarışarcasına göstermeye devam etmesini isterim.

Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Başkomutan
Mustafa Kemal**

BELGE NU. 65

Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları!

Afyonkarahisar-Dumlupınar Büyük Meydân Muhârebesinde zâlim ve mağrûr bir ordunun anâsır-ı asliyesini inanılmayacak kadar az bir zamânda imhâ' etdiniz. Büyük ve necîb milletimizin fedâkârlıklarına lâîk olduğunuzu isbât ediyorsunuz. Sâhibimiz olan büyük Türk milleti istikbâlınden emîn olmağa haklıdır. Muhârebe meydânlarındaki mahâret ve fedâkârlıklarınızı yakından müşâhede ve ta'kîb ediyorum. Milletimizin hakkınızdaki takdîrâtına delâlet etmek vazîfemi mütevâliyen ve mütemâdiyen ifâ edeceğim.

Başkumandanlığa teklîfâtta bulunulmasını Cebhe Kumandanlığına emr etdim. Bütün arkadaşlarımlın Anadolu'da daha başka meydân muhârebeleri verileceğini nazar-ı dikkate alarak ilerlemesini ve herkesin kuvâ-yi akliyesini ve menâbi-i celâdet ve hamiyetini müsâbaka ile ibzâle devâm eylesmesini talep ederim.

Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi
Başkumandan
M. Kemal

2/13

A	
D	
F	8-2

غرب جبهه سی قومانده اتالی

مد

تولیا برون متعلقیه اولور!

آفون قره معار - دوشی بیج - جوبون برون می - رسنه حکلم و معور - بار دوزک
 عمار صیدی انیایرجه قدر - آذربایجانده ایما ایچیز . بوبون دخی ملتون فداکارلار
 لایله اولغیزی ایلتا ایچیز . صاحبزادون بوبون تونک ملی اسفانده ایله اولغظله
 می - به بیلنده می معرت و فداکارلارلاری بقیده شاهد و تعقیب ایچیزم . برون
 عقده می تقدیرت و دلات انک و ضعیفی تولیا و ساربا انفا ایچیزم .
 بایسه قوی ایفد تعقیفانده بولینس جوق قوی ایفد امر ایچیزم .
 بونوره فدا سدنک نامولیده دهان قوی ایفد می برای و برون کانی نظر و قدره ابروی
 و کرسک قوی ایفد و مانع هایدن هیتی ساقه ایفد ایله دوام ایفدین صلیبده می .
 اولور ! ایچ کویز آفد و کوزور . ایفد !

تولیا برون متعلقیه سی
 بایسه قوی ایفد

BELGE NU. 66

Rapor Numarası
10-198

Afyonkarahisar
2 Eylül 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Afyonkarahisar - Burgazdağ - Göbek - Takmak-İnay - Uşak - İslamköy üzerinden dönüş.

1. Düşmanın geri çekilen kuvvetleri dün geceyi Uşak'ın güneyinde ve Karakuyu'nun güneydoğusunda geçirmiştir. Saat 09.00'da bu kuvvetin kolbaşısı Göbek'in kuzeyindeki Sandıklı köyünde olup kol sonu ...(?) köyünün kuzeydoğusundaki vadide görülmüştür. Bundan başka Sandıklı köyünün batısındaki höyükte bir alay kadar süvari ve ayrıca piyade birlikleri mevcut olup bunlar toplu vaziyette grup grup istirahat hâlinindedir.

2. Bu kuvvetler dün ve önceki günlerde yapılan keşiflerde görülen düşman kuvvetinin yarısı kadardır.

3. İnay'dan güneybatıya giden şose üzerinde ayrıca araba ve insanlardan oluşan bir kol görülmüştür. Bu kol hemen hemen tren hattına yaklaşmıştır. Bunların halktan kişiler olması ihtimali vardır.

4. Karakuyu İstasyonu'nun güneybatısında Sandıklı köyü ve İnay'a doğru ilerlemekte olan araba ve hayvanlar ile bunların arasında ve ayrıca piyade askerleri görülmüştür. Bu kol Melikler'den Sandıklı köyüne doğru ilerlemektedir.

5. Birliklerimizin önemli bir kısmı Uşak'a girmiştir. Uşak'ın güney ve batısındaki birliklerimizden bir kısmı da Kabaklar İstasyonu ile Uşak arasındadır.

6. İnay'ın tamamına yakını yanmıştır. Bundan başka Elvanlar İstasyonu'nun güneyindeki Kayalıköy yanmaktadır. Uşak'ın batısındaki tepeler arasında yangın görülmüştür.

7. Takmak üzerinde iken düşmanın bir Spad savaş uçağı üzerimize taarruz etmiştir. Bu taarruza manevra ile karşı konulmuş, uçak iki mermi alarak kurtulmuştur.

8. Alaşehir'deki düşman müesseselerine bomba atmak için uçulmuş ise de düşman uçağıyla yapılan hava muharebesinde geçen süre nedeniyle benzin yetmeyeceği için Takmak'tan dönülmüştür.

9. Bu keşif saat 09.00'da Albatros uçağıyla yapılmıştır.

Batı Cephesi Uçak Bölüğü Komutanı
Fazıl

BELGE NU. 66

Rapor
10-198

Afyonkarahisar
2/9/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Afyonkarahisar - Burgazdağ - Göbek - Takmak-İnay - Uşak - İslamköy üzerinden avdet.

Mâdde 1. Düşmanın ric'at eden kuvvetleri dün geceyi Uşak'ın cenûbunda ve Karakuyu'nun şark-ı cenûbîsinde geçirmiştir. Dokuz evvelde bu kuvvetin kolbaşısı Göbek şimâlindeki Sandıklı köyünde olup nihâyeti ...(?) karyesinin şark-ı şimâlisindeki vâdîde görülmüştür. Bundan başka Sandıklı köyünün garbındaki höyükde bir âlây kadar süvâri ve ayrıca piyâde kıtaâtı mevcûd olup bunlar toplu vaz'iyetde grub grub istirâhat hâlinindedir.

2. Bu kuvvetler dün ve evvelki günlerde yapılan keşiflerde görülen düşman kuvvetinin hemen nısfı derecesinde kalmıştır.

3. İnay'dan garb-i cenûbîye giden şose üzerinde ayrıca bir kol görülmüştür. Bu kol araba ve eşhâsdan mürekkebe olup hemen tren hattına yaklaşmışlardır. Bunların ahâlî olması ihtimâli vardır.

4. Karakuyu İstasyonu'nun garb-i cenûbîsinde Sandıklıköy ve İnay'a doğru ilerlemekte olan araba ve hayvânât ve bunların arasında ve ayrıca piyâde efrâdı görülmüştür. Bu kol Melikler'den Sandıklıköy'e doğru ilerlemektedir.

5. Kıtaâtımızın mühim bir kısmı Uşak'a dâhil olmuştur. Uşak'ın garb ve cenûbunda kıtaâtımızdan bir kısmı da Kabaklar İstasyonu ile Uşak arasındadır.

6. İnay hemen kâmilan yanmıştır. Bundan başka Elvanlar İstasyonu cenûbunda Kayalıköy yanmaktadır. Uşak'ın garbındaki tepeler arasında yangın müşâhede edilmektedir.

7. Takmak üzerinde iken düşmanın bir Spad harb tayyâresi üzerimize taarruz etmiş ve manevra ile mukabele edilerek tayyâre iki mermî alarak kurtulmuştur.

8. Alaşehir'deki düşman müessesâtına bomba atılmak için uçulmuş ise de düşman tayyâresiyle yapılan havâî muhârebe müddetinde zâyî edilen müddet neticesiyle benzin kâfî gelemeyeceği için Takmak'dan avdet edilmiştir.

9. İşbu keşif sâat 9 evvelde Albatros tayyâresi'yle icrâ edilmiştir.

Garb Cebhesi Tayyâre Bölük Kumandanı
Fazıl

مذکورہ قبائلی گروہ کی ماہی گیری اور ...
مٹا دیا گیا۔

۷ - طاقانہ اور زینا قبیلہ کے ساتھ بہت سی جنگیں ہوئی ہیں اور ان کی
تعمیراتی کاموں اور ماہی گیری کے کاموں میں ان کی مدد
اللہ سے فرمائی جائے۔

۸ - ان کے ساتھ کہ جس کے ساتھ انہوں نے اپنی اپنی
اپنی اور ان کے ساتھ بہت سی جنگیں ہوئی ہیں اور ان کی
اپنی اور ان کے ساتھ بہت سی جنگیں ہوئی ہیں اور ان کی
تعمیراتی کاموں اور ماہی گیری کے کاموں میں ان کی مدد
اللہ سے فرمائی جائے۔

ان کے ساتھ بہت سی جنگیں ہوئی ہیں اور ان کی

ان کے ساتھ بہت سی جنگیں ہوئی ہیں اور ان کی

ان کے ساتھ بہت سی جنگیں ہوئی ہیں اور ان کی

BELGE NU. 67

Afyonkarahisar
2 Eylül 1922

Batı Cephesi Komutanlığına

Takip edilen istikamet: Afyonkarahisar - Kütahya - İnönü - Bozüyük - Çukurhisar - Eskişehir - Muttalip - Ağapınar İstasyonu - Dönüş.

1. Dünkü uçuşta Kütahya'da görülen kuvvetler, Kütahya - İnönü şosesinden yürüyerek Kütahya'nın 20 km kuzeyinde istirahat hâline geçmişlerdir.

2. Dünkü uçuşta İnönü'nün 2 km batısında görülen düşman süvari alayı bugün köyün hemen doğusundadır. Esnemez köyünde bulunan 20 süvari askeri İnönü'nün güneyinde sırtlar üzerindedir. İnönü'de 150 kadar otomobil vardır ki bunun bir kısmı İnönü - Bozüyük şosesinden Bozüyük'e ve 20 kadarı da istasyona gitmektedir. İstasyonun güneyinde büyük bir nakliye kolu vardır ki 200 kadar arabadan oluşmaktadır. İstasyonda 20 kadar lokomotifsiz vagon vardır.

3. Bozüyük'te dünkü uçuşta görülen vagon ve lokomotifler duruyor. Bazı perakende askerler Bozüyük'ten Karaköy'e doğru gitmektedir.

4. Çukurhisar - Bozüyük yolu üzerinde bir tabur batıya hareket hâlinindedir. Çukurhisar - Oluklupınar yolu üzerinde bir tabur Oluklupınar'a gitmek üzere yürüyüş hâlinindedir.

5. Eskişehir - Çukurhisar şosesi üzerinde bir tümen Çukurhisar'ın 10 - 20 km uzağında Çukurhisar'a doğru yürüyüş hâlinindedir. Demir yolunun güneyindeki sırtlar üzerinden geçen Eskişehir - İnönü yolu üzerinde iki tümen İnönü'ye doğru yürüyüş hâlinindedir.

6. Topçularımız Çukurhisar'ın batısındaki yolu ateş altına almıştır .

7. Kuvvetlerimiz Eskişehir'e girmek üzeredir. Bunlardan bir kısmı Hamidiye - Eskişehir şosesinden ve bir kısmı Seyitgazi - Eskişehir yolundan ilerlemektedir. Sağ kolbaşı 1,5, sol kolbaşı 5 km uzaktadır.

8. Bu keşif saat 09.00'da Rasit Üsteğmen Basri ve Pilot Mükerrerem tarafından yapılmıştır.

Cephe Uçak Bölüğü Komutanı
Yüzbaşı
Fazıl

BELGE NU. 67

Afyonkarahisar
2/9/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Ta'kîb edilen istikamet: Afyonkarahisar - Kütahya - İnönü - Bozüyük - Çukurhisar - Eskişehir - Muttalib - Ağapınar İstasyonu - avdet.

1. Dünkü uçuşda Kütahya'da görülen kuvvetler Kütahya - İnönü şosesinden yürüyerek Kütahya'nın 20 km şimâlinde istirahat hâlinindedir.

2. Dünkü uçuşda İnönü'nün 2 km garbında görülen düşman süvâri âlâyı köyün hemen şarkındadır. Esnemez köyünde bulunan 20 süvâri neferi İnönü köyünün cenûbundaki sırtlar üzerindedir. İnönü'nde 150 kadar otomobil vardır ki bunun bir kısmı İnönü - Bozüyük şosesinden Bozüyük'e gitmekte ve 20 kadarı da istasyona gitmektedir. İstasyon cenûbunda büyük bir nakliye kolu vardır ki 200 kadar arabadan mürekkebirdir. İstasyonda 20 kadar lokomotifsiz vagon vardır.

3. Bozüyük'de dünkü uçuşda görülen vagon ve lokomotifler duruyor. Bozüyük'de Karaköy'e doğru perâkende bazı efrâd gitmektedir.

4. Çukurhisar - Bozüyük yolu üzerinde bir tabur garba hâl-i harekettedir. Çukurhisar - Oluklupınar yolu üzerinde Oluklupınar'a gitmek üzere bir tabur yürüyüş hâlinindedir.

5. Eskişehir - Çukurhisar şosesi üzerinden bir fırkası Çukurhisar'ın 10:20 km mesâfesinden Çukurhisar'a doğru yürüyüş hâlinindedir. Şimendifer yolunun cenûbundan sırtlar üzerinden geçen Eskişehir - İnönü yolu üzerinde iki firka İnönü'ne doğru yürüyüş hâlinindedir.

6. Topçularımız Çukurhisar'ın garbındaki yolu âteş altına almıştır .

7. Kuvvetlerimiz Eskişehir'e girmek üzeredir. Bunlardan bir kısmı Hamidiye - Eskişehir şosesinden ve bir kısmı Seyidgazi - Eskişehir yolundan ilerlemektedir. Sağ kolbaşı bir buçuk sol kolbaşı beş km mesâfededir.

8. İşbu keşif 9 evvelde Râsîd Mülâzım-ı evvel Basri ve Tayyâreci Mükerrerem Efendiler tarafından icrâ' edilmiştir. Efendim.

Cebhe Tayyâre Bölüğü K.
Yüzbaşı
Fazıl

A	1-4220
D	17
F	1-23

۴- بوز اوپوگور و دنگا ایلوچوگور کوریه و انجونه و
 کونو شیزه ددر بوز . بوز اوپوله خه کوریه دنگی
 بر آن صله ازاد خه گنده در .

۶- منور صا . بوز اوپول بوز اوپول بوز اوپول
 خه صا و گنده در . منور صا . جیض اولوتکی
 بوز اوپول اولوتکی بوز اوپول اوپول اوپول
 بوز اوپول گنده در .

۵- اکنیز . منور صا . سوکا اوپول بوز اوپول
 منور صا . سوکا اوپول بوز اوپول
 صا . دنگا بوز اوپول گنده در .

~~منور صا~~ گنده در بوز اوپول
 اوپول بوز اوپول اکنیز اوپول اوپول اوپول
 اوپول بوز اوپول دنگا بوز اوپول گنده در .

۶- کویکوز منور صا . سوکا اوپول بوز اوپول
 اوپول بوز اوپول

۷- سوکا اوپول اوپول اوپول اوپول
 اوپول اوپول . اکنیز اوپول اوپول اوپول اوپول
 اوپول اوپول اوپول اوپول اوپول اوپول اوپول
 اوپول اوپول اوپول اوپول اوپول اوپول اوپول

BELGE NU. 68

1'inci Şube
2882

Afyonkarahisar - Dumlupınar Büyük Meydan Muharebesi'nde düşmanın asıl ordusunun imha safhasını teşkil eden 30 Ağustos 1922 Muharebesi; kuzeyden 61'inci Tümen ve 6'ncı Kolordu ile güneyden 4'üncü Kolordunun katılmasıyla Süvari Kolordusunun tesirinde Aslıhanlar - Çal - İşören bölgesinde ve Çalköy'ün doğusunda bizzat birinci hatta 11'inci Tümen nezdinde bulunan Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın nezareti altında cereyan etmiş ve kesin sonuç alınmıştır. Bu muharebe, harbin genel cereyanını lehimize çevirmiş ve Trikopis ve Diyenis gibi en büyük komutanları başlarında olduğu hâlde düşmanın asıl ordusunun perişan olmuş enkazını birliklerimiz esir almıştır. Ordularımız için tarihî bir hatıra olmak ve Başkomutanımıza olan sevgi, bağlılık ve sarsılmaz güvenimize yeni bir delil teşkil etmek üzere söz konusu 30 Ağustos 1922 Muharebesine Başkomutan Muharebesi adı verilmiştir. Batı Cephesi'nin ordularına, Doğu ve El-cezire Cepheleri Komutanlıklarına ve Genelkurmay Başkanlığına 3 Eylül 1922 tarihinde arz edilmiştir.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

BELGE NU. 68

Su'be 1
2882

Afyonkarahisar - Dumlupınar Büyük Meydân Muhârebesinde düşman ordu-yı aslîsinin imhâ' safhasını teşkil eden 30 Ağustos 38 Muhârebesi şimâlden Altmışbirinci Fırka ve Altıncı Kolordu ve cenûbdan Dördüncü Kolordunun iştirâkiyle Sûvâri Kolordusunun te'sîrinde Aslıhanlar - Çal - İşören mıntıkasında ve Çalköy şarkında bi-z-zât birinci hatda Onbirinci Fırka nezdinde bulunan Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin nezâreti tahtında cereyân ve nefîce-i kat'iyeye iktirân eylemiştir. Bu muhârebe harbin cereyân-ı umûmisini mukaddes da'vâmız lehine kat'iyetle tebdîl etmiş ve Trikopis ve Diyenis gibi en büyük kumandanları başlarında olduğu hâlde düşman ordu-yı aslîsinin enkâz-ı târ ü mârını mütemâdiyen her taraftan kıtaâtımızın âğuş-ı teslîmiyyetine atmıştır. Ordularımız için bir hâtıra-i târihiye olmak ve Başkumandanımıza muhabbet ve merbûtiyyet ve lâ-yetezelzel i'timâdımıza yeni bir delil teşkil eylemek üzere mezkûr 30 Ağustos 38 Muhârebesine Başkumandan Muhârebesi nâmı verilmiştir. Garb Cebhesinin ordularına Şark ve El-cezîre Cebheleri Kumandanlıklarına ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine 3/Eylül/38 târihinde arz edilmiştir.

İsmet

BELGE NU. 69

Makine Başıında

Başkomutanlığa

4 Eylül 1922 tarihli telgrafa cevap:

Pilot Deniz Yüzbaşı Yahya (3522)

Rasit Topçu Üsteğmen İbrahim Hakkı (92-331)

Rasit Üsteğmen Ömer Avni (39-332)

Alay ustası Hasan, Ruhi, Aziz, Osman ve Celal Beylerin 31 Ağustos 1922 tarihinden itibaren birer derece terfi ettirilmeleri ve kendilerine zam yapılması, 1 Ağustos 1922 tarihinden itibaren Makinist Eşref ve İsmail Ustaların günlüklerine ellışer, Server Usta'ya da 100 kuruş zam yapılması onaylanmıştır.

Rasit İstihkâm Üsteğmen Maraşlı Hasan Basri (28 - 331) ve Piyade Üsteğmen Hamdi (296 - 332)'nin nasıp tarihlerini tamamlayana kadar kararnamelerinin ertelenmesi, takdirname ile taltifi emir buyurulanların isimlerinin Ümera Vekilleri Başkanlığına arz edildiğı ve isim benzerliklerinden dolayı Rasit Yüzbaşı Kenan, Üsteğmen Osman Nuri ve Teğmen Hulusi'nin sınıf ve sicil numaralarının bildirilmesi ve bu telgraf ile isimleri yazılan diğler sekiz kişinin açık künyelerinin ayrıca gönderilmesi hususunun ilgililere emiredilmesine müsaade edilmesi arz olunur.

Millî Savunma Bakanı
Kâzım

BELGE NU. 69

Makine Başıında

Başkumandanlık Makam-ı Celîlesine

C. 4/Eylül/38 tele

Tayyâreci Bahriyye Yüzbaşı Yahya 3522
Râsıd Topçu Mülâzım-ı evvel İbrahim Hakkı 92-331
Râsıd Mülâzım-ı evvel Ömer Avni 39-332

Âlây ustası Hasan ve Ruhi ve Aziz ve Osman ve Celal Efendiler 31/8/38 târihinden mu'teberen birer derece terfi-i rütbe ve zamları ve Makinist Eşref ve İsmail Ustalara 1/8/38 târihinden i'tibâren yevmiyelerine ellişer Server Usta'nın da yüz guruş zamlarını tasdîk-i âliyye iktirân eylemişdir.

Râsıd İstihkâm Mülâzım-ı evvel Maraşlı Hasan Basri 28 - 331 ve Piyâde Mülâzım-ı evvel Hamdi Efendilerin 296 - 332 târih-i nasblarına nazaran henüz bir sene-i kanûniyyeyi ikmâl etmediklerinden karâr-nâmelerinin târih-i ikmâllerine kadar te'hîrine müsâade buyurulması ve takdîr-nâme ile taltifi emir buyurulanların isimleri Ümerâ Vekîlleri Riyâsetine arz edildiği ve esâmi müşâbehetinden dolayı Râsıd Yüzbaşı Kenan, Mülâzım-ı evvel Osman Nuri ve Mülâzım-ı sâni Hulusi Efendilerin sınıf ve sicil numaralarının iş'ârıyla işbu telgraf-nâme ile inhâ buyurulmuş olan diğer sekiz zâtın künye muvazzahalarının ayrıca irsâli husûsunun îcâb edenlere emr-i icbârına müsâade buyurulması ma'rûzdur.

Müdâfaa Vekîli
Kazım

BELGE NU. 70

9 Eylül 1922

Suret

1. Yayınlanmayacaktır.

2. Birliklerimiz İzmir'in doğu sırtlarında düşmanın son direnişini kırdıktan sonra bugün 9 Eylül 1922'de mağlup düşmanla beraber İzmir'imize zaferle girdi. Vapurlara binmeleri engellenen düşman subay ve erleri teslim olmaktadır. İzmir'de top, tüfek ve çeşitli malzemeler bulunmuştur.

Ben, yarın öğleden itibaren İzmir'de bulunacağım.

Başkomutan
Mustafa Kemal

Aslına uygundur. 13 Eylül 1922

(İmza)

BELGE NU. 70

9/9/38

Sûret

1. Neşr olunmayacaktır.

2. Kitaâtımız İzmir'in şark sırtlarında düşmanın son mukavemetini kırdıktan sonra bugün 9/9/38'de mağlûb düşmanla berâber İzmir'imize muzafferen girdi. Vapurlara binmekden men' edilen düşman zâbitân ve efrâdı teslim olmaktadır. İzmir'de top, tüfenk ve her nev'i mâlzeme bulunmuştur.

Ben yarın öğleden i'tibâren İzmir'de bulunacağım.

Başkumandan
Mustafa Kemal

Aslına mutâbıktır. 13/9

(İmza)

1-4222	
U	166
F	30

۴۸/۵/۵

۵.

صورت

۱- نشانی مقدر
 ۲- قطعات از بدنه شده چندان سخت است و تقاضای تعمیر و نظارت
 بولون و رابده در مقابله کنند برابر از بدنه و نظارت آردن
 و ابزاریه بیله منع ایلیه شده ضایعه و اوزان تسلیم اولفده در از بدنه
 خدی و تخته و چرخه سازد بولند
 به تاریخ اولفده در اعتبار از بدنه بولند جنم
 پس در زمانه
 عطفه

اصلاحه بقدر ۵/۱۲

مختصه

BELGE NU. 71

1'inci ve 2'nci Ordulara
5'inci Kolordu Komutanlığına
3'üncü Kolordu Komutanlığına

Orduların ilk verdiğim Akdeniz hedefine varmakta gösterdiği gayret ve fedakârlığı hürmet ve takdir ile yâd ederim. Kazanılan büyük zaferin gerçek sebebi olan kıymetli arkadaşlarıma samimiyetle teşekkür ve tebriklerimi sunarım.

Orduların bundan sonra verilecek hedeflerin elde edilmesinde de aynı istek ve fedakârlığı göstereceklerine inancım sonsuzdur.

Ordulara ve 3'üncü, 5'inci Kolordulara yazılmıştır.

9 Eylül 1922

Mustafa Kemal

BELGE NU. 71

Birinci, İkinci Ordulara
Beşinci Kolordu Kumandanlığına
Üçüncü Kolordu Kumandanlığına

İlk verdiğim Akdeniz hedefine varmakda orduların gösterdiği gayret ve fedakârlığı hürmet ve takdîr ile yâd ederim. İstihsâl olunan büyük muzafferiyette âmil-i hakîki olan kıymetli arkadaşlarıma kemâl-i samîmiyetle beyân-ı teşekkür ve tebrikât eylerim.

Orduların bundan sonra verilecek hedeflerin istihsâlinde de aynı tehâlûk ve fedâ-kârîyi göstereceklerine i'timâdım ber-kemâldir.

Ordulara ve Üçüncü, Beşinci Kolordulara yazılmışdır.

9/Eylül/38

M. Kemal

BELGE NU. 72

İzmir
12 Eylül 1922

Millete Beyanname

Büyük ve Asil Türk Milleti,

Ordularımız, 9 Eylül 1922 sabahı İzmir'imizi ve yine 9 Eylül 1922 akşamı Bursa'mızı zaferle kurtardılar. Akdeniz, askerlerimizin zafer nağmeleri ile dalgalanıyor. Asya imparatorluğuna yeltenen küstah bir düşmanın muharebe meydanlarına gelmeye cesaret eden ordu komutanları ile komuta heyetleri günlerden beri Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin savaş esiridirler. Düşmanın başkomutan tayin ettiği General Trikopis günlerce süren ümitsiz muharebeler ve her türlü kurtuluş çaresini denedikten sonra sonunda emri altında bulunan general ve kurmayları ile komuta ettiği ordunun elinde kalanlarıyla teslim oldu. Eğer Yunan kralı da bugün esirlerimiz arasında değilse bunun nedeni, bu taht sahiplerinin yalnız milletlerinin sefalarında yanlarında olmalarından, savaşın felaketli günlerinde ise saraylarından başka bir şey düşünmemelerinden kaynaklanmaktadır.

Batı fabrikalarının çelik zırhlarıyla donanan muazzam Yunan orduları, artık Anadolu dağlarında subayları tarafından terk edilmiş zavallı sürüler, cinayetlerinden dehşete düşerek kudurmuş kitleler ve ağaç diplerinde kalmış dermansız yaralılarından ibarettir. Düşman ordularının harp malzemelerinin hemen hemen üçte ikisi topraklarımızdadır.

Düşmanın, esirlerden başka insan kaybının yüz binden ne kadar fazla olduğunu saptamak zordur. Fakat resmî yetki ile milletimize müjdelerim ki bizim insan kaybımız, dörtte üçü hafif yaralı olmak üzere toplam on bin kişi kadardır.

Büyük Türk milleti! Ordularımızın kabiliyet ve kudreti düşmanlarımıza dehşet, dostlarımıza güven vemektedir. Milletimizin orduları, 14 gün içinde büyük bir düşman ordusunu yok etti. Dört yüz kilometre kesintisiz bir takip yaptılar. Anadolu'daki bütün istila edilmiş yerler geri alındı. Bu büyük zafer yalnız senin eserindir. Çünkü İzmir'imizi siyasi ihtiraslar neticesinde âdeta memnuniyetle düşmana teslim eden heyetlerle milletin hiçbir münasebeti yoktu. Bursa'mızı istila eden Yunan kuvvetleri ise ancak imparatorluğun askerî teşkilatıyla hedef ve iş birliği yaparak başarılı olabilmişlerdir. Vatanın kurtuluşu, milletin düşünce ve iradesi ile kendi mukadderatına kayıtsız şartsız hâkim olduğu anda başlamış ve ancak milletin vicdanından doğan ordularla olumlu ve kesin neticeye ulaşmıştır.

Ey büyük ve asil Türk milleti! Anadolu'nun kurtuluş zaferini tebrik ederken sana İzmir'den, Bursa'dan, Akdeniz ufuklarından ordularının selamını da sunuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Başkomutan
Mustafa Kemal

Millete Beyân-nâme

Büyük ve Asil Türk Milleti,

Ordularımız 9 Eylül 338 sabâhı İzmir'imizi ve yine 9 Eylül 338 akşamı Bursa'mızı muzafferen tahlîs etdiler. Akdeniz askerlerimizin zafer terâneleriyle dalgalanıyor. Asya imparatorluğuna yeltenen küstâh bir düşmanın muhârebe meydânlarına gelmek cesâretinde bulunan ordu kumandanları ile kumanda hey'etleri günlerden beri Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin esîr-i harbi bulunuyorlar. Düşmanın Başkumandan ta'yîn ettiği General "Trikopis" birçok gece ve gündüz me'yûs-âne muhârebâtdan ve her çâre-i halâsı tecrübe ettikten sonra nihâyet maiyyetindeki ceneraller ve erkân-ı harbiyeleri ve kumanda ettiği ordunun elinde kalabilen bakayâsıyla arz-ı teslimiyet eyledi. Eğer Yunan Kralı da bugün esirlerimiz arasında bulunmuyorsa bu tâc-dârların şîârı esâsen yalnız milletlerinin safâlarına iştirâk etmek olduğundan muhârebe meydânlarının felâketli günlerinde onların saraylarından başka bir şey düşünmemek tabîatlarındandır.

Garb fabrikalarının çelik zırhlarıyla kaplanan muazzam Yunan orduları artık Anadolu dağlarında zâbitleri tarafından terk edilmiş zavallı sürüler, cinâyetterinden tedehhüş ederek kudurmuş kütleler ve ağaç diplerinde kalmış dermânsız yaralılardan ibâret kaldı. Düşman ordularının mâlzeme-i harbiyesi hemen sülûsân itibârıyla topraklarımızdadır.

Düşmanın esirlerden başka insân zâyiâtının yüz binden ne kadar fazla olduğunu ta'yîn etmek müşkildir. Fakat salâhiyyet-i resmiye ile milletimize tebşîr ederim ki bizim insân zâyiâtımız dörtte üçü hafif yaralı olmak üzere on bin nüfûsa bâliğ olmaktadır.

Büyük Türk milleti! Ordularımızın kabiliyyet ve kudreti düşmanlarımıza dehşet dostlarımıza emniyyet verecek bir kemâl ile tezâhür etdi. Millet orduları on dört gün zarfında büyük bir düşman ordusunu imhâ' etdiler. Dört yüz kilometrelik fâsılasız bir ta'kîb yaptılar. Anadolu'daki bütûn memâlik-i müstevliyemizi istirdâd eylediler. Bu büyük zafer münhasıran senin eserindir. Çünkü İzmir'imizi ihtirâsât-ı siyâsiyye netîcesinde âdetâ memnûnen düşmana teslim eden hey'etlerle milletin hiç bir münâsebeti yok idi. Bursa'mızı istîlâ eden Yunan kuvvetleri ise ancak imparatorluğun askerî teşkilâtıyla tevhit-i amâl ve tevhit-i harekât ederek muvaffak olmuşlardı. Vatanın halâsı milletin re'y ve irâdesi kendi mukadderâtı üzerinde bilâ-kayd ü şart hâkim olduğu zamandan başlamış ve ancak milletin, vicdânından doğan ordularla müsbet ve kat'î netîcelere ermiştir.

Büyük ve necîb Türk milleti, Anadolu'nun halâsı zaferini tebrîk ederken sana İzmir'den, Bursa'dan, Akdeniz ufuklarından ordularının selâmını da takdîm ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi
Başkumandan
Mustafa Kemal

۲۸/۹/۱۰
۱۱

ملته بیاننامه

بویوک واصل نوک ملتی

اردولریز ۹ ایلول ۳۳۸ سیاحی ازمیرمنی وینه ۹ ایلول ۳۳۸ اتقنای بروسمزنی مظفرأ تخلیص ایندیله . اق دکر عسکرلریمیزک ظفر ترانه لریبه دالعه لانیور . آسیا امپراطورلنسه پلتهس کتاش بردشمنک محاربه میدانلریسه کلک جسامتنده یولتان اردو قوماندانلری ایله قومانداهیشلری کولفردن بری تورکیا بویوک ملت مجلسی حکومتک امیرحرپی بولنیوردلر . دشمنک باش قوماندان امین ایندیکی جنرال « تیرتویس » برچوق کیجه وکوندوز مأبوسانه محاربه بدن وهرچاره خلاصه تجریبه ایندکدن سوکره نهایت مینتده کی جنراللر وارکان حریره / و قومانداه ایندیکی اردو ملک اتده قله بین بقالیله عرض تسلیمیت ایله دی . اگر یولتان فرالی ده بویوک امیرلریز اردمنده بولونیورسه یونانجا اوزک شماری اساساً بالکیز ملتلریک صفالرینه اشتراک ایتمک اولدیلنندر محاربه میدانلریک فلاکتلی کولتنده آنلرک سربلرندن یشفه برشی دوشورنمک طبعیتلرندیلر .

شرب قاپریقلریک چلیک زوهرلریبه قاپلانان معظم یولتان اردولری ارتق اطاولولی طاعنلرده شایهاری طرفدن ترک ایلمس زواللی سورولر . جنایتلرندن تدهش ایده رک قودومش کتله لر واناج دیلرندله قلمش درمانسز یاره لیردن عبارت قالدی . دشمن اردولریک مالزمه حریره سی هان لفتان اعتباریه طوبراقدرمزدهدر .

دشمنک سیرلردن بانقه انسان شایهاتنک یوز بییکدن نهددر فضلله اولدیغنی تمین ایتمک مشکله . فقط سلاحیت وسیه ایله ملتیزه تجیر ایدرم که بزم انسان شایهاتمز درنده اوچی خقیب یارملی اولوق اوؤره اون بیک قورسه بانج اولمقدهدر .

بویوک نوک ملتی ۱ اردولریمیزک قابلیت و قدرتی دشمنلرمنه دهشت دوستلرمنه امنیت ویرمهک یکال ایله نظام ایندی . ملت اردولری اون درت کون ظرقنده بویوک بردشمن اردوسنی همما ایندیله . درت یوز کیلو مترهک فاصله سز بره قعیب ایندیله . اطاولولی ده کی بو یون عالمک مسئولیمنی استرداد ایله یله . بو بویوک ظفر منحصراً سنک آرتکر . چونکه ازمیرمنی احترامات سیاسییه قیجه سنده عادتاً عموماً ایله دشمنه تسلیم ایدن هیئتله ملتک هیچ برمناسیتی یوق ایدی . بروسمزنی استیلا ایدن یونان قوتلری ایسه انجیق امپراطورلک عسکری تشکیلاتیه توجیه امال و توجیه حرکات ایده رک مرفق اولمشلردی . وطنک خلاصی ملتک رأی ولارده سی کندی مقدراتی اوزرتده بلاقیه و شرط حاکم اولدیغنی زماندن باشلامش وانجیق ملتک وجداندنن طوغلا اردولره مثبت و قطعی نتیجه لره ایرمشدر .

بویوک ونجیب نوک ملتی ، اطاولونک خلاصی ظفرنی تبریک ایدرکن سسکا ازمیردن . بروسمن ، اق دکر انقلراندن اردولریکک سلامتی ده تعیم ایدیوروم .

تورکیا بویوک ملت مجلسی رئیس
باش قوماندان
مصطفی کمال

۵/۶/۱۰
۱۲
۶۰